

General (r) dr.
Eugen BĂDĂLAN

General de brigadă (r) dr.
Floriean TUCA

Colonel (r) dr.
Eugen SITEANU

PATRIE, OȘTIRE, EROISM

Cuvinte de învățătură

- Culegere de texte românești și străine -

**Editura
ACADEMIEI OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ DIN
ROMÂNIA
București, 2010**

This work has been issued under the aegis of the Military Section of the Academy of Romanian Scientists (Această carte a apărut sub egida Secției de Științe Militare a Academiei Oamenilor de Știință din România)

Coordinator (Coordonator): **Floriean TUCĂ, Ph.D.**

This work has been carried out thanks to the collaboration of:
(La realizarea lucrării au colaborat:)

Col. (r) dr. Benone ANDRONIC, Ph.D.

Col (r) dr. Cristache GHEORGHE, Ph.D.

Vasile SITEANU

Mirela IONIȚĂ

Anca MAVROMIHAI

Lay out by (tehnoredactare) Cristina-Mariana TĂLPAN

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BĂDĂLAN, EUGEN:

Patrie, oștire, eroism: cuvinte de învățătură: culegere de texte românești și străine / general (r) dr. Eugen Bădălan, general de brigadă (r) dr. Floriean Tucă, colonel (r) dr. Eugen Siteanu; coord.: dr. Floriean Tucă.

București: Editura Academiei Oamenilor de Știință din România, 2010.

Bibliogr.

Index

ISBN 978-606-92500-0-6

I. Tucă, Floriean

II. Siteanu, Eugen

III. Tucă, Floriean (coord.)

355

Editura Academiei Oamenilor de Știință din România

Adresa: Splaiul Independenței, nr. 54, sectorul 5

cod 050094, București, România

Șef serviciu: ing. Liviu-Mihai SIMA

Redactor: prof. Andrei D. PETRESCU

Documentarist: ing. Ioan BALINT

„Dedicăm această carte tuturor celor care și-au servit – precum și celor ce își servesc Patria în armatele țărilor aliate”

Autorii

„We dedicate this book to all those who have served their country within the allied forces.”

The Authors

„Nous dédions ce livre à tous ceux qui ont servi et qui servent sous les armes de la Patrie dans les Armées alliées.”

Les Auteurs

„Wir widmen dieses Buch all denen die dem Vaterland in den Armeen der alliierten Staaten gedient haben oder dienen.”

Die Autoren

CUVÂNT ÎNAINTE

PATRIE, OȘTIRE și EROISM sunt cuvinte sau noțiuni cu înțelesuri adânci și profunde atât pentru români, cât și pentru aliați. Atunci când le auzim sau le rostim, inimile fiecărui român sau străin de bine, indiferent de vârstă, de ocupație sau de concepție politică ori religioasă, trebuie să bată mai tare, pentru că acele cuvinte sunt pentru ei deosebit de dragi și chiar sfinte.

În trecutul nostru istoric mai îndepărtat sau mai apropiat, atunci când pe cerul României apăreau nori negri și prevestitori de rele, cele trei cuvinte – PATRIE, OȘTIRE și EROISM – au fortificat sufletește și trupește pe români și i-au determinat „pe toți ca unul” să fie gata ca la chemarea Patriei s-o apere cu vrednicie. Încadrându-se fie în oastea cea mică a țării, fie în oastea cea mare, fiii României s-au bătut cu vitejie și eroism, întotdeauna pentru cauze drepte și nobile. Acesta este purul adevăr, pe care trebuie să-l recunoaștem și să-l spunem deschis, mereu și mereu.

Publicarea în anul al zecelea al secolului XXI, când România se mândrește că se află în comunitatea europeană și în NATO, a unei cărți care cuprinde o selecție riguroasă de texte românești și străine privitoare la PATRIE, OȘTIRE și EROISM, ar putea stârni o evidentă curiozitate și poate chiar și o mirare sau nedumerire în rândurile unor categorii de cititori, în principal a celor tineri. Unii dintre cei la care ne-am referit nu se feresc să afirme că în zilele noastre conținutul noțiunilor de PATRIE, OȘTIRE și EROISM s-au cam perimat, s-au cam vestejit și chiar și-au trăit traiul. Ca atare, potrivit viziunilor acestora, în societatea românească actuală și în cea din alte țări, în vorbirea curentă, în activitatea educațională din școală, din familie și chiar din armată, nu ar mai fi cazul să se insiste pe descifrarea conținutului și înțelesurilor acelor noțiuni. Potrivit opiniilor celor care au alcătuit cartea de față, ca și al milioanei de cetățeni ai României, cu precădere al celor în puterea vârstei sau cu părul cărunt, astfel de puncte de vedere, astfel de viziuni, sunt cu totul greșite și dăunătoare. Adevărul, realitatea și viața, pun în lumină faptul că și în zilele noastre noțiunile de PATRIE, OȘTIRE și EROISM nu s-au perimat, nu și-au trăit traiul.

Ele sunt pe deplin actuale și, în consecință, trebuie să fie mereu și mereu înțelese în profunzimea lor, să trăiască în vorbirea și în conștiința tuturor românilor și a cetățenilor statelor aliate, să fie prezente în activitatea de educație din școli și facultăți, din armată, ca și în activitatea cultural-educativă de la orașe și sate etc., așa cum s-au petrecut lucrurile și pe timpul străbunilor, bunilor și părinților noștri.

Cu înflăcăratele cuvinte de PATRIE, OȘTIRE și EROISM pe buze s-au născut și au trăit toate generațiile de înaintași din spațiul de viațuire românească. În vremurile deosebit de aspre care ne-au jalonat istoria, atunci când țara s-a aflat în pericol, ca pe vremurile lui Burebista și Decebal, Dragoș, Bogdan I, Basarab I, Mircea cel Bătrân, Ștefan cel Mare, Iancu de Hunedoara, Vlad Țepeș, Mihai Viteazul, Tudor Vladimirescu, Carol I, Ferdinand I și Ion Antonescu, fiind pătrunși până în adâncul sufletelor lor de dragostea fierbinte față de Patrie, toți bunii români și-au lăsat plugurile și celelalte unelte de muncă, familiile, școala, toate îndeletnicirile pașnice și au plecat la oaste pentru apărarea hotarelor, a bunurilor, a credinței, purtând în sufletele lor imaginea și chemările Țării.

Relevând acest limpede adevăr, Nicolae Bălcescu aprecia, cu deplin temei, că în spațiul Carpato-Danubiano-Pontic „*tot românul se naște cu datoria de a fi soldat și de a apăra statul la vreme de nevoie, și când vrăjmașul călca pământul românesc, toată țara trebuia să fie în arme!*”

Pentru a face față cu deplin succes armatelor cotropitoare „*dese ca frunza și ca iarba*”, românii, adesea puțini la număr dar bravi patrioți, și-au luat ca aliați de nădejde șesurile, râurile, dealurile și munții, iar apoi s-au bătut cu dușmanii cu bărbăție, cu vitejie și cu un eroism exemplare, apărându-și vatra, ogorul, limba, credința, obiceiurile, propria lor existență. Evidențiind o atare realitate, cu pana sa plină de culoare și de fior patriotic, Alexandru Vlahuță scria la vremea sa: „*Vijelii cumplite au trecut peste noi. La toate acestea am ținut piept și nu ne-am dat, ș-aici am stat. Ca trestia ne-am îndoit sub vânt, dar nu ne-am rupt. Și-am rămas stăpâni pe moșia noastră. Știe numai bunul Dumnezeu cu cât sânge ne-am plătit noi pământul acesta, scump tuturor românilor, scump pentru frumusețile și bogățiile lui, scump pentru faptele mărețe înălțătoare care s-au petrecut pe el.*”

În toate vremurile critice, de războaie pustiitoare și îndelungate, înaintașii noștri au găsit în ei și prin ei izvoarele de tărie, rezistență, de vitejie și de eroism.

Între aceste izvoare s-au numărat, fără nici-un dubiu, dragostea lor fierbinte față de Patrie, caldele și permanentele lor sentimente de autentic patriotism.

Cuvintele PATRIE, PATRIOTISM, OȘTIRE, EROU și EROISM au însemnat totul pentru luptătorii români și Aliați în timpurile de războaie. Iar după trecerea acestora, cei care au mai apucat să se întoarcă acasă, la vetre, și-au reluat îndeletnicirile lor pașnice tradiționale, ocupându-se cu vrednicie de treburile lor cotidiene.

Din cele consemnate pe scurt până aici, rezultă cu deplină claritate, zicem noi, următorul adevăr: în toate epocile și vremurile prin care a trecut țara noastră și statele aliate, fie în cele din timp de război, fie în cele din timp de pace, înțelesurile cuvintelor sau noțiunilor de PATRIE, OȘTIRE și EROISM au trăit în permanență în sufletele și în conștiințele nu numai a românilor, ci și a aliaților. Faptul avea să fie oglindit în continuu și pe larg prin vibrante cuvinte vorbite sau în scris de către marile personalități statale și culturale ale vremurilor trecute și chiar de către simpli cetățeni români. Dar, din păcate, multe din gândurile acestora, scrise sau rostite în diferite împrejurări, aveau să fie date uitării, parțial sau total, după evenimentele din decembrie 1989 și în special în ultimii ani.

Prin cartea de față, îngrijitorii de ediție au dorit să le aducă pe toate în actualitate. În mod concret, prin textele selectate și publicate s-a urmărit să se scoată din negura uitării doar o mică parte din cuvintele rostite sau scrise în decursul timpului, cu precădere în epocile modernă și contemporană, de un mare număr de personalități ilustre, de foști șefi de stat, de revoluționari, de istorici, de scriitori și poeți și de alți oameni de cultură, ca și de unii cetățeni simpli, din popor, cu privire la PATRIE, OȘTIRE și EROISM.

Unele texte selectate și incluse în carte sunt atât de clare, de concise, de semnificative și de mișcătoare pentru sufletele noastre încât ele s-ar putea așeza ca *motto*-uri pentru cei care scriu în zilele noastre lucrări pe teme istorice, patriotice și eroice. Iată doar câteva astfel de texte privitoare la PATRIE și la PATRIOTISM:

„Trăiască Patria cât soarele ceresc” (Vasile Alecsandri); „Timpul trece, omul piere, dar a Patriei iubire,/ E averea cea mai rară, cea mai scumpă moștenire,/ Ce de la părinți de merit, nobilii fiii o primesc” (Grigore Alexandrescu); „Sentimentele de patriotism ... sunt puterea și nervul unei nații” (Gheorghe Asachi); „Viitor de aur Țara noastră are,/ Și prevăd prin secolii a ei înălțare” (Dimitrie Bolintineanu); „Patriot este acela care își iubește Patria” (George Călinescu); „Noi prin vremuri ce ne-ncearcă,/ Altă armă n-am avut,/ Numai dragostea de Țară,/ Ce strămoșii ne-o lăsară,/ Și pe sfântul Domn de Scur” (George Coșbuc); „Dragostea față de Patrie înseamnă, înaintea de toate, împlinirea datoriilor față de țară și de poporul tău” (Emil Condurache); „Ce-ți doresc eu ție, Dulce Românie,/ Țara mea de glorie, Țara mea de dor?/ Brațele vânjoase, arma de tărie,/ La trecutul mare, mare viitor” (Mihai Eminescu); „Să fim vrednici de ceea ce avem: o Țară frumoasă ca o floare și un popor mândru și viteaz” (Nicolae Iorga); „Patria este gata a îmbrățișa și a răsplăti pe toți fiii țării după merit și vrednicie” (Mihail Kogălniceanu).

Cităm, în continuare, și unele texte românești referitoare la ARMATĂ sau la OȘTIRE:

„Românii, de la întemeierea principatului lor, au simțit trebuința ce are un stat de o armată permanentă, armată care să fie gata a respinge pe vrăjmași, din orice parte or veni” (Nicolae Bălcescu); „Cea mai veche alcătuire obștească a românilor a fost cea ostășească, ce se rezima pe datoria de a lupta a tuturor” (Nicolae Iorga); „Juni ostași ai țării mele, însemnați cu stea în frunte!/ Dragii mei vultani de câmpuri, dragii mei șoimani de munte!/ Am cântat în tinerețe strămoșeasca vitejie,/ Vitejie fără seamăn, pe-acel timp de grea urgie,/ Ce la vechiul nostru nume au adaos un renume,/ Dus pe Dunărea în Marea și din Marea dus în lume!/ Vin acum, la rândul vostru, să v-aduc o închinare,/ Vin cu inima crescută și cu sufletul mai tare,/ Ca eroi de mari legende, vin să vă privesc în față,/ Voi, nepăsători de moarte, disprețuitori de viață,/ Ce-ați probat cu-avântul vostru lumii pusă în mirare,/ Că din vultur vultur naște, din stejar stejar răsare!” (Vasile Alecsandri); „Totul pentru Țară și pentru Armată, nimic pentru noi” (Barbu Catargiu); „Atitudinea demnă și hotărâtă a armatei române ... a contribuit la înființarea unei singure Români” (Alexandru Ioan Cuza).

„Îngrijindu-se de oștirea sa ca un bun și priceput părinte, Alexandru cel Bun, Domn ai Moldovei (1400-1434), s-a preocupat activ de creșterea efectivelor forțelor militare ale țării, punând un mare preț pe infanterie, care avea să fie denumită ulterior «regina bățăliilor», pe cavalerie, gen de armă care aducea elemente noi la tactică” (general dr. Ion Cupșa); „Ostași ... Să nu uitați că sunteți urmașii armatelor lui Mircea cel Bătrân, ale lui Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, urmașii pandurilor lui Tudor Vladimirescu, ai armatelor care au luptat în 1877 pentru independența Patriei, ai acelor care au luptat în războiul din 1916-1918 pentru apărarea pământului Țării împotriva cotropitorilor, ai armatelor care au luptat împotriva fascismului. Acești înaintași vă cheamă să fiți gata întotdeauna să serviți Patria și poporul” (general Vasile Milea).

Iată o selecție de texte românești referitoare la EROI și EROISM: „Eroismul a fost, veacuri întregi, felul de a fi al întregului popor, bătut din veac în veac de toate furtunile” (Nicolae Iorga); „Faptele eroice devin faptele Țării” (Mihail Kogălniceanu); „Nu vărsați lacrimi pe mormintele eroilor, ci mai curând slăviți-i în cântece, așa ca faima numelor lor să rămână un ecou prin legenda veacurilor” (Regina Maria); „Viteji ce-ați căzut pentru țară,/ Ostași ai credinței, soldați,/ Vă fie țărâna ușoară,/ Viteji ce-ați căzut pentru Țară” (Mircea Dem. Rădulescu); „Nu-l uitați pe cel căzut în război,/ Strigați-l din când în când pe nume,/ Ca și când ar fi printre noi,/ Și-atunci el va surâde în lume” (Nichita Stănescu).

* *
*

Noțiunile de PATRIE, OȘTIRE și EROISM au un caracter universal, adică ele sunt întâlnite la toate statele de pe mapamond. Dar definițiile, înțelesurile și semnificațiile lor sunt sau pot fi diferite. De regulă, în zilele noastre, în cadrul țărilor aflate în diferite alianțe politice sau militare, conținutul lor este aproape asemănător. Așa cum este cazul cu statele care fac parte din Uniunea Europeană și din NATO. Vom putea sesiza cu ușurință acest fapt atunci când vom lectura partea a doua a volumului intitulată *Cugetări celebre din literatura unor țări aliate despre „PATRIE, OȘTIRE și EROISM”*.

Așa, de pildă, redăm semnificația noțiunilor de patrie și patriotism la americani.

După terminarea războiului de independență, americanii s-au ridicat la luptă împotriva speculanților și un grup de ofițeri i-au propus lui Washington, în 1782, să accepte să devină regele SUA pentru a salva patria. Acesta le răspunde: „*Nu-mi pot imagina ce anume în purtarea mea a putut să vă îndemne ca să îmi adresați o propunere care, după părerea mea, ar aduce după sine cele mai mari nenorociri ce ne-ar putea lovi patria.*” În anii următori, tânăra Uniune a Statelor Americane era în pericol de dezmembrare, iar Washington spunea: „*Suntem pe punctul de a aluneca dintr-o extremă în alta. A anticipa și a preveni urmările dezastruoase ar fi datoria înțelepciunii și a patriotismului.*” În ziarul „America”, din 4 iunie 1932, există câteva cuvinte de laudă la adresa generalului Pomuț (care era un român din Transilvania, emigrat în America, n.n.) care s-a distins în acțiunile de luptă conduse de generalul Nordist Sherman împotriva rebelilor din Sud: „*În aceste acțiuni s-a distins iarăși regimentul 15 Iowa, comandat de maiorul George Pomuț. Atacuri îndrăznețe, apărări eroice, marșuri rapide, executate cu precizie, disciplină și optimism încântător, toate acestea îl îndrituia pe Sherman să numească regimentul lui Pomuț perla armatei sale.*”

Președintele american Lincoln a pus soarta patriei unite mai presus de orice, mai presus chiar decât viața sa. Un grup de sușiști fanatici s-au răzburat, asasinându-l pe Lincoln despre care David Donald scria:

*„Amestec de veselie și de tristețe, de zâmbete și lacrimi;
Straniu cavaler rătăcitor printre pionieri;
Erou uman, născut din stele și iarbă;
Print țaran; o capodoperă a creațiunii.”¹*

La rândul său, Walt Whitman arăta: „*Utilitatea ultimă a unei vieți eroice și în special a unei morți eroice este infiltrarea ei indirectă în masa națiunii și a umanității, pentru a da, deseori cu multe schimbări, dar negreșit, epocă după epocă, culoare și febră personalității tineretului și maturitate acelei epoci și omenirii. Atunci el este un ciment pentru întregul popor, mai subtil, mai fundamental decât oricare altul și decât orice constituție scrisă sau curți de judecată sau armate, anume cimentul unei morți identificate în întregime cu acel popor, din dragoste pentru popor.*”²

¹David Donald, *Lincoln reconsidered*, p. 144;

²Walt Whitman, *Opere alese*, p. 471;

„Atât de modest a fost acest om mare și bun, încât lumea a descoperit în el pe erou abia după ce a căzut ca un martir”.³

În Webster’s Third New International Dictionary sunt explicate cuvintele de patriotism: „*love for or devotion to country*” (iubirea de sau devotamentul pentru țară); patriot: „*a person who loves his country and defends and promotes its interests; esp: a soldier who fights for love of country*” (o persoană care își iubește țara și îi apără și promovează interesele acesteia; în special: un soldat care luptă pentru dragostea de țară).

Cititorul, fie el o personalitate cultural-științifică sau militară, fie om simplu, va putea compara conținutul, apropierea sau asemănările dintre textele autorilor români și cei străini.

Noi, cei care ne-am ocupat de selectarea acestor texte, avem datoria să-i informăm pe cei care vor lectura cartea de față că în privința textelor incluse în volumul la care ne referim, nu s-a făcut o selectare amplă și riguroasă. Cu siguranță că într-o viitoare ediție, se va acorda un spațiu mai amplu privitor la definițiile, înțelesurile și semnificațiile noțiunilor de PATRIE, OȘTIRE și EROISM specifice unor țări care fac parte din Uniunea Europeană și din NATO.

* *
*

În peisajul literaturii românești din ultimele decenii, culegerea de texte înmănușate în acest volum reprezintă o noutate absolută. Lucrarea se vrea a fi, în principal, o carte „de învățătură”, o întâlnire sau o reîntâlnire a celor ce o vor lectura sau răsfoi cu texte ce se cuvin a fi cunoscute, reținute și rememorate de către fiecare dintre noi.

Pentru că fiecare text, fie el mai lung sau mai scurt, și toate la un loc sunt valoroase, plăcute ochiului și sufletului, dar și încărcate de adânci și profunde semnificații. Selectarea lor n-a fost o treabă ușoară, ci dimpotrivă, grea și anevoioasă. Ea a impus o muncă desfășurată timp de câțiva ani în biblioteci, unde aveau să fie răsfoite sute de volume și extrase apoi din ele textele pe care le-am considerat a fi mai reprezentative pe tematica abordată.

³Marx-Engels, *Opere*, vol. 16, p. 103.

În această privință, activitatea cea mai intensă s-a desfășurat în cadrul Bibliotecilor Centrale a Armatei din București și a Universității Naționale de Apărare „Carol I”, unde ne-am bucurat de un real și substanțial sprijin din partea conducerii acestor prestigioase instituții de cultură, colonel dr. Ion Mihalcea și general-locotenent dr. Teodor Frunzeti, fapt pentru care ținem să le aducem și pe această cale sincerele noastre mulțumiri.

În ceea ce ne privește, noi, îngrijitorii de ediție nu avem nici de departe pretenția de a ne lăuda că am reușit să selectăm pentru cartea de față cele mai reprezentative texte. Multe altele, la fel de interesante și de valoroase, au rămas încă acoperite de negura uitării. Ceea ce am făcut noi se vrea a fi doar un început modest.

Ne exprimăm însă speranța că într-o viitoare ediție, vom reuși să scoatem la lumină numeroase alte texte rostite sau scrise de către minți luminate românești și străine pe tematica dată.

Nu ne propunem să vorbim aici despre valoarea intrinsecă a textelor pe care le-am selectat și nici să spunem prea multe lucruri în legătură cu structura volumului. O lucrare bună și utilă, indiferent de tematica ei, se prezintă singură. Ea nu are nevoie nici de laude și nici de prea multe recomandări. Cititorul o are la dispoziție și, în consecință, o va putea aprecia după cuviință.

Socotim totuși necesar să arătăm că în partea de început a fiecărui capitol, din partea întâia a lucrării, îngrijitorii de ediție au considerat necesar să reproducă, *ad-literam*, definițiile științifice ale cuvintelor de PATRIE, PATRIOTISM, ARMATĂ (OȘTIRE), EROU ȘI EROISM așa cum au fost ele consemnate în unele dicționare românești. Cu privire la aceste definiții, nu s-a făcut nici-un comentariu și nici-o apreciere privitoare la conținutul și valoarea acestor cuvinte sacre. Îi lăsăm pe cititori să le deslușească înțeleșurile și semnificațiile lor adânci.

Nu putem însă să nu spunem că atunci când orice român de bine citește, aude și rostește cuvintele de PATRIE, PATRIOTISM, OȘTIRE, EROU ȘI EROISM, sufletele lor trebuie să vibreze, pentru că ele sunt cuvinte sfinte, fiind desprinse parcă din cartea vechilor „cazani”.

Considerăm potrivit și util să-i mai informăm pe cititori, fie și pe scurt, că partea întâia a volumului a fost împărțită în trei capitole.

În primul au fost înmănunchate textele selectate de noi privitoare la „PATRIE și PATRIOTISM”; în cel de al doilea, cele referitoare la ARMATĂ sau OȘTIRE, în cel de al treilea, texte strâns legate de noțiunile EROU și EROISM. În toate cele trei capitole, textele sunt reproduse în ordinea alfabetică a autorilor lor, iar în cazul în care de la același autor s-au reținut mai multe texte, acestea au fost rânduite tot într-o ordine alfabetică, dar de data aceasta ținându-se seama de cuvântul de început al materialului reprodus.

Dorim să mai facem încă o remarcă: atât în capitolul unu al lucrării, cât și în celelalte două, vom întâlni adesea, în același text, referiri directe sau colaterale privitoare la PATRIE și PATRIOTISM și la ARMATĂ și la EROISM. Faptul ni se pare și firesc și normal. Pentru că, în realitate, noțiunile sau cuvintele despre care discutăm sunt strâns legate între ele, se condiționează și se completează reciproc. În legătură cu acest adevăr, Mihail Kogălniceanu aprecia în una din cuvântările sale că „noțiunile de PATRIE și PATRIOTISM, ARMATĂ, EROU și EROISM își au aceleași rădăcini, se îngemănează, se completează și ne încarcă sufletele”, iar „popoarele care știu să le prețuiască și să le pună în valoare, sunt și trebuie să fie nemuritoare”.

La rândul său, într-o expunere făcută la o adunare festivă dedicată zilei Eroilor, Nicolae Iorga spunea următoarele: „La noi, la români, faptele înalte de eroism ostășesc sunt o expresie directă a dragostei de Patrie a luptătorilor, iar dragostea fierbinte față de Patria Română se exprimă pe câmpul de bătălie, prin acte de eroism înălțătoare. Nu există Patrie fără armată și eroi, iar faptele eroice ale oștenilor sunt închinare Patriei”. Într-o altă cuvântare rostită la un curs de istorie, omul politic și de cultură Mihail Kogălniceanu mai spunea, printre altele: „Dacă avem o Țară, ... o datorăm vitejiei și patriotismului românilor ... Faptele noastre eroice devin faptele Țării ... Eroismul românilor este eroismul Țării”.

În sfârșit, în partea a doua a volumului de față au fost selectate și comentate multe texte privitoare la PATRIE, OȘTIRE și EROISM specifice literaturii unor țări aliate. Această parte a lucrării este oarecum diferită de prima. Ea are aspectul unui studiu. Într-o viitoare ediție, ea va fi îmbogățită și cu o culegere de texte adecvate.

* * *

*

Îngrijitorii de ediție dedică acest volum tuturor românilor și străinilor care, la vremea lor, au gândit, au grăit sau au scris cu sinceritate, cu patos, cu multă căldură, frumos și mișcător în legătură cu nobilele și mișcătoarele cuvinte de PATRIE, OȘTIRE și EROISM. Iar numele și spusele lor se cuvin să fie scoase din negura uitării, reținute, popularizate și laudate.

Urăm cititorilor, fie că-ei sunt elevi, studenți și cadre didactice, militari activi sau în rezervă, sau alte categorii de cetățeni, de la orașe și sate, lectură plăcută.

Fie această culegere de texte privitoare la PATRIE, OȘTIRE și EROISM, ceea ce și-au propus să fie îngrijitorii de ediție, adică „o carte de învățătură”.

Îngrijitorii ediției

PARTEA I

VIBRANTE CUVINTE DESPRE PATRIE, OȘTIRE ȘI EROISM ÎN GÂNDIREA ȘI ÎN LITERATURA ROMÂNILOR

Capitolul I

PATRIE ȘI PATRIOTISM

DICȚIONAR

PATRIE: „Mediul politic, social și cultural în care își desfășoară viața și lupta fiecare popor; teritoriul locuit de un popor; țara în care s-a născut cineva și al cărui cetățean este; orașul, satul, regiunea în care a crescut cineva; țara în care cineva se stabilește definitiv, fără să-i aparțină ca origine, dar fiind recunoscut ca cetățean al ei; loc de origine a unei idei, a unui curent etc.”. (Din „Dicționarul explicativ al limbii române”, București, 1975, p. 661)”.

PATRIE: „Noțiunea de Patrie cuprinde atât teritoriul locuit de un popor, cât și modul lui de viață, limba, cultura și tradițiile lui progresiste și democratice Conținutul noțiunii de Patrie are caracter istoric, se schimbă și se îmbogățește odată cu dezvoltarea istorică, cu schimbarea obiceiurilor sociale ...” (Din „Dicționarul Enciclopedic Român”, vol. III, București, 1965, p. 686).

PATRIE MAMĂ = „Țara din care s-a desprins o altă țară, o provincie etc., care este legată de prima prin unitate națională, de limbă, de cultură etc.; țara în care cineva se stabilește definitiv, fără să-i aparțină ca origine, dar fiind recunoscut ca cetățean al ei; loc de origine a unei idei, a unui curent; loc, climat propriu dezvoltării cuiva sau a ceva” (Din „Dicționarul explicativ al limbii române”, București, 1975, p. 661).

PATRIOT = „Persoană care își iubește patria și luptă pentru fericirea ei; persoană originală din aceeași patrie sau regiune cu altcineva” (Din „Dicționarul explicativ al limbii române”, București, 1975, p. 661).

PATRIOTISM = „Sentimentul de dragoste față de patrie și de popor, statornicit în decursul istoriei” (Din „Dicționarul explicativ al limbii române”, București, 1975, p. 661).

PATRIOTISM = „Sentimentul dintre cele mai adânci și mai vechi, patriotismul capătă o însemnătate deosebită în perioada formării națiunilor și a statelor naționale ... Purtătoarele adevăratului patriotism au fost întotdeauna masele populare Patriotismul maselor populare din țara noastră s-a manifestat permanent în lupta împotriva cotropitorilor străini ..., în lupta pentru progres social și pentru libertate națională ...” (Din Dicționarul Enciclopedic Român, vol. III, București, 1965, p. 686).

PATRIOTISM = „Atașamentul față de Patrie și de popor, statornicit în decursul istoric, având în diferite epoci un conținut diferit; Patriotismului apare odată cu formarea popoarelor, dar capătă o mare însemnătate în perioada transformării lor în națiuni și a constituirii statelor naționale; element al conștiinței sociale și psihologiei sociale, patriotismul acționează ca o forță motrică ideală, moral-politică în lupta și munca pentru progresul Patriei” (Din Dicționarul Enciclopedic Român, vol. V, București, 2004, p. 244).

Imnul de stat al României

Deșteaptă-te române

Deșteaptă-te române, din somnul cel de moarte,
În care te-adânciră barbarii de tirani!
Acum ori niciodată croiește-ți altă soarte,
La care să se-nchine și cruzii tăi dușmani!

Acum ori niciodată să dăm dovezi la lume
Că-n aste mâni mai curge un sânge de roman,
Și că-n a noastre piepturi păstrăm cu fală-un nume
Triumfător în lupte, un nume de Traian!

Înalță-ți lata frunte și caută-n giur de tine,
Cum stau ca brazi în munte voinici sute de mii;
Un glas ei mai așteaptă și sar ca lupi în stâne,
Bătrâni, bărbați, juni, tineri, din munți și din câmpii!

Priviți, mărețe umbre, Mihai, Ștefan, Corvine,
Româna națiune, ai voștri strănepoți,
Cu brațele armate, cu focul vostru-n vine,
„Viață-n libertate ori moarte!” strigă toți.

Pre voi vă nimiciră a pizmei răutate
Și oarba neunire la Milcov și Carpați!
Dar noi, pătrunși la suflet de sfânta libertate,
Jurăm că vom da mâna, să fim pururea frați!

O mamă văduvită de la Mihai cel Mare
Pretinde de la fii-și azi mână d-ajutori,
Și blastămă cu lacrimi în ochi pe orișicare,
În astfel de pericol s-ar face vânzători!

De fulgere să piară, de trăsnet și pucioasă,
Oricare s-ar retrage din gloriosul loc,
Când patria sau mama, cu inimă duiosă,
Va cere ca să trecem prin sabie și foc!

N-ajunse iataganul barbarei semilune,
A cărui plăgi fatale și azi le mai simțim;
Acum se vără cnuta în vetrele străbune,
Dar martor ne e Domnul că vii nu o primim!

N-ajunse despotismul cu-ntreaga lui orbie,
Al cărui jug din seculi ca vitele-l purtăm ;
Acum se-ncearcă cruzii, în oarba lor trufie,
Să ne răpească limba, dar morți numai o dăm!

Români din patru unghiuri, acum ori niciodată
Uniți-vă în cuget, uniți-vă-n simțiri!
Strigați în lumea largă că Dunărea-i furată
Prin intrigă și silă, vicleane uneltiri!

Preoți, cu cruce-n frunte! căci oastea e creștină,
Deviza-i libertate și scopul ei preasfânt.
Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost' pământ!

Versuri: Andrei Mureșan., Muzica: Anton Pann

Ce e Patria Română

„Ce e Patria română?
Au, e România până
Unde Nistru și Carpații
Dau mâna cu frații?
Ba nu, nu măi frățioare,
Pentru că românul are
Patrie mai mare!

Ce e Patria română?
Au Moldova cea Bătrână?
Cu fiicele ei vecine,
De sub mâini străine?
Ba nu, nu măi frățioare,
Știi tu că românul are
Patrie mai mare?

Ce e Patria română?
Au Ardealul, o fântână,
Care varsă minerale,
Din brațele sale?
Ba nu, nu măi frățioare,
Pentru că este mai mare,
Patria ce-o are!

Ce e Patria română?
Au pe unde Tisa mână,
Murmurul său peste Mureș
De la Mara-Mureș?
Ba nu, nu e vreo mirare,
De cumva românul are,
Patrie mai mare!

Ce e Patria română?
Au e Țara unde-a mână
Toți confracții ce-i aveam
Dincolo de Em?
Ba nu, alta-i frățioare,
Patria română care
Se numește mare!

Spune Patria, n-o ascunde!
Doar Italia de unde
Părăsind Capitoliul
Ni se trage genul?
Ba nu, nu măi frățioare
Pentru că e și mai mare
Patria ce-o are!

Până unde mai răsună,
Limba dulce și străbună,
Limba care să trăiască,
Limba românească!
Pân-acolo-i frățioare,
Patria română care
Se numește mare!

Unde-a inimii simțire
E-nfocată în iubire,
Și din nobila voință,
Fulgeră credință.
Acolo e frățioare.
Patria română, care
O poți zice tare!

Asta-i Patria română,
Unde strângerea de mână,
Cu-nțelegerea, Unirea,
Își află împlinirea.
Asta-i Patria română, care
Să ne fie tare!

Asta-i Patria română,
Unde inima păgână,
Ură, invidii, egoism -,
Nu afli în românism.
Asta este frățioare,
Patria română, care
E sfântă și tare.

Doamne, dintre înălțimi,
Pleacă-ți ochii-n românimi,
Și ne dă la toți virtute,
Care să ne-ajute,
Să iubim cu înfocare,
Patria română, care,
Am numit-o mare.”

I. Pușcariu

Grigore Alexandrescu

„Timpul trece, omul piere, dar a patriei iubire
E averea cea mai rară, cea mai scumpă moștenire,
Ce de la părinți de merit nobili fii o primesc.”

Dimitrie Bolintineanu

„Viitor de aur țara noastră are,
Și prevăd prin secolii a ei înălțare.
Însă mai-nainte trebuie să știm,
Pentru ea cu toții martiri să murim!
Căci fără aceasta lanțul ne va strânge,
Și nu vom ști nici chiar a ne plânge!”

Ioan Alexandru

„În Patrie mă simt eu pe pământ,
Precum stejarul unui loc anume,
Să fiu mișcat în taină de un vânt,
Și să mă cheme pe un singur nume.
Mă stăpânească același liber cer,
Și-aceleași stele noaptea să mă anine,
Deasupra creștetului meu,
Când noua lună cade pe coline...”

„ ... La Mărășești, românii au biruit frica de moarte și din lacrima acestei biruințe a izvorât iubirea de Patrie”.

Vasile Alecsandri

„Fericit acel ce calcă tirania sub picioare,
Care vede-n a lui Țară libertatea re-nviind,
Fericit, măreț acela care sub un falnic soare
Pentru Patria sa moare,
Nemurire moștenind.”

„Trăiască Patria cât soarele ceresc,
Rai vesel pământesc cu mare falnic nume,
Fie-n veci ea ferit' de nevoi,
Fie-n veci locuit de eroi.
O! Doamne Sfinte,
Ceresc Părinte,
Întinde a Ta mână,
Pe Țara Română!”

Theodor Alexei

„Sunt român și de-al meu nume,
Mă mândresc în astă lume,
Nu e neam mai vitejesc,
Decât neamul românesc!
Sunt român și mă mândresc,
De-al meu spirit românesc”.

Dumitru Almaș

„E patriot acela care se simte identificat cu soarta Patriei și a poporului.”

„Nu există pe lume Patrie pe care fiii și fiicele sale să o iubească mai mult decât își iubesc românii Țara.”

„Patria merită să fie iubită nu numai pentru că e bogată și frumoasă, nu numai atunci când cerul e senin și gloria o împrejmuiește ca un nimb strălucitor. Patria merită să fie iubită și atunci și mai ales atunci când se află în primejdie, când o amenință dușmanii, când cerul ei se înnoarează și-n înaltul ei se vălmășesc furtuni.”

Mareșal Ion Antonescu

„Noi nu avem pământ de cedat, noi nu avem unde merge ... casa și pământul nostru sunt în România.”

Constantin Ardeleanu

„Patriotismul românesc este un sentiment istoric. El nu are limite și nu are moarte. L-am primit în dar, ca o nestemată, de la străluciții noștri înaintași și avem datoria sfântă să-l păstrăm nealterat atâta timp cât va fi român pe fața pământului.”

Tudor Arghezi

„Țara e căminul nostru ... Cine vine la noi cu inimă bună găsește pâine, dragoste și pace. Cine nu, trebuie să se măsoare cu pieptul și armele noastre.”

C. Aricescu

„Dulce este libertatea!
Dulce e Fraternitatea,
Dulce e-al Patriei amor.
O viață avem pe lume:
Pentru Țară și-al ei nume,
S-o păstrăm cu mare dor.
Să trăiască Libertatea!
Să trăiască Egalitatea!
Să trăiască toți românii!
Să trăiască România,
Să trăiască și frăția!”

Gheorghe Asachi

„Sentimentele de patriotism ... sunt puterea și nervul unei nații.”

Cezar Baltag

„Patrie, tu ești cerul nemărginit din nici o parte, nume de tată dat zeilor și eroilor, cuvânt de întemeiere, bărbătesc și aspru, brazda dintâi în conștiința sinelui. Tu ești acel Aici și acel Acum care nu dispăre...”

Neogoe Basarab

„Nu fiți ca pasărea aceea care se numește cuc, care-și dă ouăle altor păsări care scot puii ei, ci fiți ca șoimul și păziți cuibul vostru.”

Nicolae Bălcescu

„Să deschidem istoria, cartea de mărturie a veacurilor, și luminați de filosofia ei, vom vedea că optsprezece veacuri nația română n-a vegetat, n-a stat pe loc, ci a mers înainte transformându-se și luptându-se neîncetat pentru triumful binelui asupra răului ...”

„Unitatea națională fu visarea iubită a voievozilor noștri cei viteji, a tuturor bărbaților noștri cei mari, care întruchipară în sine individualitatea și cugetarea poporului, spre a o manifesta lumii. Pentru dânsa ei trăiră, munciră, suferiră și muriră.”

Ștefan Bărbulescu

„Patriotismul luminos, curat ca un cristal, cultivat cu profunzime de ... conducerea țării noastre în rândurile cetățenilor, este o realitate proprie unei Patrii independente, stăpână pe destinul său.”

Ion Bărnură

„Dimineața-n soare, în argint de rouă,
Patria mă cheamă liberă și nouă.
Ca o floare albă în grădina-mi pare,
Și prin lungi milenii cea mai mândră floare.”

Simion Bărnuțiu

„Tot omul e legat de națiunea și Patria sa cu legăturile cele mai dulci și mai sante (sfinte).”

„Țineți cu poporul toți, ca să nu răătăciți.”

Gr. Bengescu

„Calcă române, plin de mândrie,
Ridică-ți fruntea nesfiit!
Căci sub picioare, oarba trufie,
A păgânului tu ai zdrobit.
Fala străbuna iarăși învie,
În fiecare piept de român,
Căci dânsa-n suflet și-a scris să fie,
Liber în Țara-i singur stăpân!

Își lasă plugul, sapa și carul,
Și-n loc de coasă ia pușca-n mâini!
Dă cu nădejde, nu-i vrea hotarul,
Să îl mai calce pas de păgân!
Țara e mică, însă e tare,
Căci are brațe și piept de fier,
Suflet cu viață, inimă mare,
Credință-s scutul, nădejdea-n cer!

Calcă române, plin de mândrie,
Ridică-ți fruntea, sus, nesfiit!
Căci sub picioare oarba trufie,
A păgânului tu ai zdrobit!”

Mihai Beniuc

„Ce-i Patria? – E Dunărea albastră,
E Bărăganul, munții Apuseni,
Și lupta de milenii, lupta noastră,
Români și neromâni, dar pământeni.
Ce-i Patria? – E sângele vărsat,
De mii și milioane de eroi,
Din orice colț de Țară, orice sat,
Și orice casă de la noi.”

„Patria este vatra celei mai calde omenii. Ea e cuibul omenescului și presupune respect reciproc între cei ce o locuiesc, dragoste și înfrățire cu fiii de bine ai altor patrii.”

Lucian Blaga

„Pe dealuri se-nalță solare podgorii albastre și sonde,
Râuri spre alte seminții, duc slava bucatelor blonde.
Țara și-a-mpins hotarele, toate până în cer,
Pajuri rotesc - minutare în veșnicul ceas - peste câmp și
oier.
Fluturând în veșminte de culoarea șofranului, ard fetele
verii ca steaguri în vântul și-n râsetul anului.”

Adriana Monica Blănariu

„Anii și viața trece, dar dragostea de Patrie nu trece niciodată!”

„Atunci când ești departe de Țara ta, în plimbare sau cu vreun rost, după o zi sau după o săptămână, dorul de Țară te copleșește. Te copleșește dorul de părinți, de prieteni, de locurile copilăriei, de tradiții, de obiceiuri, de tot ce simțim și trăim, noi, românii.”

„Patria este mama bună a tuturor românilor, indiferent de vârstă, de sex, de ocupație, de concepție politică și religioasă.”

Cezar Bolliac

„Voi, adevărați nobili ai României, fii din viță curată a acelor generali și plugari totodată, ce apărau cu sabia în mână onoarea și libertățile Patriei.

... Voi, din a căroră sân a ieșit totdeauna un Tudor, un Magher, câte un om de arme ..., fiți mândri de voi și de sângele românesc ce circulă în voi ...

Arătați-le că Țara, Patria, Mama voastră, nu poate avea, nu poate hrăni decât fii care să fie frați între dâșii ...”

Dimitrie Bolintineanu

„Cela ce se bate pentru a lui Țară,
Sufletu-i e focul soarelui de vară.”

„Numai o Patrie are omul în lume, și această Patrie trebuie sprijinită prin noi de voim să mai existe. Să ne într-armăm dar cu curaj și credință, și România nu va pieri! O, români, români, răspunde-ți la glasul Patriei cu inimă de român.”

„Patriotismul este ceva mai mult decât tărâmul unde ne hrănim. Este locul unde am văzut lumina, unde sunt afecțiunile, tradițiile, speranțele, proprietățile familiei ...

Patriotismul nu există numai în amorul Țării sale, dar în a ști a subordona și satisface interesele particulare la interesele generale, sau cel puțin să nu facă a se prețui aceste interese private asupra celor publice, când unele sunt contrarii celorlalte. Aici este una din manifestațiile patriotismului.”

„Viitor de aur Țara noastră are,
Și prevăd prin secolii a ei înălțare!
Însă mai-niante trebuie să știm,
Pentru ea cu toții martiri să murim!”

Paul Bordeanu

„Patria mă cheamă, dragă soție; trebuie să alergăm toți la strigarea ei ... De va trebui să mor, îmi va fi dulce credința că mor pentru Țară și că tu, fiică a neamului care a dat pe Ștefan cel Mare, vei ridica cu mândrie fruntea în doliu în ziua când frații noștri vor reveni biruitori.”

Demostene Botez

„Rostesc cuvântul sufletului – Țară,
Cum am rostit pentru întâia oară,
Cuvântul mamă, în copilărie,
Când l-am crescut adânc în carne vie.

Din țărna ei rodit, sunt fiul ei,
Și toți copacii îmi sunt frații mei,
Trăind pe a străbunilor morminte,
Sunt fiul celor ce-au fost înainte.”

Ion Brad

„Patria e primul nostru leagăn,
Drumul până-n prag și înapoi,
Plopi-n fața casei și-un mesteacăn,
Ori un tei ce freamătă în noi.

Patria e cartea de citire,
Cântecele toate scrise-n ea,
Tot ce-nveți cu dor și cu uimire,
De la firul ierbii pân-la stea.

Patria e marea și sunt munții,
Care ne îndeamnă spre-nălțimi,
E lumina ochilor și-a frunții,
Tot ce înălțăm și ce iubim.

Patria e steagul pe uzină,
Flacăra de luptă, tricolor,
E cascada albă de lumină,
Arcul de triumf spre viitor.”

„Țara mea, muma mea, lumina mea,
Munții sufletului se închină ție!”

Colonel Constantin Brezoianu

„Numai atunci când ne manifestăm ca patrioți adevărați,
România se poate mândri cu noi.”

„Patria și patriotismul sunt cuvinte sacre pe care le moștenim de la iluștrii noștri înaintași. De aceea, avem datoria de conștiință să le pătrundem înțelesurile lor adânci și ferme.”

Dimitrie Cantemir

„Luptă-te pentru Patrie!”

Eusebiu Camilar

„Oare poate fi ceva mai măreț decât dragostea de Patrie? Nicidecum! Patria e pragul casei noastre. Bunicii noștri au apărat-o cu mijloacele lor simple de pe vremea lor – arcul, scutul de nuiele uns cu lut, îmblăciul, drugul – cu acele mijloace au biruit ...”

Virgil Carianopol

„În lume sunt mai multe Țări. Fiecare Țară are un nume. Țara noastră se numește România. Noi ne numim români. Patria noastră este bogată și frumoasă. Ea este locul unde ne-am născut și unde am auzit prima dată glasul dulce al mamei. Tot aici am văzut și prima rază de soare. Noi te iubim, România! Tu ești Patria și mândria noastră ... Cu fiecare zi ești tot mai bogată, mai puternică și mai frumoasă.”

Regele Carol I

„Popoarele se onorează pe ele însăși când păstrează și încurajează cu dragoste memoria marilor patrioți, a eroilor neamului.”

Liviu Călin

„Ție, Patrie, un cântec e prea puțin să-ți dărui, oricât de bine spus. Câmpii sub munți și soarele deplin și ape transilvane care venite de sus la Dunărea cu malul alunecat de lunci, și oameni mândri, oameni ai harfei din descânt, cu secole de taină, de muncă și iubire, de lupte pentru zarea acestui cald pământ, un cântec pentru voie prea puțin de spus ...”

George Călinescu

„Este frumos să dai ultimul bun din ladă pentru Țară..., pentru apărarea Patriei aflată în primejdie.”

„Patriot nu este acela care privește spre trecut, ci omul care, respectând trecutul, înlesnește creșterea viitorului”

„Patriotismul ... este un sentiment al cărui conținut s-a prefăcut în scurgerea vremurilor, având totuși un sâmbure statornic. Patriot este acela care își iubește Patria, dar Patria, original, înseamnă locul unde trăiesc părinții, și în ultima analiză părinții înșiși, sau mai bine zis strămoșii. Cu timpul, legându-se puternic de un teritoriu și de o idee mai largă despre transmiterea bunurilor spirituale părintești, sentimentul patriotic s-a lărgit și omul a înțeles prin Patrie țara în care s-a născut, pământul din care își trage hrana, limba pe care a moștenit-o și care îl face să se înțeleagă cu semenii săi, părinți spirituali ai tuturor celor de o limbă, adică artiștii, scriitorii, gânditorii.”

Colonel C. Căpleanu

„Educațiunea națională, patriotică este cultivarea sentimentului care ne leagă de țară, de neam și de trecut și ne pregătește pentru viitor.”

Valeriu Câmpeanu

„Noi ne-am născut
Și am crescut
În dragostea de țară.

Noi respirăm
Și apărăm
A țării primăvară.

Țară mândria mea,
Vatră străbună, oastea se adună,
La chemarea ta ...”

Panait Cerna

„Mândre-s plaiurile tale, Țară mândră între toate!
Și frumos se-ndoaie cerul peste văi și peste sate ...
Și flăcăii tăi sunt harnici, holdele îți sunt bogate,
Și copilele-ți duioase, parcă sunt domnițe toate.”

Alexandru Ciucurencu

„Se poate spune, în calitatea mea de meșteșugar al breslei de pictori, că patriotismul ar trebui să reiasă, în primul rând, din calitatea lucrului pe care-l faci, din curiozitatea și sinceritatea cu care îți îndeplinești meseria. Desigur, patriotismul poate fi conceput și pe plan mai larg, social, ca o permanentă luptă pentru binele poporului tău, pentru dreptate și echitate.”

Emil Condurache

„Dragostea de Patrie înseamnă, înainte de toate, împlinirea datoriei tale față de Țară și de poporul tău.”

Miron Costin

„Alexandru cel Bun ..., asemenea unui rege, a fost numit cel dintâi hospodar, întocmai ca un monarh slăvit ... A ridicat Țara lui în rânduială și cu puteri înfloritoare.”

George Coșbuc

„Dar nestrămutați strămoșii,
Tot cu arma-n mâini a stat;
Au văzut și munți de oase,
Și de sânge râuri roșii,
Dar din Țara lor nu-i scoase,
Nici potop și nici furtună,
Graiul lor de voie bună,
Nu l-am dat!”

„Sus ridică fruntea, vrednice popor!
Câți vorbim o limbă și purtăm un nume,
Toți s-avem o țintă și un singur dor
Mândru să se nalțe peste toate-n lume,
Steagul tricolor.”

„Țară-avem și noi sub soare,
Și-o râvnesc dușmani destui,
Dar prin vremi asupritoare
N-o lăsarăm nimănui ...

Steag avem și noi, străine,
Și-l iubim cu jurământ.
Ziua răului când vine,
Ce frumos se zbate-n vânt!

E frumos și steagul vostru,
Dar pe-al nostru d-el privesc,
Tot mai mândru este al-nostru,
Și mai sfânt, că-i românesc. ”

George Crețeanu

„O, pământ al Țării! Ce este ca tine,
Mai plăcut, mai dulce? Zilele senine,
Ce-n viață gustarăm, tu mi le-ai adus;
Tu ești mama noastră, de când ne născurăm,
În brațele tale legănați noi furăm,
Aerul tău are un farmec nespus.”

„Prin văi și pe dealuri poetul străbate,
Pe-un pisc se oprește, în raze scaldat,
Cu ochii domină în spațiu departe,
Cu buzele-i soarbe un aer curat.

Senzații sublime fac inima – a bate,
Căci Patria dulce și-a ei libertate,
Aici să cunoască întâi a-nvățat.

Ah! Cine urcat-a Carpații odată,
Privind de acolo în jos către baltă,
Și până la Istru, spre Mare curgând,
Și n-a simțit dorul cel sacru de Țară?
Și ce moștenire de-onoare lăsară,
Bătrânii ce Țara păstrară luptând.”

Alexandru Ioan Cuza

„O țară nu poate fi puternică și independentă fără ridicarea din
mizerie și sărăcie a cetățenilor ei.”

„Steagul e România, acest pământ binecuvântat al Patriei, stropit cu sângele străbunilor noștri ... El este familia, el este ogorul, casa în care s-au născut părinții și unde se nasc copiii voștri ... Steagul e încă simbolul devotamentului, credinței, ordinii și disciplinei ce reprezintă oastea! Steagul e, totodată, trecutul, prezentul și viitorul țării, întreaga istorie a României.”

George Dinizvor

„Poate codru-nfoliat,
Frunzele să-și lepede,
Apele să curgă, iar
Către Mare, repede
Noi aici ne-am pomenit,
Neclintită lepede.”

Constantin Dobrescu – Argeș

„O viață scurtă are românul și ea trebuie dăruită din plin, de drept și de fapt, slujirii Patriei sale!”

C. Dobrogeanu Gherea

„Sântem una din puținele țări care n-au robit pe nimeni.”

Mihu Dragomir

„Patria, ca realitate istorică, dădea celor dinaintea noastră tăria morală de a privi cu încredere viitorul, de a lupta pentru el ...”

Nicolae Dumbrovă

„Când strig numele tău, Țară, se luminează de ziua, arborii încep să foșnească și cu ramuri despletite în cântec aleargă spre umeri rotunzi de baladă.

Când strig numele tău, parcă munții m-ar duce spre stele, parcă aș legăna pe brațe câmpii, parcă aș respira printre degete râuri, și fluvii și mări.

Când strig numele tău, Țară, memoria mi se împodobește cu numele de voievozi și plăieși, cu altare de jertfă și de izbânzi, cu ctitorii legendare.

Iluminat de curcubeu, stau în inima ta, Românie, cu veghea de-a pururea albă.”

Mihai Eminescu

„Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Țara mea de glorie, țara mea de dor?
Brațele nervoase, arma de tărie,
La trecutu-ți mare, mare viitor!
Fiarbă vinu-n cupe, spumege pocalul,
Daca fiii-ți mândri aste le nutresc;
Căci rămâne stânca, deși moare valul,
Dulce Românie, asta ți-o doresc...”

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Tânără mireasă, mamă cu amor!
Fiii tăi trăiască numai în frăție,
Ca a nopții stele, ca a zilei zori,
Viața în vecie, glorie, bucurie,
Arme cu tărie, suflet românesc,
Vis de vitejie, fală și mândrie,
Dulce Românie, asta ți-o doresc!”

„Cu cât ne iubim Patria și poporul nostru, cu atât trebuie să ne înarmăm mintea cu o rece nepărtinire și să surescităm cugetarea, căci ușor s-ar putea să falsificăm vederea acestei călăuze destul de credincioase și să ne agităm cu vehemență prin întuneric, în lupta cu fantasmale.”

„De când este suflet de român pe fața pământului, românul a fost mândru de a fi român și chiar atunci când lumea îl privea cu dispreț, el își cânta doine și, în consecința puterilor pe care le purta în sine, privea mândru în jurul său.”

„Iubirea de Țară e pururea și pretutindenea iubirea trecutului; Patria vine de la cuvântul pater și numai oameni care țin la instituțiile părinților lor, la petecul de pământ sfințit de sângele părinților pot fi patrioți.”

„Inimă foarte caldă și minte foarte rece se cer de la un patriot, chemat să îndrepteze poporul său, și fanatismul iubirii Patriei, cel mai aprig fanatism nu oprește de fel ca creierul să rămâie rece și să-și îndrepte activitatea cu siguranță, să nimicească adevărata cauză a răului și să o stăpânească cu statornicie de fier.”

„Orice bun cetățean român are datoria de a se ocupa de viitorul Patriei sale.”

„Patriotismul nu este iubirea țărânei, ci iubirea trecutului. Fără cultul trecutului nu există iubire de Țară ...”

George Enescu

„Eu mi-am slujit Țara cu armele mele: vioara și bagheta.”

Regele Ferdinand I

„Toate actele mele vor fi însuflețite de cea mai adâncă iubire de Țară, pe care mă voi sili să o servesc din toate puterile mele, luând pilda marilor săi Domni din trecut, inspirându-mă din frumoasele amintiri ce au lăsat.”

„După veacuri îndelungate de nenorociri și de grele încercări, înaintașii noștri au reușit să întemeieze statul român, prin Unirea Principatelor (1859 – n.n.), prin războiul independenței (1877-1878- n.n.), prin munca neobosită pentru renașterea națională. Astăzi (14 spre 15 august 1916 – n.n.) este dat nouă să întregim opera lor, închegând pentru totdeauna ceea ce Mihai Viteazul a înfăptuit numai pentru o clipă: unirea românilor de pe cele două părți ale Carpaților. De noi atârnă astăzi să scăpăm de sub stăpânirea străină pe frații noștri de peste munți și din plaiurile Bucovinei unde Ștefan cel Mare doarme somnul lui de veci. În noi, în virtuțile, în voința noastră stă putința de a reda dreptul ca într-o românie întregită și liberă de la Tisa până la Mare, să propășească în pace potrivit datinilor noastre. Însuflețite de datoria sfântă ce ni se impune, hotărâți să înfruntăm cu bărbăție toate jertfele legate de un crâncen război, pornim la luptă cu avântul puternic al unui popor care are credința neînclinată în menirea lui. Ne vor răsplăti roadele glorioase ale izbânzii.

Cu Dumnezeu înainte!”

Vida Gheza

„Mă simt legat de acest pământ prin mii de rădăcini, ca și stejarii Maramureșului unde mi-am petrecut copilăria și unde lucrez. Bucuriile Patriei sunt și bucuriile mele, nădejtile Patriei sunt propriile mele nădejdi.”

Ion Ghica

„Astăzi numele de român și de România, ca națiune și ca stat, sunt cunoscute în toate culturile lumii civilizate; și orice fiu al Patriei îl poartă cu mândrie.”

Academician Constantin C. Giurescu

„Îți iubești poporul pentru ... nestrămutarea cu care a stat și stă pe acest pământ, de mii de ani, pentru vitejia cu care și-a apărat glia, vatra, apărându-și astfel ființa, datinile, limba, personalitatea națională ... , pentru iscusința și talentul cu care și-a făurit, înfruntând adesea condiții vitrege, o civilizație și o cultură proprie, temei de mândrie și de mândră legitimare în universal.”

„Patriotismul este dragostea față de pământul țării și de poporul tău, deci un sentiment de apartenență și de înaltă angajare morală.

De ce ți-e dragă Țara ta? Fiindcă e vatra strămoșilor tăi, fiindcă ți-au lăsat-o ție moștenire, fiindcă la rândul tău o lași moștenire urmașilor, cu datoria de a o păstra neștirbită ...”

Dinicu Golescu

„Patria este un pământ pe care toți lucrătorii se interisarisc a-l păzi, și nimeni nu va să-l părăsească, pentru că nimeni nu-și lasă norocirea ... Acest pământ este o maică care își iubește pre toți fiii.”

Locotenentul Golescu A. Nicolae

„Idealul reîntregirii noastre naționale, care l-a călăuzit o viață întreagă pe bunul meu părinte (revoluționarul pașoptist Alexandru Golescu – n.n.), reprezintă țelul existenței mele. Nici un sacrificiu nu-i prea mare, în zilele de astăzi (ale primului război mondial – n.n.), când suntem chemați să luptăm pentru reîntregirea Patriei.”

Octavian Goga

„Te-am dărâmat, hotar de odinioară,
Brâu împletit în lacrimi și în sânge,
Veriga ta nu mă mai strânge,
Și lanțul tău a încetat să doară.”

Pantelemon Halipa

„Avem datoria să ne îngrijim de soarta Patriei ca de soarta copiilor, părinților, bunicilor și străbunicilor noștri. Pentru că Patria este mama cea bună a tuturor celor ce trăiesc în România Mare.”

Bogdan Petriceicu Hașdeu

„Se zice că Mircea cel Mare se dusese după moarte să bată la porțile Raiului. Îi iese înaintea Sfântul Petre.

- Ce poțtești, omule? Întreabă cu asprime chelarul paradisului pe viteazul domn al românilor.

- Să văd fața lui Dumnezeu, răspunse marele Mircea.

- Tu păgânule! Tu care ai făcut mii de păcate și d-abia o mănăstire? Afară!

Auzind zgomot la poartă, se arată însuși Dumnezeu.

- Ce este? Întreabă pe Sfântul Petre.

- Iată, așa și așa. Doamne, acest muritor încărcat cu mii de păcate, pe care a crezut că o să le poată răscumpăra cu un petic de mănăstire! Vrea să intre cu orice preț în lăcașul sfinților.

- Fă-i loc la dreapta mea, zise bunul și dreptul Dumnezeu. Fă-i loc la dreapta mea. Multe au fost păcatele sale, dar el a iubit Țara, s-a luptat pentru Țara lui, a lucrat pentru Țara lui și toate i se iartă.”

C. N. Hârjeu

„Cercetarea trecutului nostru militar este o mare datorie ... în stare să ne întrețină dragostea pentru pământul acestei țări, udat și frământat de veacuri întregi cu sângele și sudoarea celor care ne-au lăsat-o moștenire, să ne mărească încrederea în virtuțile poporului nostru ...”

G. P. Horniceanu

„Țara mea e-n orizontul,
Ce l-au străbătut mai an,
Oști din Roma cea măreață,
Fala bravului Traian.

Țara mea-i izvorul pâinii,
De viață dătător,

Ce hrănește-n calea vieții,
Pravoslavnicul popor.

Țara mea e numai cântec,
Doina dulce ce-și ia zbor,
Din caval, cimpoi și fluier,
Când ciobanii cânt de dor.

Țara mea e salba verde,
Tuturor ce viețuiesc,
A fost leagăn de durere,
Azi e raiul pământesc.

Țara mea a fost de veacuri,
Potopită de furtuni,
Și atâta jale strâns-a,
De la barbarii păgâni.

Însă țara mea rămas-a,
Pururea pământ român,
Dovedind că „apa trece”,
Însă pietrele rămân.”

Imre Horvath

„Iubesc aceste plaiuri românești,
Cu soarele ce bate în ferești,
Mi-s dragi și munți, și râuri, și câmpie,
Acest pământ mi-e Patrie și mie.”

Eudoxiu Hurmuzaki

„Să nu uităm că aveți de îndeplinit trei datorii mari și sfinte, pentru care aveți a răspunde înaintea lui Dumnezeu, înaintea oamenilor și a urmașilor noștri. Aceste datorii sunt: Patria, Limba și Biserica.”

Avram Iancu

„Unicul dor al vieții mele e să-mi văd națiunea mea fericită, pentru care, după putere, am lucrat până acum.”

Ioan Vodă cel Viteaz

„Cugetați și alegeți! Supunându-ne orbește vrăjmașului nostru vom pieri desigur și vom pieri ca mișeii: sculându-ne asupra-i, chiar de nu vom izbuti ... încă vom avea mângâierea de a pieri bărbătește noi, femeile noastre, copiii ... cu toții. Voi știți că haraciul nu-l plătesc eu, ci voi și ai voștri. Puțin mi-ar păsa de nu m-ar durea inima pentru țară ... Să trăim slobozi, ori să ne piară până și urma noastră. Fiți cu mine și cu noi va fi izbânda!”

General Radu-Ionescu – Galați

„Purtăm în port, în suflete și forțe,
Tradiția strămoșilor daci și romani,
Aici am fost și nu în altă parte,
Aici suntem de două mii de ani.”

Nicolae Iorga

„Fiecare cetățean al unei Țări, fiecare bărbat public al unui stat este dator, înainte de toate, a lucra pentru binele Patriei sale, pentru mărirea, sporirea și înflorirea Țării sale.”

„Să fim vrednici de ce avem: o Țară frumoasă ca o floare și un popor mândru și viteaz.”

Ștefan Iureș

„În muncă este câmpul cel mai intim și cel mai fertil al dragostei de Patrie ... Roadele muncii noastre, iată măsura patriotismului și lupta pentru apărarea neclintită a acestor roade!”

Eugen Jebeleanu

„Aici, unde Carpații îmbrățișează
În fiecare an o frumusețe sporită,
Pe acele locuri unde stelele au coborât pe-acoperișul
caselor,
Aici mi-e Patria.”

Athanase Joja

„Lupta lui Bălcescu, călăuzită de patriotismul său înflăcărat, pătrunsă de idei democrat-revoluționare, și-a aflat, după un veac, împlinirea și depășirea, iar Bălcescu s-a înscris pentru totdeauna între precursorii luptei pentru independență națională ... ”

Mihail Kogălniceanu

„Adevărata civilizație constă în iubirea de Patrie ...”

„Dacă avem o Țară, o datorăm generațiilor bătrâne și tinere; o datorăm prudenței, energiei și patriotismului românilor; o datorăm însuși națiunii, care la ora pericolului a uitat cerințele lor din năuntru, aducându-și numai aminte că sânt români și că trebuie să lucreze românește.”

„ ... Înainte de a ne ocupa de moșiile cele mici ale noastre, să ne ocupăm de moșia cea mare a țării, care este România.”

„Numai acolo unde este iubirea pământului, este răspândit și iubirea Patriei.”

„ ... Patria este gata a îmbrățișa și a răsplăti pe toți fiii săi după merit și vrednicie.”

„Unirea Principatelor a fost visul de aur, țelul isprăvilor marilor bărbați ai României, al lui Iancu de Hunedoara, ca și al lui Ștefan cel Mare și al lui Mihai Viteazul, al lui Vasile Vodă (Vasile Lupu – n.n.), ca și al lui Matei Basarab. Unirea Principatelor este singurul mod în stare a consolida naționalitatea românilor de a le da demnitatea, putere și mijloace pentru a îndeplini misiunea lor pe pământ.”

„Toți bătrânii României și-au sacrificat tinerețea pentru Unire, pentru acest vis al atâtor generații.”

„Unirea Principatelor este, dar, dorința vie și logică a marii majorități a românilor ...”

„Unirea Principatelor este singurul mod în stare a consolida naționalitatea română, de a le da demnitatea, putere și mijloace pentru a îndeplini misia lor.”

„Inima poporului român nu înșeală niciodată. Să ascultăm glasul și interesul națiunii noastre care ne strigă neîncetat: Unire, Unire!”

„Numai Unirea le poate asigura românilor independența din năuntru și puterea de a se apăra de înrăuirile străine.”

„Unirea trebuie făcută astfel ca ea să dureze, iar nu să se desfacă.”

„Unirea n-a fost și nu este rezultatul pasiunilor locale, ci este pasiunea legitimă a națiunii mele încă din timpul lui Ștefan și al lui Mihai Viteazul.”

„Odată Unirea făcută (*în 1859 – n.n.*), nu mai este Țara Moldovenească și Țara Muntească, ci Țara Românească ...”

„Când am făcut Unirea (din 1859 – n.n.), am făcut-o nu din entuziasm, ci prin rațiune!...”

„Dacă avem o țară, o datorăm generațiilor bătrâne și tinere; o datorăm prudenței, energiei, patriotismului românilor, o datorăm însuși națiunii, care la ora pericolului a uitat cerșile din năuntru, aducându-și numai aminte că sunt români și că trebuie să lucreze numai românește.”

„Strămoșii noștri au apărat Patria în timpuri mai grele; să nu fim, dar, mai prejos de aceea ce nația așteaptă de la noi.”

„Patria și naționalitatea sânt în inima fiecărui român.”

„Patriotismul nu este un monopol al nimănu.”

„... Patriotismul să predominescă mai presus de orice altă considerațiune.”

„Puterea și fericirea unui stat se află în puterea și fericirea mulțimii, adică a nației.”

„... Să dăm Patriei ce e al Patriei.”

„... Sânt două privilegii care nu mi le poate ridica nimeni: privilegiile patriotismului și al virtuților cetățenești.”

Nicolae Labiş

„Fiii voştri singuri hotărâsc în viaţă,
Care-i meseria ce o vor urma.
Fiii voştri, însă, trebuie să-nveţe
Din copilărie încă, de la voi,
Primele îndemnuri, primele poveţe –
Dorul de lumină, groaza de noroi.

Când sânt încă, mame, învăţaţi-i
Să iubească floarea mândră din livezi,
Să iubească-ntinsa mare şi Carpaţii,
Ce-şi înalţă-n ceruri fruntea de zăpezi ...

Să iubească Țara, pentru ea să sară,
La nevoie-n ape, la nevoie-n foc ...
Învăţaţi-i, mame, dragostea de Țară,
Ea cuprinde toate acestea la un loc.”

Horia Lovinescu

„De la oasele străbunilor topite în pământul țării, până la destinul copiilor care încă nu s-au născut, de la tezaurul milenar al culturii, până la cele mai umile produse materiale ale vieții de fiecare zi, Patria e o unitate concretă, vie, care pretinde fiilor ei o adeziune la fel de concretă, de vie și de activă.”

Alexandru Macedonski

„Aș vrea odată iubita-mi țară,
Să se ridice din somnul său,
Și, cu glas tare, să strige: Piară,
Al României oricare rău!

Aș vrea dreptatea să renvieze,
Să renflorească p-acest pământ,
Și tot românul ca să lucreze,
Pentru al Țării falnic avânt!

Aș vrea ca fala și fericirea,
Să mai umbrească Patria mea!
Și-n orice inimi să văd unirea ...
Iacă, o! Doamne, iacă ce-aș vrea ...

Aș vrea virtutea să triumfeze,
Viciul să piară de noi zdrobit!
Și România să prospereze,
Să ne înalțe neamul iubit!

Aș vrea iubirea să predomnească,
Să nu mai fie ură între noi!
Numele Țării să strălucească! ...
Țara să scape de sub nevoi.”

General Gheorghe Magheru

„Păstrați în inimile voastre române sentimentele de patriotism și naționalitate, de care sânteți însuflețiți și nu uitați că la orice chemare a glasului Patriei sânteți datori a muri pentru dobândirea sfintelor noastre drepturi.”

Regina Maria

„Încep să-mi dau seama cât de frumos este regatul meu. La tot pasul vezi frumuseți, la câmpie sau la munte, în pădurile Carpaților, pe malurile pâraielor etc.”

Alexei Mateevici

„Limba noastră-i o comoară,
În adâncuri înfundată,
Un șirag de piatră rară,
Pe moșie revărsată.

Limba noastră-i foc ce arde,
Într-un neam, ce fără veste,
S-a trezit din somn de moarte,
Ca viteazul din poveste.

Limba noastră-i numai cântec,
Doina dorurilor noastre,
Roi de fagure, ce spântec,
Nouri negri, zări albastre.

Limba noastră-i graiul pâinii,
Când de vânt se mișcă vara,
În rostirea ei bătrânii,
Cu sudori sfințit-au Țara...

Limba noastră-i limbă sfântă,
Limba vechilor cazanii,
Care-o plâng și care-o cântă,
Pe la vatra lor țărani..."

Colonel dr. Alexandru Manafu

„Întotdeauna trebuie să conștientizăm chipul Patriei, această mamă bună, răbdătoare și iubitoare pentru toți fiii ei. ”

Gabriela Melinescu

„Patrie, matrice arzătoare,
Pământ de sănătate și noroc,
Ne-acoperi și ne-arăți,
Durerilor și bucuriilor,
Locaș de apă și de foc.”

Menumorut

„Spuneți lui Arpad, ducele Hunariei, domnului vostru: datori îi suntem ca un amic unui amic, cu toate ce-i sunt necesare, fiindcă e om străin și duce lipsă de multe. Teritoriul însă ce l-a cerut bunei voințe a noastre, nu îl vom ceda niciodată, câtă vreme vom fi în viață. Și ne-a părut rău că ducele Solimus i-a cedat un foarte mare teritoriu, fie din dragoste, cum se spune, fie de frică, cum se tăgăduiește. Noi, însă, nici din dragoste, nici din frică nu-i cedăm din pământ nici cât un deget, deși a spus că are un drept asupra lui. Și vorbele lui nu ne tulbură inima că ne-a arătat că descinde din neamul regelui Attila, care se numea biciul lui Dumnezeu.”

Vasile Militaru

„Țara mea biruitoare,
Cu strămoși români și daci,
Nalță fruntea ta spre soare,
Soare sufletul să-ți faci!

Vechea Nație latină,
Ca să nu mai gemi sub dor,
Smulge azi orice neghină,
Din străbunul tău ogor!

Lângă fiecă răscruce,
Lui Hristos să-i faci Altar,
Să se-nalțe sfânta Cruce,
Din hotar până-n hotar!

Graiul, datinile sfinte,
Să le ai mereu comori,
Și din ele să faci flinte,
Toți dușmanii să-i dobori! ...”

Jean Moscopol

„Graiul dulce ce ne înfrățește,
Niciodată nu va fi uitat,
Căci în el se ascunde și trăiește,
Tot ce-i mai frumos și mai curat.
Pe câmpie și în munți răsună,
Glasul vitejesc clocotitor,
Care toate inimile adună,
Pentru un destin nemuritor.
El este goarna ce vă auziți
Și spune tuturor cei despărțiți:
Tot ce e românesc nu pierе!
Și nici nu va pieri!
Oricât vom îndura
Jurăm să fie așa
Căci tot ce-i românesc nu pierе
Și nici nu va pieri!

Românul știe să înfrunte ceasul greu,
El crede în dreptatea lui
Și-n Dumnezeu.
Când țara, viața ne va cere,
Noi v-o vom dărui,
Când ceasul va sosi
Noi să plătim vom ști,
Căci tot ce-i românesc nu pierе
Și nici nu va pieri!

Reînvie-n mine tot trecutul,
Plin de tinerețe și avânt,
Glasul celor ce și-au dat tributul,
Iarăși ne trimite a lor cuvânt.
Peste soarta noastră neclintită,
Orișice furtuni se vor zdrobi,
Luminând a neamului ursita,
Soarele din nou va răsări.
Români, fiți gata când veți auzi
Semnalul care vă va dezrobi,
Tot ce e românesc nu pierе!
Și nici nu va pieri!

Oricât vom îndura
Jurăm să fie așa
Căci tot ce-i românesc nu pierе
Și nici nu va pieri!
Românul știe să înfrunte ceasul greu
El crede în dreptatea lui
Și-n Dumnezeu.
Când țara, viața ne va cere,
Noi v-o vom dărui,
Când ceasul va sosi
Noi să plătim vom ști,
Căci tot ce-i românesc nu pierе
Și nici nu va pieri!

Adrian Mușiu

„Patrie, chip de lumină și de poartă-ncrustată,
Ating o floare și-ți simt sângele cald în petale,
Nimeni nu va putea să-ți delimiteze chipul de trup,
niciodată,
Poporul tău, de ființa iluminării tale.”

Costache Negri

„Tot omul este făcut pe acest pământ ca să aibă în inimă o icoană, pe care o tămăiază și o slăvește. Aceasta este Patria.”

Costache Negruzzi

„Oricui e drag locul ce l-a născut.
Eu, frații mei, oriunde-oi căuta,
Nu mai găsesc ca dulcea Românie ...
Eu sânt român și-mi place țeara mea.”

Ioan Nenițescu

„Acolo unde-s nalți stejarii
Și cât stejarii nalți îmi cresc,
Flăcăi cu piepturile tari,
Ce moartea-n față o privesc.

Acolo unde-s munți și stânci
Și ca și munții nu clintesc,
Voinicii cei cu peri cărunți,
În dor de țară strămoșesc.

Acolo unde-i cer senin
Și ca seninul cer zâmbesc,
Femei, ce poartă l-al lor sân,
Copii ce pentru lupte cresc.

Acolo este țara mea
Și neamul meu cel românesc,
Acolo eu să mor aș vrea,
Acolo vreau eu să trăiesc! ...

Și nu de dorul de moșie
Întotdeauna drept și a stat
Și bărbăteasca vitejie,
A-împodobit orice bărbat.

Acolo este Țara mea
Și neamul meu cel românesc,
Acolo eu să mor aș vrea
Acolo vreau eu să trăiesc!”

„În Țara noastră românească vrem înșine stăpâni să fim,
Și stăpânirea Țării noastre cu nimeni n-o împărțim.
Și nu vrem noi. românii, fruntea în veci la nimeni n-o plecăm,
Și din moșie nici o palmă, o unghie n-o să lăsăm.
Nu vrem să închinăm popoare sub mândru sceptru românesc,
Ci să trăim din viața noastră și dreptul nostru strămoșesc.
Nici la răpiri ne zboară dorul, dar vai! Acelui ce-a-ndrăzni,
Știrbirea moșiei a ne face, el cu viața va plăti!
Căci pe moșia cea străbună
Vrem înșine stăpâni să fim
Și stăpânirea ei cu nimeni nu cugetăm s-o împărțim.”

„Popor român trecuși prin foc!
Popor cu viață și noroc,
Ai arătat acum ce ești:
Tu vrei și poți ca să trăiești!
În vene sânge bărbătesc,
Îți curge sânge-mpărătesc.

Nu ești menit să te supui,
Ci la popoare legi să pui.
Copiii tăi,
Sunt pui de lei,
În fața morții stau bărbați,
În voia lor nestrămutați,
Puterea lor în luptă crește,
Primejdia îi ocolește.

Spre luptă dar și spre mărire,
Aceasta e a ta menire!
Popor român, popor viteaz,
Spre ținta-ți făr de răgaz,
Pășește drept,
Și înțelept,
Nu te-ndoi în a ta cale,
Și nici clintit vrerile tale;
Ai drept întreg de-acum să vrei,
Și demn ești de străbunii tăi!”

„Sunt tunar și port în suflet
Drag iubirea Țării mele,
Ce e mândră și aleasă,
Ca luceferi-ntre stele ...

Lângă arma-mi zdrobitoare,
Ce pe dușman mușcă greu,
Eu cu fața zâmbitoare,
Mor, și fericit strig eu:
Doamne, iubita mea iubită,
Fie-n veci nebiruită,
Căci tunar sunt și în suflet,
Port iubirea Țării mele,
România cea aleasă,
Ca luceafăru-ntre stele.”

„Sus Țara mea! Ia spada-n mână,
Și spre război pășește.
Ca singură să-i fii stăpână,
Te luptă vitejește ...

Dă cu credință luptei piept,
Căci cerul te ajută,
Voinicilor cu cuget drept,
Norocul ei le-mprumută.

Pe cel ce poate și-ndrăznește,
Izbândă-l răsplătește,

Nainte, dar nainte.
Când pentru drept luptând cad eu ...

Căci sânt viteaz, sânt dorobanț,
Și-am smuls din a robiei lanț,
Pe mult iubita, sfânta Țară,
Ce mândră strălucește iară.”

„Te salut, Patrie sacră, mamă tânără, duioasă,
L-ale soarelui tău raze cu iubire mă-ncălzește
Și-ntr-o dulce reverie, pe imagine-ați frumoasă,
Viitorul-ți prea ferice, cu speranță îl citesc.

Ei las p-alți alte clime, alte locuri să dorească,
Frumuseți mai răpitoare, sân mai tânăr a visa;
Pentr-un suflet care știe să simtă și să iubească,
Nicăieri nu-i fericirea decât în Patria sa.”

Alexandru Odobescu

„Negreșit, muncitorul e stâlpul Românie! De la dânsul să învățăm a ne iubi Patria! Fiind în raport neconținut cu pământul țării noastre, el știe a-l iubi și al cinsti! Pământul acela în care zace cenușa părinților săi, care sugă pe toată ziua, sudoarea ce-i pică de pe frunte, din care răsare spicul de grâu ce-i va da hrana lui și a copiilor, acel pământ e pentru dânsul un obiect sfânt, de adorație.”

George Oprescu

„Toți cei care ne iubim Țara și credem cu temeinicie în viitorul ei minunat, am fost entuziasmați de înfăptuirea actului din vara de arșiță a lui 1944 și ne-am închipuit cu ochii imaginației viitorul strălucit care venea spre noi, se apropia cu pași repezi și siguri.

Era viitorul pentru care s-au contopit cu țărâna acestui pământ moșii și strămoșii noștri, cei care au luptat pentru suveranitatea ei, pentru un viitor luminos vrednic de jertfele lui, pe care noi, oamenii zilelor de astăzi, îl plămădim și-l facem mai frumos, mai temeinic.”

Dimitrie Onciul

„Ce ar putea oare mai mult să nutrească, să aducă la cea mai înaltă manifestare nobilul sentiment al iubirii de Neam și de Țară, acel sentiment din care singur naște virtutea ce ridică și înalță popoarele, decât pildele și învățămintele istoriei și în special a istoriei naționale?”

N. T. Orășanu

„Poporul nostru e bun, brav, curajos și gata de orice sacrificiu pentru Patrie ... Când e vorba de o idee salutară, de un principiu sacru, de Patrie, poporul român e cel mai moral popor.”

Gheorghe Panu

„Pentru a-ți iubi Țara nu ai nevoie să te gândești la cutare casă sau moșie, nici să socotești cât impozit plătești. Iubirea de Țară are un caracter mult mai înalt, istoria poporului tău, faptele mărețe ale strămoșilor, nenorocirile prin care a trecut Țara ta, prosperitatea și activitatea economică ce o vezi, cultura și progresul, talentele ce se nasc în toate ramurile, toate acestea și multe altele te fac de iubești Țara ta fără să posezi o palmă de pământ.”

Adrian Păunescu

„În noi toți Patria are o parte a ei, în fiecare și în noi toți, și nici o existență nu răscolește în noi sentimente mai copleșitoare decât existența continuă a Patriei.”

„Țara e o columnă cu trunchiu-n Decebal,
Țara e o columnă cu Decebal în ea,
Adăugați bărbații cei mari, lui Decebal,
Columna niciodată nu se va termina ...

În ea sânt luptătorii pământurilor noastre,
Metru de centru daci în carnea ei a mers,
Și astfel e columnă o Patrie și este,
Coloana românească vibrând în univers.”

Vasile Pârvan

„Apărarea pământului Dacic de către regele Decebal și poporul său a fost un imn de iubire cum rar au mai înălțat popoarele moșiei lor amenințate.”

Aurel Pentelescu

„ ... Patriotismul, cu echivalentul dragostea de Țară, are un conținut legat mai mult de simțirea că aparții unei etnii ... Noi, românii din România, spunem cu aplomb și corect: «Sunt mândru că sunt român».”

Profesor Teodor Petre

„A fi patriot român înseamnă a fi mândru că suntem conaționali cu Bălcescu, Eminescu, Enescu, Brâncuși, Vlaicu, Iorga și cu atâte alte figuri de excepție ale culturii și artei țării noastre.”

„Cele mai frumoase lecții pentru un învățător sau un profesor sunt cele în care se vorbește despre bogățiile, frumusețile și istoria Patriei.”

Bogdan Petriceicu Hașdeu

„Moldova, Transilvania, Muntenia nu există pe fața pământului. Există un singur corp și un singur suflet: ROMÂNIA.”

Ion Pillat

„O troiță uitată, un piersic plin de floare,
Un schit tăcut, poiana cu turmele de miei,
Și pe câmpie taina apusului de soare,
Icoana Țării mele din suflet nu mi-o iei.”

Ciprian Porumbescu

Trei culori cunosc pe lume
Ce le țin ca sfânt odor,
Sunt culori de-un vechi renume,
Amintind de-un brav popor.

Roșu-i focul ce-mi străbate,
Inima plină de dor,
Pentru sfânta libertate,
Și al Patriei amor.

Auriu ca mândru soare,
Fie-al nostru tricolor,
Pururi-n eterna floare,
Și de-un luci ne trecător.

Iar albastru e credința,
Pentru nația ce-o nutrim,
Credincioși făr-de schimbare,
Pân la moarte o să fim.

Pân pe ceriu și cât în lume,
Vor fi aste trei culori,
Vom avea un falnic nume,
Și un falnic viitor.

Iar când fraților m-oi duce,
De la voi și-o fi să mor,
Pe mormânt atunci să-mi puneți,
Mândru nostru tricolor.”

Emil Racoviță

„Iubirea de Patrie și de graiul românesc ... se prezintă o prețioasă moștenire de la înaintași.”

Dr. Ioan Rațiu

„Existența unui popor nu se discută, ci se afirmă.”

Ion Heliade Rădulescu

„Nimic nu e mai vrednic de răs decât a se făli cineva numai cu părinții și strămoșii săi; și nimic iară mai vrednic de laudă decât când faptele cele mari ale strămoșilor slujesc de pildă și ca un bolid de întrecere urmașilor ... Patriotismul cel bun nu este fanatic, el este iubitor de oameni.”

Naum Râmniceanu

„Românilor! Fiți dar uniți într-o glăsuire și statornici întru toate spre folosul Patriei, căci voi sânteți Patria.”

Vasile Rebreanu

„Patria nu este numai un teritoriu geografic, ea este, mai presus, o flacăra a inimii, un teritoriu de gând al unui popor, iar noi, românii, legați unul de altul prin sânge și celulă, am știut s-o iubim și s-o apărăm.

Patria este și băătura casei, și plopul din uliță, și pădurea copilăriei, și maidanul unde am făcut primii pași, și râul în care ne-am scăldat, și uzina în care lucrează părinții, universitatea pe care a absolvit-o fratele nostru; ea este mama, și sora și iubita noastră.

Patria suntem noi, și strămoșii, și urmașii noștri nestinși. Și ea are colorile ochilor noștri. Este nemuritoare ca cerul și munții și stelele.”

Raluca Ripan

„Iubim Patria noastră pentru că este leagănul în care s-a format și a crescut neamul nostru românesc. Pentru că în pământul ei se odihnesc moșii și strămoșii noștri, marii apărători ai pământului și tradițiilor poporului nostru. Sentimentele patriotice s-au împletit în toate timpurile cu năzuința poporului nostru de a sluji Patria și a o apăra.”

Ioan Rosetti

„Am intrat în luptă convins că îmi fac datoria către Patrie.”

„Să nu alergăm după posturi și slujbe, dar, chemându-ne Patria, să fim gata a o sluji cu toate puterile noastre; să nu râvnim posturi mari, căci orice slujbă ne va încredința Patria va fi onorabilă...”

Orice cetățean are multe mijloace de a sluji Patria și fără să ocupe un post al statului și nu poate fi poziție socială cât de inferioară în care omul să nu poată pune în lucrare toate facultățile sale ...

Patria, muma noastră comună, își iubește deopotrivă pe toții fiii săi.”

Alecu Russo

„Care e mai mândră decât tine între toate Țările semănate de Dumnezeu pe pământ? Care alta se împodobește în zilele de vară cu flori mai frumoase, cu grâne mai bogate?

Verzi sunt dealurile tale; frumoase pădurile și dumbrăvile spânzurate de coasta dealurilor tale; limpede și senin cerul Țării; munții se înalță trufași în văzduh; râurile, ca brâie pestrițe, ocolesc câmpurile; nopțile tale încântă azurul, ziua farmecă văzduhul ...

Pe câmpiile Tenechei răsărit-au florile? Nu au răsărit florile, sunt turmele multe și frumoase ce pasc văile tale; soarele împodobește brazda; mâna Domnului te-a bucurat cu bunuri felurite, cu sonete și cu flori, cu avuție și frumusețe ...

Pentru ce gemi și ții, Țară bogată ...

Nu ești frumoasă, nu ești înavuțită? N-ai feciori mulți care te iubesc? N-ai carte de vitejie a trecutului și viitorului înaintea ta? Pentru ce curaj lacrimile tale? ...

Deșteaptă-te pământ românesc ... Biruiește durerea ... E vremea să ieșim din amorțire ...

Ziua dreptății se apropie.”

Mihai Săulescu

„Strămoșii mei, desigur, pe-aici au stat și ei ...
Păștori pribegi cu turme și herghelii grozave.
Ei nu aveau palate mărețe, n-aveau nave;
Dar își iubeau pământul blagoslovit de zei ...”

N. Scurtescu

„Viteji ai României în luptă-ați mers năvală,
Să-mprăștiați în lume a mamei voastră fală.
Vă dați sângele vostru pentru al ei pământ,
Și-a Patriei mărire ați scos-o din mormânt ...

Viteji, numele vostru, unite cu mărirea,
Vor răsuna prin veacuri.
Răsplata?
Nemurirea.”

George Sion

„Armele române sună,
Pe-ale Dunării câmpii,
Ele lumii vin să spună,
Că trăiesc a Romei fii.
Sus române, e a ta frunte!
Vocea Țării a sunat!

Brațul tău meargă să-nfrunte,
Iataganul încruntat!
Este scris neatârnare,
Pe a României stea,
Veniți toți, cu mic cu mare,
Vă-nchinați, români, la ea!”

„Mult e dulce și frumoasă
Limba ce vorbim,
Altă limbă-armonioasă
Ca ea nu găsim.
Saltă inima-n plăcere
Când o ascultăm,
Și pe buze-aduce miere,
Când o cuvântăm.”

Marin Sorescu

„Eminescu n-a existat,
A existat numai o Țară frumoasă,
La o margine de mare,
Unde valurile fac noduri albe,
Ca o barbă nepieptănată de crai,
Și niște ape ca niște copaci cugetători,
În care luna își avea cuiabar rodit.
Și mai ales au existat niște oameni simpli,
Pe care-i chema: Mircea cel Bătrân, Ștefan cel Mare,
Sau mai simplu: ciobani și plugari,
Căroră le plăcea să spună,
Seara în jurul focului poezii –
«Miorița» și «Luceafărul» și «Scrisoarea a III-a» ...”

Alfred Margul Sperber

„De dragoste de Țară cine n-are
Nevoie ca de aer, apă și de soare?”

Ea-i pâinea scoasă din cuptor, fierbinte,
Plimbare cu un prieten, de-a pururi vie-n minte;
Un chip pe care-l știi de mult, un glas,
Al cărui murmur în suflet ți-a rămas.

Ce-i dragostea aceasta cine știe?
Întreabă pasărea ce-n pribegie
Străbate mări și țărături ca să se-ntoarcă iar,
An după an, pe creanga aceluiași stejar.”

Zaharia Stancu

„Îmi iubesc mult Patria de azi,
În ea văd Patria de mâine.”

„Te-am iubit! Te-am iubit totdeauna!
Chiar atunci când ghimpții tăi îmi înțepau picioarele.

Te-am iubit cum am iubit soarele,
Te-am iubit cum am iubit luna.

Te-am iubit, Țară, te-am iubit totdeauna.”

Ing. Liviu Stănescu

„Sentimentul patriotic este ca și curentul electric. Curentul electric ne luminează casele, iar sentimentul patriotic ne luminează mințile și ne înflăcărează inimile.”

„Un patriot adevărat nu se alege de cineva, ci el se impune prin ceea ce a făcut și face spre bine Țării sale.”

Nichita Stănescu

„Limba română este Patria mea.”

„Sentimentul soarelui răsărind,
Împreună cu cea mai suavă doină din fluier,
Copacul sub care m-am sărutat mai întâi,
Surâsul bărbătesc al tatălui meu,
Primul meu fir de păr alb,
Și mersul grațios al adolescenței,
Ale tale sunt Patrie dintotdeauna.”

Nicolae Stoian

„Patria mea, miracol românesc
Înconjurând, ecuator, o lume,
O, câte graiuri azi nu dogoresc,
De focul Făt-Frumosului tău nume ...”

Barbu Ștefănescu Delavrancea

„România este Patria noastră a **tuturor** românilor de pretutindeni. E o singură ființă etnică. E România celor de demult și a celor de mai apoi. E Patria celor dispăruți și a celor ce va să vină.”

Colonel Nicolae Tăutu

„Mi-e fruntea grea de-atâtea oseminte,
Ce sprijină al Patriei cald pământ,
Pe visul lor mi-am ridicat fierbinte,
Grădinile din fiecăre cuvânt ...

Tu casa mea, cu largi ferești deschise,
Cu doinele ce amurgeau în prag,
Ți-am adunat pe-altare mari de vise,
Cântările din fiecare steag ...

Iar pe mormânt, când am să plec în moarte,
Sădiți-mi brazi ce nu se veștejesc,
Să pot cânta prin cetini, mai departe,
Iubirea mea: pământul românesc.”

Ecaterina Teodoroiu

„Viața mea? Dar ce preț are viața cuiva dacă nu este închinată unui gând înalt, unui ideal sfânt? Gândul cel dumnezeiesc căruia noi toți ne-am închinat, e acela de a face o Patrie mare, puternică și fericită.”

Nicolae Titulescu

„România nu poate fi întreagă fără Ardeal. Ardealul e leagănul care i-a ocrotit copilăria, e școala care i-a făurit neamul, e farmecul care i-a susținut viața ... Ardealul nu e numai inima României politice: priviți harta! Ardealul e inima României geografice! Din culmile ei izvorăsc apele care au scaldat românismul în istorie ... Ne trebuie Ardealul și va trebui să-l merităm, și-l vom merita prin sânge, căci nu se lipește carne de carne fără să curgă sânge.”

Grigore Tocilescu

„Studierea istoriei naționale ne aprinde scânteia iubirii de Patrie. Scopul principal al studierii istoriei în școli este de a face pe școlar să priceapă, să vadă ce au făcut generațiile trecute pentru apărarea Patriei ...”

Victor Tulbure

„Un vultur se rotește în țării
Peste Carpații mei cu frunți de piatră ...
În lume nu-s mai multe Români,
Ci una doar, și-aceea ne e vatră!
Sclipesc în soare turle argintii.
Par sondele: nu codru de mesteacăn ...
În lume nu-s mai multe Români,
Ci una doar, și-aceea ne e leagăn!”

Grigore Ureche

„Rumâni, câți se află locuitori în Țara Ungurească și la Ardeal și la Maramureșu, de la un loc sântul cu moldovenii și toți de la Râm se trag.”

G. S. Ursu

„Țara e-n tine când ești departe,
Iar când te-apropii, tremuri de dor,
Ca de-un liman scânteietor,
De legăminte fără de moarte.

Țara e-n tine ca o văpaie,
Ca un miraj de văz și auz,
Ca luna-n plopi de taină bălaie,
Cu miezul dulce al unui harbuz.

Țara e-n tine, vară de miere,
Toamnă de aur, iarnă de-argint,
Ca o iubire, ca un colind,
Țara e-n tine ca o durere.”

Ienăchiță Văcărescu

„Urmașilor mei Văcărești,
Las vouă moștenire:
Creșterea limbii românești,
Ș-a Patriei cinstire.”

Iancu Văcărescu

„Slava strămoșilor vestiți,
În cale vă așteaptă,
La rând românilor veniți,
Mergeți pe cale dreaptă.”

George Văideanu

„Cunoaștem și asimilăm Patria ca realitate geografică, istorică și social-culturală pe nesimțite și mereu: atunci când învățăm limba, atunci când, prin lecturi și călătorii, îi descoperim frumusețile și bogățiile, atunci când, cercetând trecutul, intuim dârzenia și statornicia strămoșilor care au făurit și ne-au lăsat neprețuite comori, tradiții și pilde, și, cu deosebire, atunci când prin fapta și prin munca noastră devenim părtași la împlinirea năzuințelor acestui neam ...”

George Vâlsan

„Ce înseamnă a fi român?

Înseamnă să mărturisești, prin chiar această numire, originea ta nobilă și mândră de a fi păstrat un astfel de nume.

Înseamnă să vorbești această limbă românească, limbă care nu este numai urmașă directă a unei limbi vestite de mare cultură, ci o limbă biruitoare, căci într-o luptă de secole cu dialecte slave și cu alte limbi, le-a învins pe teritoriul său și le-a făcut roadele sale.

Înseamnă că locuiești în Țara Românească, Țară pe care o forță neîntreruptă de opt sute de ani a izbutit să o rotunjească puțin câte puțin, până au adus-o la forma de astăzi – cu munții care sunt ai noștri, fiindcă noi le-am dat turmele de oi și doinele -, cu dealurile care sunt ale noastre, fiindcă noi le-am împodobit cu grădini și vii mănoase și frumoase -, cu câmpiile care sunt ale noastre, fiindcă noi le-am lucrat și deștelenit an de an, cucerindu-le prin munca noastră și prin numărul nostru -, cu Dunărea care este a noastră, fiindcă noi i-am pus salbe de sate pe amândouă malurile și noi i-am cercetat ostroavele -, cu țărmul Mării, care e al nostru, fiindcă noi l-am deșteptat la viața pe care nu a mai trăit-o din antichitate ...

A fi român înseamnă a fi păstrat tenacitatea neamului nostru, acea vitalitate misterioasă și necesară, care s-a putut îndoii, dar nu s-a rupt niciodată ...”

Tudor Vianu

„Pierdut în nori pe culmile muntene,
Rătăcitor pe dealuri moldovene,
În adâncimea codrilor Vlăsiei,
Pe tot cuprinsul sur al României,
Sub grindină, sub ploaie și sub pară,
Te-am cunoscut și te-am iubit, o, Țară!”

Grigore Vieru

„Din Basarabia vă scriu,
Dulci frați de dincolo de Prut,
Vă scriu cum pot și prea târziu,
Mi-e dor de voi și vă sărut.”

„Dragostea de Neam și Țară,
Nu ne este o povară,
Ea ne luminează viața,
Și noaptea și dimineața.”

„Sunt trei surori frumoase ca litania:
Muntenia, Moldova, Transilvania!
Tânjește după ele Basarabia!”

„Trei culori și-o singură iubire Românească,
Trei culori și-o singură vorbire Românească,
Trei culori și-o singură credință Românească,
Trei culori și-o ființă Românească.”

Tudor Vladimirescu

„Patria se cheamă norodul, dar nu tagma jefuitoarelor.”

Alexandru Vlahuță

„Într-o Țară așa de frumoasă, cu un trecut așa de glorios, în mijlocul unui popor atât de deștept, cum să nu fie o adevărată religie iubirea de Patrie și cum să nu-ți ridici fruntea, ca falnicii strămoși de odinioară, mândru că sunt român.”

„Podoaba cea mai aleasă și mai mândră-ntre podoabele Țării este poporul românesc.

În sufletu-i larg nespus de duios, lămurit de focul atâtor suferinți, am găsit izvorul curat al frumoaselor lui cântece și tot înțelesul istoric al trăinicieii și străduințelor noastre pe acest pământ.

În marea lui putere de muncă, de luptă și de răbdare, în mintea lui trează și-n inima lui caldă, am găsit sprijinul speranței noastre și dezlegarea înaltei chemări a neamului nostru ...

Într-o Țară așa de frumoasă, cu-n trecut așa de glorios, în mijlocul unui popor atât de deștept, cum să nu fie o adevărată religie iubirea de Patrie, și cum să nu-ți ridici fruntea, ca falnicii strămoși de odinioară, mândru că poți spune: «Sânt român.»”

Marin Voiculescu

„Peste Patrie nu poate să se aştearnă praful uitării.”

„Ne preamărim ca oameni, cât ne preamărim Patria.”

„Numai navigând cu Patria în gând, putem să ne menţinem pe fluviul civilizaţiei.”

Duiliu Zamfirescu

„O, Patrie! Acum te ştiu,
Te înţeleg şi te iubesc;
Tu ai suflare de om viu
Şi port şi cuget românesc.

Tu nu mai eşti o vorbă-n vânt,
Căci tu eşti gândul tuturor,
Cum este fulgerul în nor,
Şi înţelesul în cuvânt.

În pieptul tău inima bate,
Zvâcnindu-ţi sângele în vine,
Iar inimile noastre toate,
Răspund bătailor în tine ...

O, Patrie! Te port în mine,
Izbugnitoare de putere,
Cum poartă sufletul în sine,
Speranţa de reînnoire.”

Capitolul II

ARMATĂ – OȘTIRE

DICȚIONAR

ARMATĂ = „Totalitatea forțelor militare ale unui stat: oaste, oștire, armie” (Din „Dicționarul explicativ al limbii române”, București, 1975, p. 52).

ARMATĂ = „Grupare de oameni înarmați, organizată și întreținută de stat în vederea (ducerii – n.n.) războiului ofensiv sau de apărare; totalitatea forțelor armate ale unui stat. Ca și statul, armata este un fenomen social-istoric. Apariția ei este legală de formarea statului ... Dezvoltarea forțelor de producție duce la perfecționarea armamentului, la apariția unor noi mijloace tehnice de luptă, iar apariția unei tehnici militare noi determină schimbări atât în organizarea armatei, cât și în arta militară ... Armatele regulate nu s-au format dintr-o dată, ci în mod treptat, începând de la apariția statelor ...” (Din „Dicționarul Enciclopedic Român”, vol. I, București, 1962, p. 196).

OASTE = „Denumire a armatelor țărilor române în timpul evului mediu. Oastea se compunea din: oastea domnitorului, care depindea direct de el și era formată din curteni, țărani liberi (moșneni, răzeși), nemeși și târgoveți, și oastea feudalilor (steagurile marilor boieri), formată din slugile marilor boieri (în Transilvania - familiares). Oastea era alcătuită din călărime (în special oastea feudalilor) și din pedestrime. Războaiele erau purtate (în acea epocă – n.n.), în general, de oastea cea mare. Oastea domnitorului și steagurile marilor boieri, ale căror efective atingeau, pe la mijlocul sec. al XV-lea, circa 10.000 de oameni (atât în Moldova, cât și în Țara Românească). În vremuri de mare primejdie, domnitorul aduna, cu asentimentul sfatului domnesc, oastea cea mare, la care participa și o parte a țăranimii aservite, ceea ce ridica efectivul oștirii la circa 40.000 de oameni.

Comandantul oastei era domnitorul țării (în Transilvania voievodul), iar în lipsa acestuia, de regulă, marele vornic, dar domnitorul putea să încredințeze comanda oștirii oricărui dintre dregători ... Armamentul majorității ostașilor, în afară de câteva sute de boieri înzăuați și cu armament greu, cuprindea arcul cu săgeți, sulita (fuștul), sabia, ghioaga, securea, scutul, iar de la sfârșitul sec al XV-lea sînețele și puștile. Cum (în epoca dată – n.n.) războaiele se purtau mai ales vara, obligativitatea serviciului militar era de la Sfântul Gheorghe (23 aprilie), până la Sfântul Dumitru (26 octombrie), interval în care cei cu datorii militare trebuiau să fie gata la orice chemare” (Din Dicționarul Enciclopedic Român”, București, 1965, p. 550-551).

OSTAȘ: *Persoană care servește în armată; soldat, militar, oștean (Din Mic „Dicționar enciclopedic”, ediția a II-a revăzută și adăugită, București, 1978, p. 686).*

Nota noastră: în epocile care au urmat, în noile condiții istorice, oastea a primit denumirea de armată, deși în vorbirea curentă și în unele scrieri ale vremii, se va păstra, în continuare, și termenul de oaste.

Comportamentul armatei noastre, în toate timpurile, dă măsura valorilor de patriotism, patrie și eroism. În Războiul din 1877, Armata României a trecut Dunărea și, alături de Armata Rusă, și-a făcut datoria cu eroism, contribuind la obținerea independenței țării. Era prima probă de foc a unei armate care a fost reconstituită și perfecționată după Unirea de la 1859.

În Primul Război Mondial, Armata României a fost nevoită să lupte pentru salvarea patriei pe cel mai lung front din Europa, chiar pe două fronturi, cel de Nord și cel de Sud, în condiții extrem de grele, și dând, în final, adevărata măsură a devotamentului, eroismului, spiritului de sacrificiu și a celui de învingător la Mărăști, Mărășești și Oituz. În urma ultimatumului dat de sovietici în 1940, regele Carol II a obligat armata să-și retragă marile unități care se aflau pe Nistru, fără luptă, ceea ce a fost *dezonorant* pentru armată.

În cel de al Doilea Război Mondial, Armata României a dus acțiuni ofensive, chiar în condiții de inferioritate numerică, să apere cu eroism frontul fără să dispună de tancuri și mijloace antitanc suficiente, să continue, apoi, în compania din Vest, alături de aliații tradiționali, acțiunile ofensive în aceleași condiții precare de înzestrare.

După război, floarea armatei - generali și ofițeri de o valoare cu totul deosebită, adevărați eroi ai neamului - a fost aruncată în închisori, căci nu a renunțat la patriotism, dar armata a continuat să-și apere sistemele ei de valori morale, chiar sub presiuni sovietice. În vremea comunismului, Armata României a continuat să se pregătească, să desfășoare exerciții și aplicații de bună calitate, să-și consolideze spiritul de corp și valorile morale instituționale și individuale.

În decembrie 1989, Armata României a fost scoasă în stradă, ca forță de ordine, dar, în cele din urmă, ea a trecut de partea populației și a asigurat victoria revoluției și stabilitatea strategică a țării. După care a continuat să se pregătească, să se modernizeze și să asigure toate condițiile care au depins de ea pentru integrarea în NATO și în Uniunea Europeană. Armata este prima instituție din România care a îndeplinit, în cel mai scurt termen posibil, standardele pentru integrarea țării în NATO, dând din nou dovadă de patriotism. Valorile perene ale Armatei României țin de construcția ei specială, de arhitectura ei foarte solidă, de patriotismul ei, de forța ei de adaptabilitate la condițiile concrete ale situației, dar și de coeziunea ei instituțională. Principalele valori morale ale armatei se înscriu în spectrul devotamentului necondiționat față de țară, al liantului colectiv, al spiritului de corp, al respectului față de lege, al ordinii, disciplinei, de a realiza conexiuni în planul axiologiei și moralei militare.

Armata României este receptivă la valorile NATO, și UE pe care le însușește fără să renunțe la valorile ei ancestrale, care vin încă din vremea dacilor, la spiritul ei de armată națională capabilă să existe și să acționeze într-o conexiune internațională, de alianță și de coaliție, în noile condiții ale mediului strategic. Armata României a asimilat cu ușurință valorile NATO și ale UE, întrucât aceste valori euro-atlantice și europene se integrează perfect în spiritul ei, fac parte din spiritul ei, din moralitatea ei.

Ion Agârbiceanu

„Văzut-ați un atlet luptând și biruind având în spate o piatră de moară și atârându-i grei bolovanii de mâini și de picioare? Văzut-ați viteaz care să cuteze a se lua la luptă cu uriașul pe spinarea ascuțită și prăpăstioasă dintre două prăpastii? Oastea Țării mele a fost Samson de care nu s-au putut apropia dușmanii ...

Oastea Țării mele a fost viteazul care, cu grea piatră de moară în spate, cu grei bolovani atârându-i de mâini și de picioare, a biruit pe dușmanul slobod și sigur în toate mișcărilor sale. Oastea Țării mele a fost Viteazul care a cutezat să lupte cu uriașul pe spinarea ascuțită și prăpăstioasă dintre două prăpăstii și i-a prăvălit în negrile și recile adâncimi ale morții.

Prin oastea ta, tu ți-ai scris istoria, neamul meu, oricare vor fi încercările sorții. Cu slove de sânge și foc, cu slove care vor ardea-n vecinică lumină pe cerul omenirii, tu oștirea României, prin neîntrecută noblețe și vitejie a jertfei tale supreme, ai hotărât să fim printre cele dintâi popoare ale lumii.”

Vasile Alecsandri

„Juni ostași ai țării mele, însemnați cu stea în frunte!”
Dragii mei vultani de câmpuri, dragii mei șoimani de munte!

Am cântat în tinerețe strămoșeasca vitejie,
Vitejie fără seamăn pe-acel timp de grea urgie,
Ce la vechiul nostru nume au adaos un renume,
Dus pe Dunărea în Marea și din Marea dus în lume!

Vin acum, la rândul vostru, să v-aduc o închinare,
Vin cu inima crescută și cu sufletul mai tare,
Ca eroi de mari legende, vin să vă privesc în față,
Voi, nepăsători de moarte, disprețuitori de viață,
Ce-ați probat cu-avântul vostru lumii pusă în mișcare,
Că din vultur, vultur naște, din stejar, stejar răsare!

Ion Antonescu

„Ostași, v-am făgăduit din prima zi a noii mele demnități (6 septembrie 1940, când prin înalt Decret regal generalul Ion Antonescu a fost investit cu „puteri depline în stat”, de fapt de „Conducător al Statului Român” – n.n.) ... să vă duc la biruință. Să șterg pata de dezonoare din cartea neamului și umbra de umbră de pe fruntea și epoleții voștri. A sosit ceasul celei mai sfinte lupte, lupta drepturilor noastre strămoșești și a bisericii, lupta pentru vetrele și altarele românești dintotdeauna ...

Ostași, plecați azi (în noaptea de 21 spre 22 iunie 1941 – n.n.) pr drumul biruinței lui Ștefan cel Mare ca să cuprindeți prin jertfa voastră ceea ce au spus strămoșii noștri prin lupta lor.

Înainte! Fiți mândri că veacurile ne-au lăsat aici strajă dreptății și zid de cetate creștină! Fiți vrednici de trecutul românesc ... Să muriți pentru vatra părinților și copiilor voștri. Să cinstiți prin vitejia voastră amintirea lui Mihai Vodă și a lui Ștefan cel Mare, a martirilor și eroilor căzuți în pământul veșniciei noastre cu gândul țintă la Dumnezeu. Să luptați pentru dezrobirea fraților noștri, a Basarabiei și Bucovinei, pentru cinstea bisericilor, a vieții și căminelor bațjocorite și pângărite de cotropitori. Să luptați pentru a ne răzbuna. V-o cere neamul, regele și guvernul nostru.”

General Gheorghe Avramescu

„Ostași ai Armatei a 4-a, la chemarea Țării pentru desrobirea Ardealului răpit prin Dictatul de la Viena, ați răspuns cu însuflețire și credință în izbânda dreptății neamului românesc.

Tineri și bătrâni, ați pornit spre hotarele sfinte ale Patriei și cu pieptul vostru ați făcut zăgăz de neînfrânt dușmanului care voia să ajungă la Carpați ... Zdrobit de focul năpraznic al artileriei și de necontenitele voastre asalturi, inamicul a fost izgonit din Ardealul scump.

Prin ploi, noroaie și drumuri desfundate, zi și noapte, ați luptat cu un dușman dârz și hotărât și l-ați învins. Azi (25 octombrie 1944 – n.n.), când avangărzile trec pe pământ străin pentru desăvârșirea înfrângerii definitive a dușmanului, gândul meu se îndreaptă către voi cu dragoste și admirație pentru faptele voastre de arme. Peste veacuri veți fi slăviți, voi, ofițerii și ostașii care ați eliberat Ardealul.”

Victor Babiuc,

fost ministru al Apărării Naționale

„Ostașul român – plugar, muncitor sau intelectual – a apărât pământul țării sale pe câmpurile de luptă ale istoriei, suferind, sângerând sau murind pentru păstrarea vetrei străbune și a libertății neamului românesc.

Suntem mândri de trecutul glorios și ne îndreptăm privirile cu speranță și încredere spre viitor, pentru că, oricât de greu ar fi astăzi, poporul român va învinge și va dăinui peste veacuri, iar armata își va face mereu datoria.”

Neagoe Basarab

„ ... Să-ți orânduiești toate armele și să-ți îmbărbătezi gloatele, pe fiecare unde îi este rândul și să întocmești pe fiecare după rânduială. Însă mai înainte de toate, să te rogi lui Dumnezeu ca întocmirea să fie de la dânsul. Asemenea, să-ți ridici mintea sus către cer, ca să-ți fie Dumnezeu în ajutor. Iar tu însuși și cu oamenii tăi să mergi drept, față în față spre vrăjmașii tăi, fără nici-o frică, oricât de mulți ar fi. Să nu te temi deloc de dânșii chiar dacă sânt mulți, pentru că oșteanul viteaz nu se înfricoșează de mulțimea oamenilor ... Când vei porni împotriva dușmanilor, mai întâi să orânduiești și să tocmești o strajă apoi altele, după obicei ..., după care înaintează oastea cea mare ... Și să nu fie departe o strajă de cealaltă, ci să se vadă și să se știe ce face și ce lucrează fiecare ..., pentru că, dacă se va întâmpla ceva străjii celei dintâi, ea să se dea înapoi la a doua strajă, iar dacă voi vedea amândouă străjile că vor fi înfrânte, atunci toți să se unească cu oștile la un loc ...

Străjile sunt începutul și sfârșitul oștilor și capul lor. Iar dacă vor vedea oștile că străjile sunt nebiruite, ci sunt cu izbândă, astfel veți birui întru totul pe vrăjmașii voștri.”

„Când vă veți afla în lupte, se convine să ieșiți pe câmp, la loc curat, și acolo, mai întâi în tăcere, să cugeți. Și astfel, într-un glas să înălțați, după cuviință, rugăciune lui Dumnezeu, și să știți că Dumnezeu este dătător de bine tuturor, și să ridicați sus mâinile către Dumnezeu și să spuneți astfel: «Pe tine unul Dumnezeu te știm și pe tine te cunoaștem, pe tine ajutor te mărturisim, de la tine am primit cele de trebuință, cu tine am învins pe vrăjmașii cei puternici», ... , în tine nădăjduim și în neamul ce va să vie.”

Scipione I. Bădescu

„Trompetele răsună,
Prin munți și prin câmpii,
Românii toți se adună, cu sutele de mii.
Un glas pe toți îi cheamă,
E glasul neatârării,

Ei teamă n-au de nimeni,
Trăiască oastea țării.
Un dor pe toți îi poartă,
Să-și vadă iar moșia,
Unită, mare, mândră,
Trăiască România ...”

Nicolae Bălcescu

„Acel veac (al lui Mihai Viteazul – *n.n.*) nu arătase încă Europei o asemenea armie și un asemenea general. În toate părțile se zicea că Mihai a cuprins Ardealul în 11 zile și Moldova numai în opt. Toți dușmanii săi se îngroziseră.”

„Când e vorba de a apăra teritoriul național, d-a apăra patria de o năvălire străină sau d-a o scăpa dacă este ocupată ..., atunci corpurile armatei, soldații nu ajung, atunci ... trebuie o populație întregă înarmată, țărani fanatici, pătrunși de focul sacru al amorului Patriei.”

„Generalii oastei țărănești (de la 1848-1849 din Transilvania – *n.n.*) erau niște preoți și niște tineri abia ieșiți din școlile de teologie, filozofice și jurisprudență; ei nu puseseră până atunci mâna pe armă; când nevoie îi sili a se face generali și a câștiga bătălii, lipsiți de cunoștințe și de principii de artă militară, ei le învățaseră în mijlocul luptelor.”

„În spațiul de viață românească tot românul se naștea cu datoria de a fi soldat și de a apăra statul la vreme de nevoie, și când vrăjmașul călca pământul românesc, toată Țara trebuia să fie în arme.”

„Mihai-Vodă, trecând în fruntea oștilor, le vorbi puțin, cu cuvinte scurte și energice, astfel cum trebuia unor ostași doritori de a se bate ... Mihai își iubea ostașii și cea dintâi a lui grijă era pentru dânșii. Totdeauna în mijlocul lor, făcându-le necurmat căutarea, cercetând trebuințele lor, arătându-le familiaritatea unui camarad, când vorbindu-le cu puterea și mărimea unui domn, când cu dragostea unui părinte, el fermeca și răpea mintea și inimile ostașilor. Vitejii din toate părțile și din toate națiile alergau cu entuziasm sub steagul unui erou care făgăduia biruințe slăvite, căci ei știau bine că el își ține făgăduiala și înfocarea lor era așa de mare cât și încrederea lor.”

„Românii, de la întemeierea principatului lor, au simțit trebuința ce are un stat de o armată permanentă, armată care să fie gata a respinge pe vrăjmași, din orice parte s-ar ivi. Ei pricepură încă și aceasta, că o asemenea armată nu se poate privi decât ca o avangardă a norodului și că toată baza sistemii militare trebuie a sta într-o bună întocmire de o numeroasă rezervă națională; pentru aceea au organizat ei de la început armata, miliția și ridicarea gloatelor, încât la dâșii tot românul se naște cu datoria de a fi soldat și de a apăra statul la vreme de nevoie și când vrăjmașul călca pământul românesc, toată țara trebuia să fie în arme.”

„Românii n-au iubit războiul de cotropiri” – iar ale „lor războaie au fost defensive în politică, deși ofensive ostășești.”

Simion Bărnuțiu

„Experiența a arătat că Patria e mai sigură dacă se deprind la arme toți cetățenii cari sânt capabili pentru arme.”

Acad. Dan Berindei

„De o armată are nevoie orice țară care se respectă ... E bine ca orice cetățean să fie capabil să pună mâna pe o armă.”

Dimitrie Bolintineanu

„De trei zile lupta nu a mai încetat,
Și tătarul pare c-a înaintat,
Dar Preda Buzescu vede cu durere,
Fala românimii ce pe vale pierde.
Trece înainte pe un cal în joc,
Ce vărsa din ochii-i flacăra de foc.
Iată că nepotul hanului tătar,
Trece pe-un sălbatic, ager, armăsar,
Unde se arată pe întinsa vale,
Prin oștirea noastră își deschide cale.
Iar Preda Buzescu, cum îl întâlnește,
Îi ieși-nainte și-astfel îi vorbește:
«Dacă nu ți-e frică, și-ai credință-n tine,
O, tătare! vino să te bați cu mine! »

Ei se bat în spade – spadele se frâng,
Și se iau în brațe – se smuncesc, se strâng.
Când tătarul scoase o secure mică,
Și lovind pe Preda, pavăza îi strică,
Dar el cu măciuca astfel îl lovi,
Încât deodată căzu și muri.
Iar după aceasta, oastea românească,
Pleacă și învinge hoarda tătarească.”

Regele Carol I

„... Mă simt fericit că mă aflu în mijlocul unei armate române ... care prin bravura și disciplina ei a arătat calitățile unei armate îmbătrânite în lupte.”

„Ofițeri, subofițeri, caporali și soldați, în momentele grele prin care trece țara noastră, România întreagă are ochii aliați asupra voastră, ea pune în voi toate speranțele sale. În ora luptei, aveți înaintea voastră faptele bătrânilor oșteni români; aduceți-vă aminte că sunteți urmașii eroilor de la Racova și Călugăreni. Drapelul sub care luptați este în mijlocul vostru imaginea Patriei. Urmați-l dar vitejește și când laurii păcii vor reînverzi pe munții și pe câmpiile României, Patria, cu recunoștință, va scrie numele bravilor ei apărători pe frontispiciul edificiului independenței române.”

„Ostași, în bătălia de la 30 august 1877, ca și în luptele care au precedat această memorabilă zi, voi ați dovedit că virtuțile străbune n-au pierit din rândurile oștenilor români. Sub focul cel mai viu al inamicului, ați înfruntat moartea cu bărbăție ... Țara va fi recunoscătoare de devotamentul, de abnegația voastră, iar eu, ca Domnul și Comandantul vostru, sunt mândru de voi și vă mulțumesc ...”

Barbu Catargiu

„Totul pentru Țară și Armată, nimic pentru noi.”

Colonel Valeriu Câmpeanu

„Noi ne-am născut
Și am crescut
În dragoste de Țară.

Noi respirăm,
Și apărăm
A țării primăvară.
Țară, mândria mea,
Vatră străbună,
Oastea se adună,
La chemarea ta ...”

General dr. Ion Cupșa

„Burebista a fost cel dintâi și cel mai mare rege al geto-dacilor. El dispunea de o forță militară impresionantă, care potrivit aprecierilor lui Strabon, ea se ridica la 200.000 de luptători. Era foarte priceput în purtarea războaielor. Regele dacilor este considerat de către unii istorici militari că a fost un autentic ctitor al artei militare a geto-dacilor.”

„Îngrijindu-se de oștirea sa ca un bun și priceput părinte, Alexandru cel Bun, domn al Moldovei (1400-1431), s-a preocupat de creșterea efectivelor forțelor militare ale țării, punând un mare preț pe cavalerie, gen de armă care aducea elemente noi de ordin tactic.”

„Pentru un militar, cuvintele de Țară și de Drapel sunt cuvinte sfinte.”

Alexandru Ioan Cuza

„Astăzi (13 septembrie 1862 – *n.n.*) va fi una dintre cele mai însemnate zile din datinile noastre ... Primind steagurile cele noi, aduceți-vă aminte că vă încredințez onoarea Țării. Steagul e România. Acest pământ binecuvântat al Patriei stropit cu sângele străbunilor noștri și îmbelșugat de sudoarea muncitorului. El este familia, ogorul fiecăruia, casa în care s-au născut părinții și copiii voștri! ... jurați să păstrați cu onoare și fără pată steagurile voastre.”

General Alexandru Cernat

„Dându-vă drapelul Corpului, vă încredințez onoarea României pe care o pun astfel sub scutul curajului, devotamentului și abnegației voastre ... Nu uitați niciodată că drapelul este simbolul Patriei, cea mai mare onoare pentru voi este de a vă da viața pentru a-l apăra și a-l păstra în mâinile voastre, făcându-l pururea să fâlfâie peste toate obstacolele ce va învinge vitejia voastră.”

Academician Constantin Daicoviciu

„Nimic nu poate fi mai de preț și mai înălțător pentru Națiunea noastră decât armia română, care are o vechime milenară. Armata română este întruchiparea virtuților străbune, a eroismului generațiilor înaintașe. E școală a acestor virtuți pentru întreaga Națiune. E pavăză și sabie pentru apărarea libertății și independenței Patriei.”

Hadrian Daicoviciu

„În linii principale, în vremea lui Decebal, armata era formată din pedestriime, dotată cu paloșe și săbii drepte și curbe, cu lănci și arcuri, și din cavalerie, armă foarte mobilă și manevrieră, cavaleria fiind dotată cu arcuri.

Steagul de luptă avea ca semn distinctiv un balaur. Misiunea principală a armatei era apărarea integrității statului dac, a gliciei, a bunurilor acumulate prin muncă cinstită. Ea ducea acțiuni de luptă pe teren propriu, bine cunoscut, alături de oșteni luptând, la vremuri de nevoie, toți cetățenii valizi.”

General Ion A. Dragalina

„Am luat comanda armatei și cer în primul rând apărarea cu viața a sfântului pământ al Țării noastre și a cinstei neamului român. Cer de la toți cea mai deplină ascultare și cea mai strictă executare a ordinelor. Trupa care nu poate să înainteze, să moară pe loc ...

Țara va răsplăti pe viteji și pe eroi, iar numele lor va trăi pe veci în istoria neamului, ca și a moșilor și strămoșilor care cu viață și sângele lor au scris pagini glorioase din întreaga viață a poporului român.”

General Marin Dragnea

„Trăim sentimente de bucurie și satisfacție la gândul ca fiii și nepoții noștri, înregimentați sub drapelele de luptă ale armatei de azi a Țării, duc cu cinste și destoinicie mai departe tradițiile glorioase ale oștirii, își fac cu prisosință datoria în posturile de luptă și de veghe, în exerciții și aplicații naționale ori multinaționale, în misiunile încredințate de Țară, precum și în cele de menținerea păcii în Afganistan, Irak, Bosnia-Herțegovina, în alte state din fosta Iugoslavie, oriunde sunt trimiși să acționeze sub mandatul ONU sau NATO, din care cu onoare și demnitate România și Armata ei fac parte.”

Nicolae Dumbravă

„Goarnele din nou sunară,
Ceas de jertfă și temeii,
Și-a răspuns întreaga Țară,
Și-a răspuns ostașii ei.

Ce frumoși erau soldații,
Fiecărui regiment,
Când îmbrățișau Carpații,
Când rosteau cu toți: Prezent!

Și când iar s-a dat semnalul,
S-au dus toți prin plumbii grei,
Îi chema, gemând Ardealul,
Sfânta zi de la Carei.”

„Vreme bună, Țară bună!
Sânt ostașul tău cel drag,
Vin din veacuri de furtună,
Vin din cântecul din steag.

Vreme bună, Țară bună!
Sânt feciorul tău semeț,
Cugetul numit de lună,
Și-ncărcat de frumuseți.

Vreme bună, Țară bună!
Grai al doinei, românesc,
Îmi pun sufletul pe strună,
Și din suflet te doinesc.

Vreme bună, Țară bună!
Timp de rod și biruință,
Glasul tău prin veac răsună,
Lângă zestrea de părinți.

Vreme bună, Țară bună!
Țărm cu frumuseți spre viitor,
În adânc de cronici sună,
Verbul tău nemuritor.”

Mihai Eminescu

„Eu? Îmi apăr sărăcia și nevoile și neamul ...
Și de-aceea tot ce mișcă-n țara asta, râul, ramul,
Mi-e prieten numai mie, iară ție dușman este,
Dușmănit vei fi de toate, făr-a prinde chiar de veste:
N-avem oști, dară iubirea de moșie e un zid,
Care nu se-nfiorează de-a ta faimă, Baiazid!
În zadar strigă-mpăratul ca și leul în turbare,
Umbra morții se întinde tot mai mare și mai mare;
În zadar flamura verde o ridică înspre oaste,
Căci cuprinsă-i de pieire și în față și în coaste,
Căci se clatină rărite șiruri lungi de bătălie;
Cad arabii ca și pâlcuri risipite pe câmpie,
În genunchi cădeau pedestri, colo caii se răstoarnă,
Cad săgețile în valuri, care șuieră, se toarnă,
Și, lovind în față,-n spate, ca și crivățul și gerul,
Pe pământ lor li se pare că se năruie tot cerul...
Mircea însuși mână-n luptă vijelia-ngrozitoare,
Care vine, vine, vine, calcă totul în picioare;
Durduind soseau călării ca un zid înalt de suliți,
Printre cetele păgâne trec rupându-și large uliți;
Risipite se-mprăștie a dușmanilor șiraguri,
Și gonind biruitoare, tot veneau a țării steaguri,
Ca potop ce prăpădește, ca o mare turburată,
Peste-un ceas păgânătatea e ca pleava vânturată.
Acea grindin-oțelită înspre Dunăre o mână,
Iar în urma lor se-ntinde, falnic, armia română”.

Regele Ferdinand I

„Ostași,

V-am chemat să purtați steagurile voastre peste hotare unde frații noștri vă așteaptă cu nerăbdare și cu inima plină de nădejde. Umbrele marilor voievozi Mihai Viteazul și Ștefan cel Mare, ale căror rămășițe zac în pământurile ce veți dezrobi, vă îndeamnă la biruință ca vrednici urmași ai oștenilor care au învins la Războieni, la Călugăreni și la Plevna ... O luptă aprigă vă așteaptă. Cu bărbăție să-i îndurăm însă greutățile și cu ajutorul lui Dumnezeu izbânda va fi a noastră.

Arătați-vă demni de gloria străbună. De-a lungul veacurilor un neam întreg vă va binecuvânta și vă va slavi.”

Sorin Frunzăverde

- fost Ministru al Apărării Naționale -

„Ostașul român, coloana vertebrală a Armatei, a fost și rămâne simbolul onoarei, demnității și spiritului de sacrificiu. Cartea de vizită a instituției militare vă obligă pe dumneavoastră, cei care serviți Patria sub Drapel, să vă instruiți astfel încât să fiți demni de încrederea ce vi se acordă.”

„Rovine, Vaslui, Călugăreni, Grivița sau Mărășești nu reprezintă doar numele unor mari bătălii din istoria românilor, ci și repere ale identității noastre naționale. Sacrificiile atâtor eroi ai neamului românesc – la a căror cinstire vom fi mereu prezenți – constituie și astăzi o pildă pentru cei aflați sub Drapel tricolor.”

General dr. Teodor Frunzeti

„... Armata, împreună cu Biserica, generează bunul simț, moralitate, cultură spirituală, curajul, devotament, patriotism, onoare, demnitate, spiritul de sacrificiu, eroism și alte valori ale culturii naționale și universale.

Armata generează securitatea, cultura organizațională pe suporturi stabile și durabile, cultura unei profesii de risc extrem, puterea, spiritul de corp, curajul, dăruirea, buna măsură, devotamentul, loialitatea, patriotismul, onoarea, demnitatea, cinstea, corectitudinea, solidaritatea, unitatea, respectul, spiritul de învingător și, deopotrivă, spiritul de sacrificiu.

Sistemele de valori ale oricărei armate, implicit cele ale Armatei României, le conferă acestora un suport temeinic, stabil, durabil și, în pofida numeroaselor schimbări și transformări instituționale, unele justificate, altele nu, un trend de foarte bună calitate, care-i dă forța și energia necesară pentru a trece peste orice fel de obstacole.

Alcătuirea, compoziția și cultura organizațională a oricărei armate generează forță, vigoare, onoare, demnitate, spirit de corp, spirit de învingător, eroism, sacrificiu de sine și încredere.

Fiecare popor, națiune sau țară are anumite caracteristici definitorii, ale dăinuirii lor și ale istoriei acestora, ce reprezintă fundamentele existenței și continuității lor de-a lungul veacurilor și chiar a mileniilor. Pentru că sunt popoare care există de milenii, dar pentru a supraviețui în continuare ele nu trebuie să uite istoria, trecutul glorios și îndeosebi personalitățile care au gândit, au acționat și și-au sacrificat viața în scopul nobil al dăinuirii lor.”

Colonel Șerban Georgescu

„Pentru armată, comuna este o celulă militară teritorială; ea este baza pe care se sprijină întreaga organizare a pregătirii populației și a resurselor teritoriale ... În comună se găsesc toate elementele necesare purtării, alimentării și susținerii războiului ca: oameni, materiale de tot felul, animale, vehicule, fabrici, resurse industriale și agricole. Aici sunt școli care trebuie să formeze sufletul poporului în direcția apărării patrimoniului strămoșesc ... În comună se plămădesc și se dezvoltă bogățiile naționale pe care armata le întrebuințează la nevoie de război. În comună se creează și se dezvoltă bogățiile naționale pe care armata le întrebuințează la nevoie de război. În comună se creează și se dezvoltă moralul luptătorilor dinapoia frontului, moralul poporului înarmat ...

Comuna își are eroii săi, ale căror fapte ostășești trebuie cântate de mamele duiioase, în leagănul copilașilor lor. În rezumat, în comună se găsește absolut totul de care are nevoie organizatorul militar pentru înjghebarea armatei cât și conducerea și administrația armatei pentru a pregăti alimente și susține războiul în cele mai bune condițiuni.”

Acad. Constantin C. Giurescu

„Domnul Unirii, Alexandru Ioan Cuza, care la începutul carierei sale a fost cadet, iar în momentul alegerii sale pe tronul Moldovei, colonel, a dat o deosebită atenție, în toți cei șapte ani de domnie, armatei. A mărit-o numeric, a înarmat-o cu armament modern, a echipat-o, i-a sporit autoritatea și prestigiul, printr-o muncă și grijă neîncetată.”

„Mircea cel Bătrân, zis și cel Mare, a fost un ilustru comandant de oști. În războaiele drepte purtate de el, domnitorul s-a bizuit atât pe «oastea cea mică» și în special pe „oastea cea mare” a țării sale. De numele lui se leagă celebra închețare de la Rovine, din 17 mai 1395 (după alți istorici din 10 octombrie 1395), încheiată cu o victorie epocală împotriva trupelor otomane comandate de Baiazid I, zis și «Fulgerul». Biruința sa ne este înfățișată nu doar în documentele din epocă, ci și în nemuritoarele versuri ale lui Mihai Eminescu:

«Risipite se-mprăștie a dușmanilor șiraguri,
Și gonind biruitoare, tot veneau a țării steaguri,
Ca potop ce prăpădește, ca o mare tulburată,
Peste-un ceas păgânitura e ca pleava vânturată.
Acea grindină oțelită înspre Dunăre o mână,
Iar în urma lor se-nalță, falnic, Armia română.»

Întru amintirea ilustrului comandant de oști, o unitate a armatei române poartă cu mândrie numele lui Mircea cel Bătrân.”

„Vlad Țepeș s-a numărat printre cei mai străluciți conducători militari ai timpului său. De numele lui se leagă, printre altele, executarea unuia dintre primele atacuri de noapte în spațiul românesc.

Este vorba de cel desfășurat în noaptea de 17 spre 18 iunie 1462 în zona cetății Târgoviște și care a avut un amplu ecou în epocă.”

„Rezistența armată a constituit o opțiune extremă a poporului român în momentele de mare cumpănă. Ion vodă a înțeles că «țara» se putea împotrivi la împilarea și apăsarea ce creștea mereu; ca domn al Moldovei, el a unit în jurul său voința celor mulți de a ridica armele împotriva violenței și forței. Concepția strategică a lui Ion Vodă – deplin realizată tactic ... – a fost de a respinge și, pe cât posibil, de a fărâma pe dușman la hotare, pentru a nu îngădui invadarea teritoriului. Ridicarea mulțimilor la arme, mobilizarea lor psihologică, folosirea unei tehnici de luptă în pas cu cerințele vremii, sunt factor ce explică ... rezistența victorioasă a românilor în fața uneia dintre cele mai puternice armate ale Europei, rezistență inclusă de însuși Ion Vodă și care a avut un larg ecou printre cărturarii secolelor XVI – XVII ... Prin curaj, hotărâre, prin vitejie Ion Vodă s-a impus oamenilor vremii sale și urmașilor ...”

General Eremia Grigorescu

„Ostași ... fiți veșnic la post, întăriți puterile voastre fizice și morale; lucrați din răputeri la înălțarea sufletului vostru cât mai sus. Fiți gata să arătați ... că românul nu are de dat din pământul scump al Țării decât loc de mormânt ... Sus cugetul și inimile noastre, sus dorul de sacrificiu ... Din sângele vostru se va ridica curat și măreț o țară românească a tuturor românilor.”

„Ostași ai armatei 1-a ... Ziua de 6 august 1917 a fost scrisă cu litere de aur în cartea vitejiei neamului românesc, afirmând în lumea întregă drepturile lui nebiruite ... De la general la soldat, strângeți rândurile și fiți gata ca atunci când ceasul deplinei răzburnări va suna, să goniți dincolo de hotare pe vrăjmașul cotropitor.”

„Numai acela este învins, care se crede învins! În oștirea noastră sunt numai învingători și eroi.”

Bogdan Petriceicu-Hașdeu

„De la Carpați până la Dunăre sunt puține locuri unde să nu fi zăngănit săgeata lui Ștefan, respingând pretutindeni pe dușmani de la hotarele Țării.”

General C. N. Hârjeu

„ ... Armata Țării, care întruchipează întregul popor, trebuie să-și cunoască trecutul pentru a-și face din el biblia credinței și călăuză datoriei.”

Ion Iliescu - *fost președinte al României* -

„Instituția ostășească are la noi o îndelungată și frumoasă tradiție. Este așa cum o definește inegalabilul nostru istoric, Nicolae Iorga, «cea mai veche alcătuire ostășească a românilor». Caracteristica dominantă a ființei sale a fost contopirea cu poporul, slujirea intereselor sale. Istoria însăși depune mărturie că nu a fost moment din existența românilor în care oastea țării să nu fi participat, să nu-și fi dat jertfa sa de sânge pentru libertatea și suveranitatea Patriei, pentru apărarea și reîntregirea vetrei strămoșești.”

Nicolae Iorga

„Armata noastră, în împrejurările de față (cele ale anului 1916 – *n.n.*), reprezintă un popor întreg. În afară de cei care se luptă, de acei care-i ajută, fiecare cu tot ce poate, în afară de cei cari întovărășesc fiecare luptă cu suferința lor, cu adâncă vibrație a ființei lor întregi, în afară de ei toți nu există popor român. Poporul românesc se cuprinde în acei care țin arma în mână, în acei care ei dau tot sprijinul pentru a o putea întoarce împotriva dușmanului și în aceia care trăiesc numai spre a admira acest eroism, a-i culege roadele pentru popor și a da mâna de ajutor care este trebuitoare pentru a garanta victoria.”

„Cea mai veche alcătuire obștească a românilor se rezima pe datoria de a lupta a tuturor.”

„Ioan Vodă (zis și cel cumplit – *n.n.*), era hotărât «să ție țara cu sabia».”

„Mihai (Viteazul – *n.n.*) crease o armată cum nu mai luptase sub steagurile românești, din elementele cele mai răzlețe și dispersate: câțiva români de-ai lui, mulți moldoveni, pe care un contemporan ungar îi califică de «cei mai gata de luptă și mai de ispravă români», atâția cazaci, pe care-i avusese și la Călugăreni, călăreți poloni cu platoșe, husari de aceia care făceau admirația lui Miron Costin ..., ungurii din Ardeal și din Ungaria Superioară, haiduci care au lăsat numele lor ținutului de lângă Tisa, și, pe lângă un contingent întâmplător de reiteri germani, sileziezi, o mulțime de sârbi, între care și bulgari, și, pe alături, beșlii sârbo-turci.”

„Mircea Vodă ar fi dat un exemplu Europei și ar fi inovat în arta militară, întocmind în Țara Românească o «oștire permanentă».”

„Românii, cu corpurile lor militare îndătinate, se puteau împotrivi osmanlăilor mai bine decât alte popoare.”

„Să stăm ca pentru orice vreme, pregătiți de luptele cele mai grele, ca să ni păstrăm ființa și avutul nostru, dar să apărăm această țară în hotarele ei, acest neam în dreptul ce-l are. Oricând poate veni chemarea și ea trebuie să ne găsească treji și hotărâți, lăsând, cu durere de inimă, totul în urmă și să alergăm acolo unde s-ar aprinde focul ca să ne ardă. Aceasta trebuie să li se spună tuturor.”

„Sub conducerea unor ofițeri cu suflet de foc și având în frunte nebiruita hotărâre a generalului Grigorescu, ai noștri nu și-au cruțat viața pentru a păstra României locul ce i se cuvine.”

Constantin Kirilescu

„Bătălia de la Oituz ... e o izbândă a puterii de rezistență a soldatului român. În strânsă legătură cu bătălia de la Mărășești, ea a reușit să zădărnicească marele plan strategic al dușmanului, a salvat Moldova de catastrofa invaziei și ocupației inamice.”

„Europa este datoare să cunoască și să aprecieze faptele de arme ale românilor ..., lupta națională a românilor cari, mai trei veacuri, au apărut cu sabia creștinătatea împotriva puterilor islamului, domnia lui Alexandru cel Bun și a lui Mircea cel Bătrân, a căror nume răsunau de la Marea Baltică și până la porțile Bizanțului, strălucitele fapte ale lui Ștefan cel Mare ..., chipul măreț și întocmai ca a lui Ahil al lui Mihai Viteazul ... Toate aceste figuri, toate aceste fapte, ar merita mirare chiar și a străinilor când istoria noastră ar fi mai bine cunoscută.”

Mihail Kogălniceanu

„Ca să ne apărăm în timp de război, trebuie să ne pregătim în timp de pace.”

„Sângele vitejilor care udă pământul este sângele mucenicilor ... Sângele soldaților noștri au făcut România independentă.”

General Gheorghe Magheru

„... Aideți dar, frații mei români, alergați cu orice armă veți avea – securi, lănci, coase, puști - care au fost armele vitejilor noștri străbuni: alergați sub steagul libertății și aideți cu toții să păstrăm sfintele drepturi ce păgânii vor să ni le răpească!”

Titu Maiorescu

„Vitejia armatei noastre în războiul de peste Dunăre a fost o surprindere pentru opinia publică a Europei, care până atunci era deprinsă a-și dobândi cunoștințele sale despre noi mai ales prin corespondenții de ziare.

Astăzi oamenii luminați din străinătate par a simți că în privința întregii vieți a poporului român au fost prea puțin și prea rău informați și se întorc cu oarecare curiozitate spre cunoașterea unei națiuni ce a arătat o valoare mai mare decât i se presupunea.”

Teodor Meleșcanu - fost Ministru al Apărării Naționale -

„În istoria poporului român, ziua Armatei României reprezintă un moment de cinstire solemnă a oștirii. Această zi este un prilej de a ne arăta, încă o dată, respectul pentru cei care au luptat de-a lungul secolelor pentru promovarea și apărarea atributelor fundamentale ale națiunii și statului român. Ziua de 25 octombrie este și momentul în care poporul nostru îi omagiază pe cei care poartă nobilele însemne militare și slujesc sub faldurile Drapelului tricolor. Datorăm profund respect față de soldatul român care a luptat cu toată ființa sa, propulsat de flacăra lăuntrică a patriotismului și sentimentul datoriei. El a rămas de cele mai multe ori anonim, pentru că întotdeauna numele său s-a contopit cu cel al țării, cu cel al poporului, devenind, emblematic, datorie și sacrificiu.”

General Vasile Milea - Fost ministru al Apărării Naționale-

„Ostași ... Să nu uitați... că sunteți urmașii armatelor lui Mircea cel Bătrân, ale lui Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, urmașii pandurilor lui Tudor Vladimirescu, ai armatelor care au luptat în 1977 pentru independența Patriei, al acelor care au luptat în războiul din 1916-1918 pentru apărarea pământului Țării împotriva cotropitorilor, ai armatelor care au luptat împotriva fascismului. Acești înaintași vă cheamă să fiți gata întotdeauna să serviți poporul, Patria ...”

„Ziua Armatei – sărbătoare scumpă întregii națiuni - reprezintă simbolul cinstirii și recunoștinței ce le datorăm înaintașilor, care de-a lungul veacurilor, au luptat și s-au jertfit pentru libertatea și neatârnrarea neamului, pentru o viață demnă și fericită. Această zi evocă înălțătorul moment ... când a fost eliberată ultima brazdă de pământ românesc de sub dominația hortihisto–hilteristă.”

Vasile Militaru

„În ținută de manevră, trece oastea Țării mele,
Numai spic și numai floare,
Toată șoimi cu ochii ageri și cu vulturi pe Drapele,
Tânără, nemuritoare,
Oastea de tăria cărui Neam sue pe o stâncă,
Pururi biruitoare și nebiruită încă ...

Pururi mărie ție, Oastea Țării mele,
De șoimi iuți, cu ochii ageri și cu vulturi pe Drapele!...
Sus pe culmea cea mai-naltă, suiți steagurile toate,
Să-nspăimânte cu-ai ei vulturi, ale corăbiilor mari gerate,
Oaste mare, oaste sfântă, care-n veci ți-ai frânt vrăjmașul,
Și-ai rămas mereu ne-nfrântă!”

General Vasile Mocanu

„Iancu de Hunedoara a fost un strălucit comandant de oști. El și-a organizat armata după modelul apusean. În ducerea acțiunilor de luptă s-a bizuit pe infanterie, pe cavalerie și pe artilerie. Tunurile sale, fabricate din țevi de fier sau de bronz, aveau o formidabilă putere de distrugere, iar bubuitul lor influențau direct moralul trupelor inamice.”

„În împrejurările critice și rele pentru Țară și pentru neam, armata română a fost întotdeauna gata de luptă, apărându-și cu vrednicie hotarele, independența și libertatea țării.”

V. G. Morțun

„Ce-am fi noi ca stat, ca națiune fără pandurii lui Tudor, fără țărani de la Izlaz, fără eroii de la Dealul Spirii, fără Peneș Curcanu?”

Sântem ceea ce sântem, mulțumită miilor de viteji țărani, mulțumită celor căzuți, cu atâta bărbăție pentru gloria și mărirea acestei țări ... Ostașii și ofițerii români ne-a adus încrederea în țară, în neamul nostru, ne-au adus neatărnarea și ne-au acoperit pe toți cu cinstea și faima vitejiei lor.”

Andrei Mureșanu

„Preoți cu crucea-n frunte! Căci oastea e creștină,
Deviza-i libertatea și scopul ei prea sfânt,
Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost-pământ!”

Acad. Ștefan Pascu

„Avram Iancu și prefectii lui au folosit pe timpul organizării oastei lor de tip popular (în timpul revoluției de la 1848-1849 – *n.n.*) un plan simplu, învățat nu atât din cărțile de tactică și strategie, cât mai ales din observarea directă a situației și a posibilităților ...”

„În timpul revoluției române de la 1848-1949 din Transilvania, în toate acțiunile de luptă desfășurate de românii Ardealului, rolul cel mai de seamă l-au jucat ostașii din legiunea lui Avram Iancu, cel care era socotit a fi nu numai prefectul legiunii «Auraria Gemina», ci și comandantul real al întregii oștiri populare aflate sub autoritatea sa. În acea vreme, ostașii populari îl socoteau pe Iancu adevăratul «Crai al Munților» și «ghieneralul» lor.

Spre el își îndreptau prefectii, tribunii și toți luptătorii privirile și nădejdiile lor de câte ori erau la strâmtoare ... Avram Iancu, ca un adevărat «ghieneral», era prezent pretutindeni. Autoritatea lui era necontestată. În el își puneau toți nădejdea în acele clipe de grea cumpănă.”

Ioan Mircea Pașcu - fost Ministru al Apărării Naționale -

„Ca întotdeauna de la instituirea ei, sărbătoarea oștirii române (25 octombrie – *n.n.*) ne oferă prilejul de la omagia jertfa celor căzuți pe câmpul de onoare pentru libertatea Patriei și de a privi cu încredere și optimism spre viitor. În timp, bătăliile precum cele de la Rovine, Vaslui, Grivița sau Mărășești au devenit adevărate repere ale identității noastre naționale, iar sacrificiul atâtor eroi, care și-au înscris cu sânge numele în Cartea de Aur a Neamului, va constitui pentru totdeauna o pildă pentru cei aflați sub Drapelul Tricolor.

Subordonată excesiv voinței poporului, Armata României va acționa, în continuare, pentru garantarea suveranității, independenței și unității statului și va contribui la consolidarea și apărarea democrației constituționale. Împreună cu întreaga societate românească, armata parcurge un proces de reformă și modernizare, confruntându-se, pe parcurs, cu numeroase greutăți, dar bucurându-se, în același timp, de recunoașterea unanimă a progreselor înregistrate. Obiectivele unui astfel de proces sunt greu de atins și solicită sacrificii dureroase din partea tuturor, dar, atunci când reforma se va încheia armata va avea o structură de forțe redimensionată numeric, complet profesionalizată, mai eficientă și mai adoptată provocărilor noului mediu de securitate.”

General Al. Candiano-Popescu

„Să ne batem, dar vitejește pentru ca lumea să vadă că suntem vrednici de strămoșii noștri, că sântem oșteni ai unei nații ce luptă pentru apărarea Patriei și neatârnrarea ei ... Cu voință de fier să ne facem datoria pe acest vitejesc câmp de luptă. Murind, vom trăi în aducerea aminte a neamului nostru, căruia îi vom asigura viața prin sângele ce ne vom vărsa; trăind, vom fi răsplătiți și cinstiți de Țară.”

General David Praporgescu

„... Datoria sfântă a fiecăruia este să stea neclintit la postul său ... Încrăzători în puterile proprii și în tăria șefilor ... fiecare trebuie să lupte și să moară mânat de un singur gând: a nu veșteji renumele pe care ostașul român l-a câștigat, a nu întuneca amintirea bravilor eroi ce au căzut pe câmpiile Transilvaniei și a vitejilor noștri, părinți și răspărinți, a nu lăsa în mâinile vrăjmașe nici o palmă de pământ strămoșesc.”

General Constantin Prezan

„Generalul Eremia Grigorescu, comandantul diviziei 15, de când a intrat sub comanda Armatei de Nord, s-a distins, susținând zilnic lupte îndârjite în Valea Oituzului. Prin dispozițiile date în ordinele de operații, prin energia și curajul personal, a infiltrat ofițerilor și trupeii de sub comanda sa o desăvârșită încredere în victorie ...”

Nicolae Pruncu

„... Bravi români din patru colțuri, cingeți spada și zburăți,
A străbunilor moșie la hotare s-apărați! ...
Mircea, Ștefan, Mihai-Bravu, o! mari umbre de eroi,
Ale căror virtuți sfinte se deșteaptă azi în noi,
Facă geniul ce vecinic v-a purtat biruitori,
Ca izbânda să-ncunune pe ai Țării luptători.”

Mircea Dem. Rădulescu

„Mărire! Slavă vouă ostași din vremuri sfinte,
Ce-ați azvârlit rubine de sânge-n scăpărări,
Și-ați semănat moșia din zări și până-n zări,
Cu jertfa voastră scumpă, eroi ce din morminte,
Ați reaprins viața mult roditoarei Țări ...

Mărire vouă, șiruri de oaste neștiută,
Cu sfinți al căror nume s-a înroșit pe cruci,
Voi ce-ați căzut prin codrii, pe văi și la răscruci,
Schimbând mănoasa brazdă în aprigă redută,
Mărire! Slavă vouă, dragi șiruri de năluci ...”

Tudose Roman

„Frați ostași, cu arme-n mână,
Apărați Țara română,
De dușmanii din afară,
Și de cei ce sunt în Țară.”

Colonel Gheorghe Romanescu

„Gheorghe Doja, secui brav, înălțat în grad social pentru bravura sa contra turcilor, a fost un ostaș de talent, hotărât, mândru, cu o caldă înțelegere a necăjiților și oprimaților. Doja își organizează oastea de sorginte populară pe cete, după armamentul ce-l au pușcașii, arcașii și sulițașii.”

„În anul 1394, la Rovine, oastea cea mare a lui Mircea cel Bătrân i-a biruit pe turcii de sub comanda lui Baiazid, care invadaseră Țara Românească. Referindu-se la ea, în cronică lui Moxa se consemnează, printre altele: «Și ... pierdu Baiazid oastea lui cu totul. Iar pașii și șangeaci pieriră cu toții».”

„În timpul domniei lui Ștefan cel Mare ... , Moldova putea aduna o oaste de 60.000 de oameni ... Armata Domnului Moldovei era compusă din cavalerie, infanterie și artilerie, la care se adăugau un număr de corăbii pe Dunăre. Ștefan dotează cetățile cu tunuri, amplasate în donjonuri.”

„În vremea Domniei lui Basarab I, ca și după aceea, în organizarea militară a românilor se afla «oastea cea mică», formațiune bine organizată și instruită, care avea caracter de permanență, și «oastea cea mare», formată din țărani, care venea la oaste, în caz de primejdie, la chemarea domnitorului. În anul 1330, la Posada, oastea lui Basarab I a obținut o victorie epocală împotriva renumitei armate maghiare aflată sub conducerea regelui Carol Robert de Anjou.”

„Mihai Viteazul este un comandant înnăscut. Și ca toți marii generali, împarte cu soldații săi și binele și greul. Este mai mult decât respectat, este iubit. Mândria și pilda ostașilor săi ... Oastea sa este împărțită în unități distincte, cu armament unitar întrucât infanteria devine regina bătăliilor, cavaleria e mai puțin numeroasă, dar folosește mai mult șarja. Arma artileriei are și ea o pondere mai mare. S-au înmulțit și armele individuale de foc, deci și profesioniștii acestora ...”

„Statutul regimentelor grănicerești (din Transilvania – *n.n.*) prevedea că «în caz de război, grănicerii vor face serviciul și în afară de patrie», dar aceasta «numai când va cere trebuința»”.

„Tudor Vladimirescu are nu numai patosul, credința revoluționară și vitejia ostașului călit, ci și talentul generalului care clădește oastea sa de tip popular, din mers.”

„Vlad Țepeș ... făurește o oaste din «oameni de rând» – țărani, meșteșugari și târgoveți credincioși lui și hotărâți la orice sacrificiu pentru Țară.”

General C. Rudeanu

„Țara noastră are tot ceea ce-i trebuie pentru a-și putea crea și organiza un important potențial național de război pentru apărarea hotarelor sale.”

Mihail Sadoveanu

„Timp de aproape două săptămâni, cât a ținut bătălia de la Mărășești, soldații noștri au fost neadormiți și neobosiți. Au respins atacuri, au contraatacat, s-au bătut cu o vitejie înfricoșată. Această energie fără seamăn, poate fără precedent în anele războiului de față, este cel mai mare titlu de glorie al oștirii noastre.”

General Nicolae Spiroiu - fost Ministru al Apărării Naționale -

„Armata română nu s-a împăcat niciodată cu cedarea, fără luptă, în condițiile unor interese politice internaționale, de conjunctură, a unei părți a patrimoniului teritorial național, căci acesta era trup din trupul Patriei.

Ostașul român, suflet din sufletul neamului, s-a identificat cu năzuințele, cu spiritul de dreptate al poporului său și a suferit alături de el în momentele de cumpănă.”

„Armata română este o instituție a țării. Ea vine din vremuri îndepărtate, din istorie milenară a acestui pământ. De-a lungul timpului, prin efort și prin jertfă, ea a creat valori perene pentru libertatea și independența țării, pentru unitatea și integritatea noastră teritorială, pentru siguranța națională.”

Nichita Stănescu

„Soldatul mășăluia, mășăluia, mășăluia,

Până când până la genunchi piciorul i se tocea, i se tocea, i se tocea.”

Gheorghe Tinca

- fost Ministru al Apărării Naționale -

„Acum o jumătate de veac (25 octombrie 1944 – n.n.), părinții și bunicii noștri și-au ținut jurământul făcut față de țară, redându-i Ardealul, leagănul națiunii române împlinite.

Cu jertfe enorme, ei desăvârșeau eliberarea țării de sub ocupația horthysto-fascistă, încredințându-ne-o nouă pentru ca noi să o transmitem urmașilor noștri ca vatră străbună perpetuă ... Astăzi, când suntem liberi, plecați-vă mai mult ca oricând fruntea cu pioșenie în fața celor care s-au luptat pentru țară, pentru pământul nostru românesc în care își vor avea liniștea. Bunul Dumnezeu să le spună că Transilvania este acolo unde au pus-o ei și va rămâne acolo atât timp cât va exista neamul românesc.”

General de brigadă dr. Gheorghe Tudor

„De la geto-daci și până astăzi, oștirea noastră a dus numai războaie drepte. În toate timpurile, țelul ei suprem a fost același: apărarea pământului străbun, izgonirea cotropitorilor, indiferent din care punct cardinal au venit ei.”

General de brigadă dr. Constantin Ucrain

„Alături de numele ilustre de mari comandanți care a condus poporul român de-a lungul veacurilor în lupta sa pentru dreptate socială și națională, pentru suveranitatea și independența, se înscriu la loc de cinste și numele lui Horea, Cloșca și Crișan, cei trei iobagi care pe timpul răscoalei populare din Transilvania de la 1784 au organizat o adevărată oaste țărănească ... Elementele de tactică a oastei lui Horea, Cloșca și Crișan, organizarea, înzestrarea, metodele și procedeele de ducerea luptei, amintesc de vremurile de glorie ale marilor voievozi români.”

„Decebal poate fi considerat că a fost cel mai mare conducător militar al geto-dacilor și un viteaz de excepție.

Privitor la el, istoricul roman Dio Cassius ne relatează următoarele:

«Era priceput în ale războiului și iscusit la faptă, știind când să năvălească și când să se retragă la timp; meșter în a întinde curse, viteaz în luptă, știind a se folosi cu dibăcie de o victorie și a scăpa cu bine dintr-o înfrângere».

Oștenii de sub comanda sa sunt considerați a fi fost cei mai bravi și cei mai viteji luptători din epoca domniei sale.”

General de brigadă dr. Gheorghe Văduva

Eu sunt soldat și știu că sunt soldat,
Aflat la cătănie-n regiment,
La ordinele celor ce-s în drept,
Să-mi dea povara stării de soldat.

Eu sunt soldat și lupt pentru cetate,
Nu eu am drept la ordin, la cuvânt,
Eu sunt doar osul temeliei din pământ
Ca neamul să existe-n libertate.

M-ați scos pe Olt, pe Nistru, la război,
La Jiu, la Mărășești, la Oarba, la Carei,
V-am dat de-atunci și toți copiii mei,
C-așa a fost consemnul pentru noi.

M-ați scos în stradă, ieri, la Timișoara,
Mi-ați spus că-i stare gravă, că-i război,
Și-ați ordonat să fiu, atunci, cu voi,
Să-mi apăr Neamul și să-mi apăr Țara.

„Eu sunt soldat și știu că sunt soldat.”

Puteam eu, oare, să nu fiu soldat,
Când străzile ardeau ca-n plin război,
Când așteptam să cadă peste noi
Năpăstuirii din veacul blestemat?

M-ați pus din nou la aspră încercare
Și m-ați lăsat să văd, să-ndur, să tac,
Dar eu, soldat, am înțeleș ce fac
Când strada-mi devenise Înălțare.

Am fost în postu-mi și voi fi mereu,
Acolo unde-i locul de soldat,
Acolo unde țării am jurat
Să-i fiu același ca și tatăl meu.

Și-acum, când focul armei a-ncetat,
Îmi spuneți că sunt laș și criminal
Și vreți să mă chemați la tribunal
Să m-acuzați c-am tras, c-am împușcat.

Dar a-ți uitat, sau nici n-ați bănuit
Că și eu sunt român, la fel ca voi,
Că sunt ostaș al țării, la nevoi,
La postul meu cel greu, cel chinuit.

Eu voi plăti mereu ce voi furați,
Mă veți găsi pe mine vinovat,
De tot ce pentru voi am suportat,
Ca eu să lupt iar voi să fiți bogăți.

Tudor Vladimirescu

„Nici-o pravilă nu oprește pre om de a întâmpina răul cu răul!
Șarpele când îți iese înainte, dai cu ciomagul de-l lovești, ca să-ți aperi
viața ... Dar pre balaurii care ne înghit de vii ... până când să-i suferim
a ne suga sângele din noi? Până când să le fim robi? ... Veniți dar,
fraților cu toții, cu rău să pierim pe cei răi, ca să ne fie nouă bine ...
Veniți în grabă cu toții: care aveți arme, cu armele, iar care nu aveți
arme, cu furci de fier și cu lănci ...”

Capitolul III

EROI ȘI EROISM

DICȚIONAR

EROU: „Persoană care se distinge prin abnegație, vitejie și curaj excepțional în războaie sau în alte împrejurări deosebite; ostaș căzut pe câmpul de luptă ...” (Din „Dicționarul Enciclopedic”, vol. II, București, 1996, p. 239).

EROISM: „Capacitatea de a săvârși fapte mari de vitejie; fel de a acționa specific unui erou” (Din „Dicționarul Explicativ al Limbii Române”, București, 1975, p 347).

EROISM: „Comportare umană deosebită manifestată prin fapte cu totul excepționale, în împrejurări deosebite; vitejie, curaj, capacitatea de a săvârși asemenea fapte” (Din „Mic Dicționar Enciclopedic”, ediția a II-a, revăzută și adăugită, București, 1978, p. 351).

Cântecul „Pui de lei”

„Eroi au fost, eroi sunt încă,
Ș-or fi în neamul românesc,
Că ruți sunt ca din tare stâncă,
Românii, orișiunde cresc.
E viața noastră făurită,
De doi bărbați cu brațe tari,
Și cu voința oțelită,
Cu minți deștepte, inimi mari.

Și unu-i Decebal cel harnic,
Iar celălalt Traian cel drept,
Și pentru vatra lor amarnic,
Au dat cu-atâția dușmani piept.

Și din așa părinți de seamă,
În veci s-or naște luptători,
Ce pentru patria lor mamă,
Vor fi ca vrednici următori.
Au fost eroi, și or să mai fie,
Ce-or frânge dușmanii cei răi,
Din coasta Daciei și-a Romei,
În veci s-or naște pui de lei.”

Versuri: Ioan Nenițescu
Muzica: Ionel C. Brătianu

Cântecul eroic „Treceți batalioane române Carpații”

„Un cântec istoric ne-aduce aminte
Că frații în veci vor fi frați
Un cântec de luptă bătrân ca Unirea
Voi compatrioți ascultați.

Treceți batalioane române Carpații
La arme cu frunze și flori
V-așteaptă izbânda, v-așteaptă și frații
Cu inima la trecători.

Ardealul, Ardealul, Ardealul ne cheamă
Nădejdea e numai la noi
Sărută-ți copile părinții și frații
Și-apoi să mergem la război.

Nainte, nainte spre Marea Unire
Hotarul nedrept să-l zdrobim
Să trecem Carpații, ne trebuie Ardealul
De-o fi să ne-ngropăm de vii.

Cu săbii făcură Unirea, ce inimi!
Spre Alba cu toții mergeam
Toți oamenii țării semnau întregirea
Voința întregului neam.

Cu toții eram regimente române
Moldova, Muntenia, Ardeal
Fireasca Unire cu patria mamă
Ne-a fost cel mai drept ideal.

Aceasta-i povestea Ardealului nostru
Și-a neamului nostru viteaz
Istoria-ntregă cu lupte și jertfe
Trăiește-n Unirea de azi.

Dreptatea și pacea veghează Carpații
Și țara e frunze și flori
A noastră izbânda, ai noștri sunt frații
Trăiască în veci trei culori.

Vrem liniște-n țară și pace în lume
Dar dacă-ar veni vreun blestem
Carpații și frații sări-vor ca unul
Urmând comandantul suprem.

Treceți batalioane române Carpații
La arme cu frunze și flori
A noastră-i izbânda, ai noștri sunt frații
Trăiască în veci trei culori.”

Versurile și muzica de autori necunoscuți

Imnul eroilor

„Presărați pe-a lor morminte,
Ale laurilor foi,
Spre a fi mai dulce somnul,
Fericitorilor eroi.

Ridicați pe piramida,
Nemuririi faima lor,
Scriți în cărțile de aur,
Sufletul nemuritor.

Pe copii la sânul vostru,
Alinați-i cu acest cânt,
Povestindu-le cu fală,
Al eroilor avânt.

Dezveliți tot adevărul,
Și le spuneți tuturor,
Cum muriră frații noștri,
Pentru neam și țara lor.

Și pe sacrele morminte,
Puneți lacrimi și flori,
Spre a fi mai dulce somnul,
Miilor de luptători.

Ridicați pe piramide,
Nemuririi, faima lor,
Scriți în cărțile de aur,
Cântecul nemuritor.”

*Versuri: Iuliu Roșca Dormidont
Muzica: Ionel C. Brătianu*

Vasile Alecsandri

„Căci nu-i mai scump nimică az,
Pe lumea pământescă,
Decât un nume de viteaz,
Și o moarte vitejească.”

„Iar de-om muri cu toții ce-o fi?
Ne-om odihni-n morminte,
Dar Țara noastră dragă o ști,
C-am mers tot înainte,

Că pentru brazda de pământ,
Părinți și oseminte,
Și dincolo chiar de mormânt,
Vom fi trecut înainte.”

„Juni ostași ai Țării mele, însemnați cu stea în frunte!
Dragii mei vultani de câmpuri, dragii mei șoimani de munte!

Am cântat în tinerețe strămoșeasca vitejie,
Vitejie fără seamăn pe-acel timp de grea urgie,
Că la vechiul nostru nume au adaos un renume,
Dus pe Dunărea în Marea și din Marea dus în lume!
Vin acum, la rândul vostru, să v-aduc o închinare,
Vin cu inima crescută și cu sufletul mai tare,
Ca eroi de mari legende, vin să vă privesc în față,
Voi, nepăsători de moarte, disprețuitori de viață,
Ce-ați probat cu-avântul vostru lumei pusă în mirare,
Că din vultur, vultur naște, din stejar stejar răsare!...
O, copiii! de voi sunt mândru, simt acea mândrie mare,
Care crește cu mărimea unui neam în deșteptare.
Mi-am văzut visul cu ochii, de-acum pot să mor ferice!
Astăzi lumea ne cunoaște: «Român» zice, «Viteaz» zice!”

„Mare pentru noi e ziua, când tu Mircea, la Rovine,
Ai strivit păgânitura ce s-a prins de piept cu tine,
Peste Dunăre - azvârlind-o, iar pe morții ei în iad!
Mari au fost și-acele zile, când tu voinice Ștefane,
Ai înfrânt în multe locuri, groaznicele – oști dușmane,
Și-ai văzut pierind turcimea ca și frunzele ce cad ...”

„Orice faptă vitejească a vreunui român ... ne insuflă o tainică
mândrie ... Sufletul nostru întrevedea umbre de eroi români
mișcându-se pe câmpul gloriei.”

„Plecat-am nouă din Vaslui,
Și cu sergentul zece,
Și nu-i era, zău, nimănui,
În piept inima rece.
Voioși ca șoimul cel ușor,
Ce zboară de pe munte,
Aveam chiar pene la picior,
Ș-aveam și pene-n frunte.
Toți dorobanți, toți, căciulari,
Români de viță veche,
Purtând opinci, suman, ițari,
Și cușma pe-o ureche.
Ne dase nume de Curcani,
Un hâtru bun de glume,
Noi am schimbat lângă Balcani,
Porecla în renume!

Din câmp, de-acasă, de la plug,
Plecat-am astă vară,
Ca să scăpăm de turci, de jug,
Sărmana scumpa Țară. ...
Prin foc, prin spăngi, prin glonți, prin fum,
Prin mii de baionete,
Urcăm, luptăm ..., iată-ne acum.
Sus, sus, la parapete.”

„Sai Ștefan la hotară,
C-a intrat sabia-n țară.
Atunci eu te-oi auzi,
Ca un semn m-oi repezi,
Și nici urmă-a rămânea, de tătari în Țara mea.”

Dumitru Almaș

„Pentru voi, frați basarabeni și bucovineni, pentru graiul, credința și avutul vostru ne jertfim noi astăzi (29 iunie 1941 – *n.n.*) fără precauție, cu elan, cu dragostea de frate. Vrem să ștergem rușinea și umiliința îndurate acum un an; vrem să vă dăm înapoi ogoarele; vrem să vă aducem iar copiii în sânul familiilor; vrem să fie casa casă și masa masă; vrem să vă ajutăm să fiți iar stăpâni, vrednici și harnici, pe pământul românesc sub oblăduirea românească, să trăiți în tihnă și pace. Vrem să scoatem străinul din hotarul românesc; vrem să alinăm durerile, să vă înălțăm iar crucile pe turlele sfintelor voastre lăcașuri de închinăciune; vrem să vă aducem iar în școli slova și graiul românesc. Arcași ai Bucovinei și voi, luptătorii din Lăpușna, Orhei și Hotin, ceasul dezrobirii noastre a sosit!”

Alexandru Andrițoiu

„Eroii nu ne părăsesc nicicând,
Li se aud profunzi, prin secolii pașii,
Noi trecem toți, dar ei rămân vibrând,
Mereu contemporani cu toți urmașii.

Căci harta Patriei e vatra lor,
Cu piscuri, fluvii, șesuri și dumbravă;
Ei sânt trecut, prezent și viitor,
Baladă și istorie și slavă ...

Ei azi sunt sentimente și idei,
Pe marea vremii faruri luminoase,
Din Sarmizecetuza vin eroii,
Și vin eroi din astre.

În panteonul nemuririi deci,
Să le înscriem numele și fapta,
Acum în miez de secol douăzeci,
Când visul lor își împletește treapta ...

Să-i învelim a doua oară-n steag,
Și steaguri să le punem pe morminte,
În fiecare an și-n orice prag,
Al tinerei comune spre înainte.”

Z. Antinescu

„Dormiți, martiri, în pace, eroi ai Țării mele,
Voi care cu-arme-n mână, căzură-ți glorioși,
Al vostru nobil sânge, a curs prin munți, vâlcele,
În luptă cu păgânul, cu turcul furios ...
De la Mihai Viteazul, de la Ștefan cel Mare,
Românii mai uitaseră ce-i zborul vitejesc;
Dar voi, eroi iluștri, ați pus lumea-n mirare,
Ați dat dovezi că sânteți cu suflet românesc!
Învinserați dușmanii, plinita-ți datoria,
V-ați dat chiar viața, ne-nvinșilor eroi!
Acum dormiți în pace, cu voi e veșnicia,
Primiți recunoștința profundă de la noi.”

General Ion Antonescu

„Ostași ai Armatei a 3-a! Ați binemeritat de la Patrie! În campania pentru dezrobirea fraților din Bucovina și Basarabia de Nord, singuri, în fața unui inamic puternic, ați biruit! Ați izgonit vrăjmașul din munții Bucovinei. Ați străbătut păduri seculare. Ați forțat Prutul. Ați alungat dușmanul din Cernăuți, capitala mândrei Bucovine. Ați cucerit Hotinul, cetatea lui Ștefan Vodă și cotropitorul din tot cuprinsul Basarabiei de Nord, până la Moghilev și Nistru. Vă mulțumesc! În fața mormintelor celor căzuți la datorie îmi plec smerit genunchii.

Lor, celor morți, ca și celor răniți, ca și vouă, încă de strajă la granițele Țării, neamul românesc, prin mine, vă aduce prinosul său și recunoștința!”

„Ostași,

Nu uitați, de la mic la mare, că sunteți ieșiți dintr-o brazdă stăpânită și păstrată prin sânge ... Împlețiți-vă și înfrățiți-vă cu această brazdă. Stați înfipti în ea și pregătiți-vă să muriți pentru ea ... Crucea și Stindardul, Ogorul și Patria, Onoarea și Virtutea, Legea și Omenia să fie, ostași, țelul nostru ..., fiindcă el a fost veac de veac, este și va rămâne crezul adevăraților români.”

Generalul Alexandru Averescu

„Ostași ... A sosit momentul mult așteptat de toată suflarea românească, de voi însă mai mult decât oricine, să reluăm lupta pentru a răsturna zăgazul de dincolo de care se aud gemetele părinților, fraților, copiilor noștri sub apăsarea vrăjmașului hrăpăreț. Nu uitați că reluăm lupta pentru cea mai dreaptă și sfântă cauză, pentru izgonirea cotropitorilor din căminele noastre. În trecutul nostru, nu o dată țărișoara noastră a fost cotropită de dușmani; întotdeauna însă străbunicii noștri au știu să-i alunge și să îi păstreze până azi moșia neatârnată. Această datorie avem și noi față de urmașii noștri.”

Constantin Bacalbașa

„A cinsti cu vorbe de laudă pe cei care nu mai sunt, e bine, dar ceea ce este încă și mai bine este să pregătim generațiile în succesiune ca să fie la înălțimea sufletească a morților eroi.”

„Celor morți în slujba marilor idealuri, omenirea le-a dăruit întotdeauna slavă; pentru cei morți apărând Patria, popoarele au ridicat temple.”

„În gloria eternă, a muri este a trăi.”

„Ziua eroilor ... Va trebui să fie și să rămână «Ziua Sfântă», răsplată meritată pentru cei care au căzut, îndemnul înălțător pentru cei care au rămas. Eroii care au căzut pentru Patrie, aceștia sunt stăpânii sufletelor noastre; în fața mormintelor glorioase, viața se vede mică în fața morții.”

G. Baronzi

„Hai să tragem hora mare,
Mai aici și mai colea,
Și s-o-ntindem spre hotare,
Ca să trecem Dunărea.

Căci suntem ai României,
Ageri fii și frați uniți,
Și pe câmp de bătălie,
Ne luptăm neîmblânziți.

Nu ne înfioară moartea,
Căci suntem nemuritori,
Moartea-i dulce dacă soarta,
Ne va-ncununa cu flori ...”

„Pentru sfânta lege, pentru țărișoară,
Jure tot românul că va ști să moară,
S-au să se întoarcă mândru-nvingător,
Legea și dreptatea fie-ne deviza,
Să luptăm de moarte cât va ține criza,

Zilelor de sânge ce ne împresor ...
Pentru sfânta lege, pentru țărișoară,
Jure tot românul că va ști să moară,
Căci atunci desigur, e învingător.”

Scipione I. Bădescu

„ ... Bravi copii ai României; bine v-ați bătut,
V-ați bătut sub steagul Țării, sfântul vostru scut;
Și-ați învins, că la izbândă bunul Dumnezeu,
A deprins al Țării paloș și pe Domnul său.
V-ați bătut precum strămoșii se băteau ca leii,
V-ați bătut ca Feți-Frumoșii din povești cu zmei.
V-ați bătut precum în lume nimeni s-a bătut,
Și se bate cum românul singur e făcut.”

„Trei ani trecut-au pe calea vecinicii,
De când vitejii Țării la luptă au plecat ...

Mulți ei au fost ... și încă, în râvna, voiniciei,
Dintr-înșii mulți căzură.

O lacrimă dar cadă-prinos de neuitat,
Cuvine-se s-aducem acelor ce lipsesc,
Din hora de izbândă, din vesela serbare.
Ce azi prin ei unește,
O, cine aceste oase privindu-le cu jale,
Nu recunoaște-n ele atâtea dragi figuri,
Ce ieri străbăteau încă a tinereții cale,
Iar astăzi zac pălite de-a morții lovituri ...
Sânt junii României, martiri neatârării.
Căzuți pe câmpul luptei ca toți atâția eroi,
Sânt scumpele ființe, ce nu se dau uitării,
Căci pentru-o sfântă cauză s-au despărțit de noi ...”

Nicolae Bălcescu

„La Călugăreni, românii scriseseră cu sabia și sânge pagina cea mai strălucită din istoria lor.”

„Mihai (Viteazul – *n.n.*) gândește că împrejurarea cere neapărat o faptă eroică spre a descuraja pe turci și a ridica moralul oștirii sale. El hotărăște atunci a se jertfi ca și altă dată și a cumpăna biruința cu primejdia vieții sale.

Ridicând ud ochii către cer, mărinimosul prinț, cheamă în ajutoru-i protecția mântuitoare a Dumnezeuului armatelor, smulge o secure ostășească de la un soldat, se aruncă în coloana ce-l amenința mai aproape, doboară pe toți cei ce se ispitesc a i se împotrivi, ajunge pe Caraiman-pașa, îi zboară capul, ia steagul cel sfânt, izbește și pe alte capete vrăjmașe și, luptând voinicește, se întoarce la ai săi, plin de trofee și fără a fi rănit. Această faptă eroică înfioară pe turci, iar pe creștini îi îmbărbătează din nou.”

„Se poate, oare, naște ceva în lume fără jertfe și dureri? Eroul va cădea într-adevăr sub această grea sarcină. El va adăuga un nume glorios mai mult la șirul martirilor unității naționale, dar silințele lui, sângele lui vărsat, până și greșalele lui vor lumina calea generațiilor viitoare, și o zi va veni, cât de târziu, când ursitele glorioase ce el a visat pentru națiune se vor împlini.”

Locotenent-colonel Gh. Bârbian

„Nu plângeți pe mormintele eroilor căzuți pentru Patrie, ci înălțați imn de slavă pentru pomenirea lor.”

Mihai Beniuc

„Dacă nu-s morminte, câți au fost eroi,
Aduceri aminte înfloresc în noi.”

Ioan Berghia

„Sculați eroi din negrele morminte,
Veniți și voi la sfânta sărbătoare,
Să ridicăm iar flămurile sfinte,
Să scriem azi prin fapte și cuvinte,
O judecată ce demult ne doare.
Voi n-auziți? Vă cheamă goarna iar,
Nu de război vuiesc Carpații,
De-un vis, de-un gând azi creasta lor tresare,
Căci vechi figuri încep în zări s-apară,
La poala lor se strâng azi frații.
De la Suceava vin pe rând hatmanii,
Oștenii lui Ștefan, Mihai, cu toții,
Din Plevna, dorobanții și curcanii,
De la Oituz vin mândrii căpitanii,
De la Abrud cu Horea, Iancu, moții ...
Veniți, eroi, că toți cei vii așteaptă,
La sfânta sărbătoare românească,
La Bălgrad hotărât-am Legea dreaptă,
Am jurat visul să se-nplinească.”

Profesor Adriana Monica Blănariu

„De sacrificiu și de eroism sânt capabile numai suflete curate și nobile.”

„Eroismul este darul nobil ce ne vine de la iluștri noștri înaintași.”

„O vorbă românească din bătrâni glăsuiește așa: «Eroii și martirii neamului nostru nu mor niciodată».”

„Sămânța faptelor eroice și de vitejie țin și de altoi și de port-altoi.”

Dimitrie Bolintineanu

„O, români, străbunii voștri v-au lăsat drept moștenire,
Moștenirea cea mai belă: libertate și mărire ...
Nu uitați că moșii voștri vă privesc și din morminte...
Nu uitați c-a lor țărână de străini s-a necinstit.

Ascultați un glas ce-nalță din acele locuri sfinte:
Sânt străbunii d-altădată, ce acum v-aduc aminte,
Că de nepăsarea voastră în mormânt ei au roșit ...
O, români decât o viață cu rușine să trăim,
E mai bine pân-la urmă cu mărire să murim.”

Constantin Brâncuși

„Fiecare dintre noi are datoria să lase ceva în urma sa: un pom sădit în grădină, o casă zidită prin trudă și sudoare, un moștenitor care să ne perpetueze numele, un loc de pământ pentru urmași, o sfântă troiță sau un monument dedicat eroilor ...”

Regele Carol I

„Popoarele se onorează pe ele însăși când păstrează și înconjoară cu dragoste memoria patrioților și eroilor în amintirea cărora au ridicat statui.”

Virgil Carianopol

„Am suferit destul în depărtare,
Sântem un neam de când ne știm eroi,
Ca să rămânem vremii care vine,
Depinde astăzi totul doar de noi.

Avem în față un dușman puternic,
Ce nu ne-așteaptă să ne-aducem flori,
Putem trăi de multe ori în viață,
Dar nu putem muri de două ori.

Să facem dar să simtă că românul,
Sub jugul său nicicând nu va mai sta.
S-a săturat de-atâta umilință,
Și de-i aici, n-a mai putut răbda.

La luptă, deci, așa ca-naintașii,
Trăiască Țara ce-o avem sub stea,
Noi vom trăi cât va să fie viață,
Chiar dacă-n lupta noastră vom cădea.”

George Călinescu

„Monumente, monumente! Acesta este strigătul românului de mâine ... Să închinăm cruci, obeliscuri și arcuri de triumf ... în memoria eroilor noștri.”

C. Cârlova

„... Se curmă lupte ... E însă mare,
Numărul celor ce-au pierit.
Onoare vouă, bravilor care,
Prin moartea voastră v-ați nemurit.
Voi Țării voastre i-ați dat s-aspire,
Neatârarea, vis vechi și sfânt,
Azi tot românul vrea să respire,
Un aer liber pe-al său pământ!”

Constantin Chiper

„Poporul român, animat de adâncă recunoștință pentru eroii săi, i-a pomenit în fața altarului bisericii, i-a consemnat nominal și le-a înălțat monumente întru amintirea lor.”

George Coandă

„ ... Nu trebuie să uităm niciodată: eroii căzuți în războaie, în răskoale și în revoluții, nu s-au jertfit în zadar. Fără jertfa lor n-am fi ceea ce suntem.”

Radu Costăchescu

„Eroi, ce-al vostru sânge vi l-ați vărsat în lupte,
Al vostru nume astăzi e tot ce-avem mai sfânt,
Urmașii noștri mâine cucernici să asculte,
Cum au murit strămoșii, păstrând acest pământ ...”

Colonel Ioan Costea

„Eroi am fost, eroi sânt încă ...
Sânt versuri ce prin timp n-apun,
Slăvind pe cei ce stau de veghe,
Pe strămoșescul plai român.

Pierit-au mii în luptă dreaptă,
Zdrobind pe cruzi năvălitori,
Dar alte mii s-au strâns în oaste,
De crezuri sacre purtători.

N-am suferit nicicând robia,
Striviți sub talpă de barbari,
Ne-am apărat cu jertfe glia,
Și-am fost prin veacuri temerari ...

Eroi au fost prin veacuri multe,
Și alți eroi se nasc prin timp;
În jurul Țării sântem borne,
Mai tari ca zeii din Olimp.”

C. R. Cornățeanu

„Rămâi, Țară, sănătoasă,
Noi ne ducem la război,
Tu fii mândră și voioasă,
Pentru tine murim noi.
Mulți ne ducem, câți ne-ntoarcem?
Cine oare poate ști?
Pentru Țară totul facem,
Pentru Țară vom muri ...”

George Coșbuc

„Ești schilav tot! Un cerșetor,
Te-ntorci acum acasă,
Și ce fecior frumos erai!
Dar oricum ești, ce-ți pasă!
Tu vei vedea iar satul tău,
Și casa voastră-n vale,
Și biata mamă-ți va ieși
Plângând în cale.

Și eu rămân să mor pe-aici,
Cu liftele păgâne!
Ah, parcă simt că n-am s-ajung,
Să văd ziua de mâine.
Cu douăzeci deodată-n cor,
La groapă mă voi duce,
Și, bun e Domnul de-om avea,
La cap o cruce ...

Și-acum dă-mi mâna! A sunat,
Gornistul de plecare,
Du Oltului din partea mea,
O caldă salutare.
Și-ajuns în Țară, eu te rog,
Fă-mi cel din urmă bine:
Pământul Țării să-l săruți,
Și pentru mine.”

„Pământul nostru-i scump și sfânt,
Căci el mi-e leagăn și mormânt,
Cu sânge cald l-am apărat,
Și câte ape l-au udat,
Sânt numai lacrimi ce-am vărsat ...”

„Strecurați prin plumb și săbii, dorobanții drum deschid,
Inimoiși s-avântă-n șanțuri și de-a valma sar pe zid.
Și era prin șanț pieire și văzduhul tremura,
Iar dincolo, prin redută, moarte ce-a de veci era.
Tropot de picioare multe, fum și abur ca-ntr-un iad,
Vuiet cum îl fac prin baltă, ce-i ce-alunecă și cad.
Dar roiau mereu flăcăii răsăriți ca din pământ,
Valuri ce-necau reduta, scufundându-se-n mormânt.”

Colonel Gheorghe Cristache – Muscelanu

„La Carei și Satu-Mare,
A fost ultima-ncercare,
A dușmanului hain,
De-a nu ne lăsa cer senin,
De-a nu mai trăi liberi sub soare,
În dulcea Românie Mare.

După patru ani de ceață,
De dispute pentru viață,
Și de griji și de nevoi,
Ce-am trăit sărmani de noi,
Cerul ni s-a luminat,
Iar dușmanul alungat.
N-a plecat de bună voie,
Ci gonit de grea furtună,
După lupte neîncetate,
Duse pentru libertate,
De divizii și armate,
Sprijinite din Cetate
Și așa a fost să fie,
Zi de mare bucurie,
După patru ani de chin,
De nevoi și de suspin:
La Carei și Satul Mare,
Flutură mândru sub soare,
Tricolorul românesc,
Steag străvechi, steag ostășesc.”

Profesor dr. Iosif Constantin Drăgan

„Mii și mii de monumente de interes istoric, ce înobilează astăzi pământul românesc, pot fi considerate «certificate» ale bărbăției, eroismului și spiritului de jertfă dovedite de oștile române ... Ele jalonează – ca un fel de borne – locuri intrate în istorie, câmpurile de luptă și de bătălii, amintind generațiilor prezente și viitoare despre fapte de vitejie și de eroism legendare.”

Barbu Ștefănescu Delavrancea

„Viață de român nu duce cine nu știe să moară,
Cine piere apărându-și legea și al său pământ,
Cum în lupte-nverșunate am făcut odinioară,
Este tocmai ca stejarul rupt de viscol și de vânt,
Care dă din rădăcină și prin veacuri se strecoară,
Însutit, dar să ne batem ca și cei ce nu mai sânt!
Lacuri, munți, livezi, ogoare, grâne verzi și aurite!
Gintă, nume, tron, morminte, cu jertfă fură păzite,
Cine nu știe să moară nu va avea nici mormânt ...”

Lucreția Dulamă

„Dormiți eroi, dormiți în pace, străjuiți de-nalt onor,
Ce-ați luptat cu vitejie, pentru Țară și popor ...”

Petre Dulfu

„Voinici, la suflet ageri, ce-n lupte sângeroase,
Combateți tirania cu brațe de eroi!
Fii scumpi ai României și fala glorioasă,
A-ntregei românime mărite azi prin voi ...

O, bravii ginteii mele, Mihai, Ștefan cel Mare,
Și alți din vechime căci nu-s azi pe pământ!
Dar nu! Virtutea voastră, astăzi cu suflet tare,
Azi duce bucurie și celor din mormânt.”

Leonte Dumitrescu

„Troiață bătută de ploi și de vânt,
Înfiptă în culme de stâncă,
Mai străjui și azi la cap de mormânt,
Ce-ascunde o jale adâncă.
În veci umbrită de cetini de brad,
Pătrunsă de raze de soare,
Îți sprijini șindrila în vânt să nu cazi,
Să lași tristul mormânt în uitare,
Și astfel drumeții ce trec rătăciți,
Își curmă din pas a lor cale,
Și vin să se-nchine la tine, morții,
Să-și stingă a chinului jale.
Citesc apoi slova-n-crustată în lemn,
Ce spune că doarme-ntru Domnul,
Eroii de legendă-ntr-al vremurilor somn,
Și nimeni să nu-i tulbure somnul.”

Colonel Constantin Fluture-Pleșu

„Prin lupte și destin, tu Tisa ai trecut,
Spre-a deveni erou și-al libertății scut!
Unde a fost mai greu, acolo ai fost pus,
Martir în Răsărit, martir și în Apus;

Prin gloanțe și șrapnele, eroic ai luptat,
Și demnitatea Țării, prin sânge ai redat.

De la Carei la Hron, războiul te-a purtat,
Ostaș și om ai fost, oriunde te-ai aflat;
La Tokaj, Debrețin, la Barnska sau pe Hron,
Pe Tatra sau la Nitra,
Ai fost același om;
La masa ta modestă flămânzi ai săturat,
Și pe bolnavi, bătrâni, cu drag i-ai ajutat.
Precum ți-a fost menirea: deasupra sau sub scut,
Prin sarabanda morții, eroic ai trecut,
Soldat și general, cu ochii la drapel,
O singură voință, având același țel ...”

Colonel Laurențiu Fulga

„Mii de vieți românești am dat noi tribut în bătălia cu fascismul.
Soldații și ofițerii noștri s-au luptat vitejește, pentru ca poporul
român să-și împlinească mult râvnitul vis de libertate. Căzând cu
steaua frunții în țărână, fiecare a știut bine la ce va servi jertfa lui.”

Jean Gheliuc

„Luptăm pe viață și pe moarte,
La Mărășești ca niște lei,
Când auzim din depărtare,
O goarnă-n zori cu glasul ei.”

Academician Constantin C. Giurescu

„Dormiți în liniște și în pace, eroi ai neamului românesc din
toate timpurile. Spiritul vostru de luptă și de jertfe nu va fi uitate
niciodată. Să vă fie somnul lin. ...”

Octavian Goga

„Niciodată nu s-a arătat într-un mod mai evident energia
poporului nostru ca în aceste zece zile de cumplit război, când
armatele imperiului german se frâng de zidul de pe Siret. Mărășești
strigă deci ca învățătură ... Zilele de glorie ale acestui sat din
Moldova trebuie să fie zile de înaltă pedagogie națională care va
îndruma viitorul.”

Serafim Ionescu

„Eroi! ... Din sfere-nalte, de unde vă aflați,
Voi ale căror moaște aici sălășluiesc,
Priviți cucernicia cu care-s adunați,
Părinții, frații, neamul întreg cel românesc,
Ca să v-aducă vouă și lauzi și prinos,
De-a lor recunoștință. – Eroi ce-ați săvârșit,
O Române Mare și, din robie a-ți scos,
Pe frații și pentru dânșii, voi v-ați jertfit ...

Voinici, aflați sub arme, aveți meniri frumoase!
Luați aicea pildă de cum să vă luptați,
Cum se măresc eroii în fapte glorioase,
Ca ei, în nemurire, de vreți și voi să stați!
Iar voi, orfani și mândri! ...

În loc de mamă, tată,
Aveți o Țară-ntreagă să știți, ne-aveți pe noi,
Aveți pe toată lumea aicea adunată,
Și-au milă de cei care-s născuți pui de eroi!”

General Radu Ionescu-Galați

„Oituz, cu poarta de intrare,
A făcut celebre - armatele române,
Dârzenia și forța lor de apărare,
Și mare cinste lui i se cuvine ...

Nu era timp de strâns răniții,
Atac, contraatac, se repetau mereu,
Atunci viața depindea de sorți,
Salvarea sta-n noroc și Dumnezeu ...

Așa s-a uns cu sânge «țărâna» porții la Oituz,
Românii, luptând unul contra zece,
Făcând mormânt din groape de obuz,
Și îngânând: «Pe aici nu se trece.»”

Nicolae Iorga

„Eroismul a fost, veacuri întregi, felul de a fi al unui întreg popor, bătut din veac în veac de toate furtunile.”

„Eroismul e ..., înainte de toate, amintirea celor cari au căzut pe câmpul de luptă pentru dreptatea neamului și întregirea Patriei.”

„Eroism e întrecerea de sine care nu vrea să fie nici văzută, nici povestită. Restul e teatru și actor.”

„Erou e acela care face pentru înnemurirea conștiinței sale ceva care întrece orice margini ale datoriei și care găsește că aceasta este atât de naturală încât refuză ca o indelicatete orice apreciere și orice răsplată a faptei sale.”

„Eroul, Ion Grămadă ... A fost un om întreg și hotărât, pe lângă o inteligență și o cultură pe care le au puțini, dar viața lui, cu sfârșitul ei glorios și tragic, este și o mare și furtunoasă învățătură.”

„Monumentele și însemnele memoriale reprezintă istoria vie a neamului.”

„Neamul devine etern prin Cultul Eroilor.”

„Noi sântem mulți: e codru-l plin,
De noi e plin muntele tot,
În șiruri crucile se țin,
Pe gropi ce nu se mai socot.

Noi sântem mulți: de vrei să știi,
Poftește-n sate pe la noi,
Unde o spuză de copii,
Rămasu-ni-au flămânzi și goi.

Cu meșteșuguri ne-au răpus,
Pierirăm de mizerii plini;
Ne-am stins pe unde ne-am tot dus,
De frig, de foame, prin străini.

Dar, cum sântem din moși, strămoși,
Desprinși tot cu aceleași sorți,
Ne-am dus la moarte bucuroși,
Și nu le cerem alte morți.

Români au fost când am luptat,
Până la urmă neclintit,
Creștini sântem, căci am iertat,
Dormind acum liniștiți.

Și după câte le-am făcut,
Noi mai avem un singur dor;
Al celor care s-au trecut,
Și n-am văzut isprava lor.

Și fiindcă am fost tot ce am fost,
Când mi-am făcut al vieții rost,
În bucuria voastră, frați,
Nu ne uitați!”

„Precum noi lăsăm la alții averea și numele nostru, aceia care
cad pentru Țară și viitorul neamului, își lasă sufletul întreg ...”

Al. Jebeleanu

„Dormiți adânc, sub ierburi și sub ape,
Dormiți, eroi, sub pietre funerare,
Redutele semețe, neînfrânte,
S-au prefăcut în pulberi sub picioare ...

Tăcute sânt colinele și blânde,
Uitară poate-a gloanțelor furtună,
Din moștenirea voastră noi păstrăm,
Iubirea pentru Patria străbună.

Vă ridicăm Columnă nouă-n versuri,
Ce-aproape sânteți, curajoși eroi!
Căci azi păzim cu-nalte înțeleșuri,
Ce-ați cucerit la Plevna pentru noi!”

Eugen Jebeleanu

„Au căzut în luptă cu dușmanul, dar moartea n-a aruncat peste ei întunericul. Inimile lor bat peste timp și peste veacuri.”

Mihail Kogălniceanu

„Faptele eroice devin faptele Țării.”

„Inima mi se bate când aud rostind numele lui Alexandru cel Bun, lui Ștefan cel Mare, lui Mihai Viteazul, da domnilor mei! Și nu mă rușinez a vă zice că acești bărbați, pentru mine, sânt mai mult decât Alexandru cel Mare, decât Anibal, decât Cezar; aceștia sunt eroii lumii, în loc că cei dintâi sunt eroii Patriei mele. Pentru mine, bătălia de la Războieni are mai mare interes decât lupta de la Termopile și izbânzile de la Racova și de la Călugăreni îmi par mai strălucite decât acelea de la Maraton și Salamina, pentru că acestea sunt câștigate de către români! Chiar locurile Patriei mele îmi par mai plăcute, mai frumoase decât locurile cele mai clasice. Suceava și Târgoviște sunt pentru mine mai mult decât Sparta și Atena! Baia, un sat ca toate satele pentru străini, pentru români are mai mult preț decât Corintul.”

„Marile nădejdi ale unui popor nu înfloresc decât în argila sfintelor morminte ale eroilor. Vai de popoarele care uită de ele.”

„Sângele vitejilor care udă pământul este ca sângele mucenicilor ... Sângele soldaților noștri au făcut România independentă.”

„Strămoșii noștri au apărat Patria, cu eroism, în timpuri mai grele. Să nu fim, dar, mai prejos de ceea ce Nația așteaptă de la noi.”

Caporal Ion Lazăr

„Rămâi sănătoasă,
Scumpă soțioară,
Eu mă duc la luptă,
Pentru Neam și Țară.
Mă despart de tine,
Poate pe vecie,
Tu rămâi cu bine,
Scumpa mea soție.

Iar voi, dragii tatii,
Iubiți copilași,
Ființe inocente,
Micuți, dragălași,
Nu fiți triști, când tata,
Nu se va întoarce,
Să v-aducă daruri,
Cu voi să se joace.

Am rugat toți sfinții,
Pe sfânta Fecioară,
Să-ți trimită ție,
Scumpă soțioară,
Multă fericire,
Ca nisipul Mării,
Să crești copilașii, în iubirea Țării,
Patrioți de seamă,
Să devină ei:
Lumea să-i admire,
Pe copiii mei.

De-oi muri în lupte,
Rău să nu vă pară,
Că jertfindu-mi viața,
Pentru Neam și Țară ...”

Ioan Al. Lapădatu

„Fie vestea cât de rea,
Nu te teme, Țara mea,
Dușmanii dacă vin,
Cu oștile lui în tine,
Fiii tăi cu bărbăție,
Armele vor apuca,
Și vor face căpeție,
La dușmani țărâna ta.
Lupta când o voi vedea,
Să nu tremuri, Țara mea,
Căci va fi o zi făloasă,

Acea luptă sângeroasă,
Când cu vocea triumfală,
Voi chema pe fiii tăi,
Să arunce, plini de fală,
Prin foc ca niște lei.
Dacă fiii-ți vor cădea,
Oh, să nu plângi, Țara mea,
Ci pe poala ta maternă,
Fă-le groapa lor eternă,
Iar pe tristele morminte,
Scrie pentru strănepoți:
Moșii s-au luptat fierbinte,
Și-au murit în luptă toți.”

Generalul Gheorghe Magheru

„Eu, fraților sânt român, și ca român sânt fericit a muri eroic
pentru Țara mea.”

Alexandru Macedonski

„Drept în costă îl izbise,
Dar, cu steagul lângă el,
Zăcea-n câmpul de măcel;
Inima își oțelise,
Și, pe jumătate dus,
Printre ploaia-ngrozitoare,
De ghiulele-omorătoare,
Steagul ridică în sus!

Moartea fulgeră prin dealuri,
Moartea fulgeră prin văi,
Pe colnici, poteci și căi,
Curgea sângele în valuri,
De la răsărit l-apus,
Numai fum, numai urgie,
El murea de-o moarte vie,
Steagul Țării ținând sus.

Piept la piept luptau Curcanii,
Pe la Grivița costiși ...
Turnurile-n curmeziș,
Miți luaseră dușmanii.
Hura! Grivița s-a dus! ...
Și-ntr-a simțurilor lipse,
Steagu-alături și-l înfipse,
Ca, murind, să stea tot sus!”

„Români, inima noastră s-o facem să fie demnă,
De-ai noștri mari străbuni!
Să nu ne plecăm fruntea sub jugul tiraniei...
Un sânge nobil curge în ale noastre vine ...
A suferi sclavia e pentru voi rușine,
Nepoți de mari străbuni.”

„Tunul turuie pe roate,
Săbiile licăresc,
Roșiori, pedestri, gloate,
Gata sânt sau se gătesc!
Țară scumpă, sau tu vie,
Sau noi toți, toți în mormânt!
Bate vânt de vitejie,
Bate vânt.”

General Ion Manolescu

„Jertfa eroilor va fi fost în zadar dacă urmașii lor nu vor fi și ei
tot așa de hotărâți, făcându-și fiecare datoria până la capăt.”

Regina Maria

„Nu vărsați lacrimi pe mormintele eroilor, ci mai curând slăviți-i
în cântece, așa ca faima numelor lor să rămână un ecou prin legenda
veacurilor.”

C. Mărculescu

„Căzuților în luptă, altare să-nălțăm,
Și-acolo unde-s țărână, semeți să-ngenunchem,

Văzduhul să îl umplem cu smirnă și tămâie,
Și-o cruce semn să aibă, drept testament rămâie!
Să știe cine-o trece, să simtă-n piept fiori,
Că odihnesc acolo, flăcăi biruitori,
Flăcăi care jurară în sfânta noastră lege,
Să-și apere pământul, să-și apere pe rege ...
Prin jertfa lor ne-admiră, azi celelalte ginți,
Să ne-ngrijim de suflet! Mormintele sunt sfinte!
Ne facem datoria, iei și-au făcut-o întâi,
Și nu ne cer mult eroii: un semn la căpătâi.”

Comandor Adrian Mierlușcă

„Eroii noștri sunt stejari și vulturi,
Și flori de câmp, tot câmpul românesc,
Când strămutați un bulgăre de glie,
Să știți că-i trup din trupul strămoșesc.”

Vasile Militaru

„Cu sufletul îngenuncheat pe lespede ce azi ți-e scut,
Salut, Erou necunoscut! ...
Necunoscut am zis? Iertare!
Cum oare ești necunoscut, când dintre noi ca ori-și care,
Eroule, tu poți fi frate – poate mai mic, poate mai mare –
Fiu drag – ce soarele în viață,
Oricărei mame ce stă față,
Soț văduvei care suspină, de la război de-atâția ani,
Și tată neuitat-icoană – oricăreia dintre orfani? ...

O, nu e drept cum te-am numit: «Necunoscut»!
Tu ești la chip, te știu pe nume:
Ai râs cu noi sau ai gemut,
Cât ți-a fost dat să fi pe lume,
Ne-ai strâns la piept, într-un sărut,
Ne-ai alintat și ne-ai spus glume,
Iar când s-a ridicat, măreț, al nostru tricolor în zare,
Te-ai bucurat și-ai plâns cu noi, visând o Românie Mare ...”

Plutonier – major Alexandru Mitucea

„Vă prezentăm onorul nostru ostășesc atât vouă, cât și monumentul ridicat întru slava voastră. Pe voi, frații noștri de neam și de arme, vă lăsăm să vă odihniți în pace departe de Țară (*în Germania, în localitatea Swikan – n.n.*). Vă promitem că nu vă vom uita niciodată. Cât vom trăi, vom aprinde câte o lumânare în memoria voastră la sfintele noastre altare din România. Vom povesti celor din familiile voastre și copiilor noștri despre luptele glorioase la care ați participat, dar și despre suferințele îndurate de voi ca eroi și ca martiri ai neamului românesc.

Dacă unul dintre cei care au avut marea șansă să supraviețuim groaznicului măcel mondial vom mai avea ocazia să venim vreodată la mormintele voastre și la monumentul ce vă glorifică memoria, vă promitem , dragi camarazi, că vom aduce cu noi un pumn de pământ românesc pe care îl vom presăra cu pioșenie pe sfintele voastre morminte pentru a rămâne pentru veșnicie înfrățiți încă odată cu Patria – mamă, pe care ați servit-o până la supremul vostru sacrificiu.”

Hatanase Pascoli

„Cucernice părinte,
Azi ne închinăm,
Îndură-te Prea Sfinte,
Când noi ne rugăm,

Viteaz erou între eroi,
Ai făurit azi pentru noi,
O Românie.

La Jiu, Siret și la Oituz,
La Mărășești,
Ai vrut sub cântec de obuz,
Să te jertfești.
O, tu Erou Necunoscut,
Slavă Ție,
Pe câmp de glorie ai țesut,
O Românie.

Nu lăcrămăm azi pentru tine,
Un sfânt erou.
Să te cinstim cum se cuvine,
Căci ești Erou.
Imnuri de slavă-ți închinăm,
Ca unui zeu.
Te prea mărim și ne rugăm,
Lui Dumnezeu.”

Petre Păulescu

„Aici s-a îngropat în veacul meu,
(*într-un cimitir din Basarabia – n.n.*)
Ion, și Stan, și Petre și Florei,
În cimitirul ăsta, Dumnezeu,
A pogorât lumina peste ei!
În cimitirul ăsta dorm cinstiți,
Ion, și Stan, și Petre și Florei,
Cu dragoste de brazdă miruiți,
Și Dumnezeu veghează pentru ei.”

Aurelian Păunescu

„Dormiți, dormiți în pace, viteji nemuritori! ...
Cu albe-nourate cădelnițe de flori,
Coboară Primăvară – purtând făclii de astre,
Să binecuvânteze prinosul jertfei voastre ...
Dormiți, dormiți în pace, viteji nemuritori! ...
Îmbujorați la față, de caldul vostru sânge,
Pământu-i ca o mamă – la sânul ei vă strânge ...
El va cules cucernic în focul bătăliei,
Când vă slăvea câmpia cu ruga ciocârliei.
Dormiți, dormiți în pace, viteji nemuritori! ...
Din sufletele voastre un suflu nou se naște,
Noian de oseminte ne-ați lăsat ca moaște,
Iar macii – flori de sânge aprinse pe câmpie –
Sunt inimile voastre, care țâșnesc din glie ...

Dormiți, dormiți în pace, viteji nemuritori,
Din jertfa vieții voastre va naște viață nouă,
Căci picurii de sânge - ca picurii de rană,
Înviora-vor Neamul ce v-a crescut pe voi,
Viteji căzuți în lupte, nepieritori eroi ...”

„Opriti-vă o clipă, năvalnici trecători,
Voi ce striviți în calea nevinovatei flori,
Opriti-vă o clipă urmașilor voioși,
Trecutul vă reclamă spre morții glorioși ...

În câmp, prin munți, în crânguri, pe netedul platou,
Sub fiecare cruce se află un erou,
Oriunde-a fost o luptă, pământul se cunoaște,
Sânt mii și mii de oase, neprețuite moaște.
Ce strălucesc în soare prin fund de văi uitate,
Sclipind cu vii reflexe pe pietre nestemate ...

Sânt mii și mii se oase sub zările albastre,
Ce-așteaptă îndurarea recunoștinței voastre ...
Voi, cei rămași în urmă, cei supraviețuitori,
Voi treceți înainte, voioși, nepăsători
Păduri și munți vă cheamă, cu glasuri de eroi,
Opriti-vă o clipă ... sânt morții din război,
Feciorii ce căzură alături de părinții,
Punând pe fruntea Țării, cununa biruință ...
Sânt mii și mii de oase sub zările albastre,
Ce-așteaptă deșteptarea recunoștinței voastre.”

Vasile Pârvan

„Cei care iubesc, nu uită pe cei care nu mai sânt.”

„Închinați-vă, cei ce-ați rămas în viață, înaintea maiestății celor care au căzut la Mărășești și Târgul Ocna. Acolo s-a făurit din nou, prin moartea incomparabilă, pactul vieții eterne a rasei noastre. În tragedia luptei fără speranță, acolo s-a petrecut schimbarea la față a marelui martir: țaranul—ostaș.”

„În fața unor eroi ai neamului ne plecăm pentru a respecta, pentru a idealiza nu pe cei câțiva, ci pentru a adora însuși geniul neamului care-și jertfește fiii spre a apăra pe urmași.”

„Viteji au fost flăcăii tăi, o Patria mea frumoasă, pretutindeni unde ți-am apărat moșia de năvala dușmanului. Dar nicăieri sufletele lor n-au ars de un foc mai mistuitor ca la Mărășești ... Ca Făt-Frumos cu Smelul Smailor, ei au luptat lupta dreaptă a vieții și având în ei voința nestrămutată de a învinge, sau de a muri, ei au învins. Am învins pentru că a muri nu puteam, căci în sufletul lor era acum puterea tuturor strămoșilor, era viața nemuritoare a rasei daco-romane. ...Închinați-vă voi ce-ați rămas în viață, înaintea maiestăii celor ce au căzut la Mărășești.”

Dr. Aurel Pentelescu

„Vorbim despre erou, eroi, eroism, fapte eroice, dar în mod intrinsec avem în vedere jertfa, spiritual de jertfă; jertfa ca sacrificiu suprem și jertfa ca dăruire de sine, ca efort pentru o cauză anume. În mod concret, jertfa, spiritul de jertfă, stă la baza faptelor eroice ...”

Prof. Teodor Petre

„Dreptul la nemurire îl au doar cei care au murit eroic pentru o idee, pentru o faptă măreață, pentru apărarea Patriei.”

Colonel Alexandru Petrescu

„Ofițeri, subofițeri, elevi! ... La Păuliș, Miniș, Ghioroc și Cuvin ... ați înscris cu slove de sânge, cu slove de aur, în lumina de soare scânteitor, pagini nepieritoare de eroism în istoria poporului nostru ...

Va duce Mureșul pe apele lui, până departe, vestea izbânzilor voastre și o va cânta mereu. Vor povesti codrii Cladovei, urmașilor, că aici, pe Mureș, o școală de subofițeri, s-a bătut și a bătut pe dușmani, zdrobind fiara horthystă.”

Emil Pintilie

„În genunchi, plecați pios, să-i venerăm pe eroi ca pe zei, Făcând semnul sfânt al Crucii, să ne închinăm la ei,

Pentru ce-am înfăptat, să le dăm trăire,
Un curaj peste timp, de veșnică prețuire.”

Căpitan N. Popescu

„Prin fulgerări de arme, sclipiri de baionete,
Se năpusteau vitejii spre oștile nemțești,
Ca trăznetul ce cade izbind în plin de stâncă,
Așa izbeau flăcăii, luptând la Mărășești.

Alături la Muncelul, o tânără fecioară,
Își conducea în luptă, al ei detașament,
Un plutonaș de oameni cu inimi oțelite,
Urma cu cerbicie un sublocotenent
(*Ecaterina Teodorescu – n.n.*)
Sub ploaia de șrapnele, obuze și grenade,
Viteaza eroină lupta neîncetat.

Prin gesturi, prin cuvinte îndeamnă luptătorii,
Ce-n iureșul de gloanțe spre inamic străbat ...
Dar, vai, un glonț năpraznic lovi fecioara-n frunte,
Un glonț ce o doboară ...

Copil nevinovat – copil în floarea vieții cu suflet gingaș-tânăr,
Căzu ca și copacul de trăznet retezat ...
Nu mult după aceea, într-o vâlcea tăcută,
O cruce sta înfiptă pe-un prea umil mormânt,
Coroane simple, triste, de cruce spânzurate,
Și-o candelă aprinsă aproape de pământ.”

Mircea Dem. Rădulescu

„Acolo sus, pe creasta-naltă,
Pe culmea mândrilor Bucegi,
Cioplită de-o creștină daltă,
Acolo, unde șoimii-s regi.
Privind nemărginirea-albastră,
Pe Caraiman, pe culme, sus,

Mântuitoare și sihastră,
Se-nalță crucea lui Iisus.

Cine-a urcat-o sus pe coastă?
Ce mucenic adevărat?
Din care Biblică poveste,
Sfințit-a cruce s-a-nălțat?
Purtată fără de odihnă,
De-a lungul veacurilor șir,
Și-n veci slăvită de lumini,
E crucea Neamului – martir!

E crucea ce-a urcat Calvarul,
S-ajungă, printre jertfe, sus,
Să ne păzească-ntreg hotarul,
Din Răsărit pân-la Apus.”

„Cei ce căzut-au pentru Țară,
Sânt cei mai falnici dintre noi,
Ei s-au jertfit în luptă-mară,
Cei ce căzut-au pentru Țară.
Cu-avânt și cu simțirea rară,
Toți ai pământului eroi,
Cei ce căzut-au pentru Țară,
Sânt cei mai falnici dintre noi!

Cei ce căzut-au vitejește,
Cucernic sufletu-i slăvește,
Ca pe-un altar din mănăstiri,
Cei ce căzut-au vitejește,
Sunt sfinții Neamului Martiri!

Cei ce căzut-au pentru Țară,
Peste pământu-nsângerat,
Jertfind o întreagă primăvară,
Cei ce căzut-au pentru Țară...
Crucificați în lupta-amară,
Pe lanul câmpului bogat,
Cei ce căzut-au pentru Țară,
Nu au murit, ci au înviat.”

„Din ce cătun, din care sat,
Pierdut prin munți sau pe câmpie,
Te-ai dezlipit și ai plecat,
Când clopotele au sunat,
Vestindu-ți marea datorie? ...

Porunci de veacuri te chemau,
Să sfarmi hotarul unde frații,
Martiri și crucificați,
Mântuitori te asteptau,
Și te-am văzut trecând Carpații.

Sdrobiți, sub cerul cenușiu,
Mulți au căzut, ostași ca tine,
Dar tu ai răsărit la Jiu,
Cu suflet dârz, cu ochiul viu,
În fața hoardelor străine ...

La Olt, la Porumbac pe deal,
Eroi același ori-și-unde,
Mânat de-același ideal,
Urcând pe creste la Predeal,
Însângerat de răni profunde...

Dar rănilile nu te-au răpus!
Ca sfântul cel bătut în cuie,
Ți-ai înălțat privirea sus,
Încremenit ca o statuie,
Ori unde viforul te-a dus ...

Căci răsăreai neînviat,
Luptând deavala cu recruții,
Ori-unde luptele s-au dat,
Cu pieptul numai te-ai luptat,
Pe culme sus, la Tabla-Buții
Senin sub șuier de obuz,
Ai izbutit cu-a ta bravură,
Să-nfrângi talazul greu de ură,
Și-ai stat pe creste la Oituz,
Cu piept cioplit în piatră dură!

Mărăștii te-a văzut ne-nfrânt,
Sub focul tunurilor grele,
Cu șoimi de aur pe drapele,
În inimă cu șoimi de-avânt,
Și cu avânt și până-n stele ...

Ca făt-frumosul din povești,
Te-ai încordat sub cer de vară,
Cu forțe supra pământești,
Și-a secerat la Mărășești,
Dușmanul ce intrase-n Țară! ...
Slăvit prin ordinul de zi,
Nu te-am văzut trecut anume,
Tu ești soldatul fără nume,
Ce-n de veci se va numi,
Ostașul cel mai sfânt din lume.
Ostași! Soldat necunoscut! ...”

„În bronz măreț și falnic să sclipească,
Cei ce-au căzut pe strămoșeasca glie,
Și slava lor de-a pururi să trăiască,
În marmura de pe mormânt.”

„O cruce pe-un morman de glie,
O cruce primitiv cioplită,
Un nume șters ca pe un izvod,
Și peste groapa părăsită,
Prelung vântului prohod.

Cine-i truditul care doarme,
Sub ierburi, somnul lui de veci,
În nopți de iarnă reci,
Ce vin cu vuiet surd de arme,
Pe valea fără de poteci?

Căzut cu cinste pentru Țară,
Un biet ostaș, un anonim,
Al cărei nume nu-l mai știm,
S-afundă-n groapa solitară,

Din sângeratul țintirim.
Doar vântul își aduce aminte,
Când trece jalnic prin zăvoi,
Smulgând al frunzelor șuvoi,
Și se coboară pe morminte,
Plângând cu lacrimi mari de foi.”

„Să înălțăm troițe și altare,
Deasupra glorioaselor morminte,
Și-n rugăciunea noastră fiecare,
În orice zi să ne aducem aminte.”

„Să ne aducem aminte de toți cei ce-au căzut,
În lupta mare, sfântă, făcând din piepturi scut ...
Și-n pregătirea jertfei strigat-au: Înainte!
Să ne aducem aminte!
Să ne-aducem aminte de bunii camarazi,
Ce n-au la cap nici cruci, nici flori și nici cuvinte ...
Să ne-aducem aminte!

Să ne-aducem aminte de cei viteji și buni,
Și-n fiecare clipă să facem rugăciuni,
Ei fost-au pentru Țară: martirii jertfei sfinte,
Să ne aducem aminte ...

Când clopotele sună la sfinte sărbători,
Să ne-aducem aminte de-ai noștri scumpi feciori,
Ce-au îngrășat câmpia cu sânge viu, fierbinte ...
Să ne aducem aminte!

Să ne aducem aminte de morții noștri dragi,
Ce dorm în văi profunde și prin păduri de fagi,
Și care împlinit-au sfintele jurăminte:
Să ne-aducem aminte!...”

„Viteji, ce-ați căzut pentru Țară,
Ostași ai credinței, soldați,
Vă fie țărâna ușoară,
Viteji ce-ați căzut pentru Țară,

Sub vremea ce trece fugară,
Oriunde-n morminte voi stați,
Vă fie țărâna ușoară,
Ostași ai credinței, soldați!

Străjeri ce-ați căzut pe ogoare,
Ostași ai dreptății, martiri,
V-aducem un gând ca o floare,
Străjeri ce-ați căzut pe ogoare,
Spre brazda nimbată de soare,
Venim cu pioase-amintiri,
Străjeri ce-ați căzut pe ogoare,
Ostași ai dreptății, martiri!

Viteji ce-ați căzut pentru Țară.
Străjeri ai luminei, eroi,
Ușoară țărâna vă fie,
Viteji ce-ați căzut cu mândrie,
O lacrimă-sfântă solie,
În veci o purtăm pentru voi.
Viteji ce-ați căzut cu mândrie,
Străjeri ai luminei, eroi.”

Gabriela-Marieta Secu

„Sânt norocos, nu mai pot merge la luptă ...
Mi-am pierdut un picior în timpul războiului cu romanii,
Al doilea l-am pierdut în vremea luptelor cu barbarii ...
Mâinile le-am rătăcit – zdrobite de roți,
În timpul răscoalelor țărănești.

... Mi-a rămas numai inima,
Pe care am dăruit-o unui soldat ce-a trecut peste Prut,
Să-mi aducă pământul-acasă,
Pământ în care ai mei aveau să îngroape,
Rămășițele mele pământești,
Un picior de lemn și-o cârjă ...”

D. M. Stănescu

„Limpede e cerul, mândru, radios,
Soarele pe dânsul trece maiestos.
Muzica războinic marșurile sună,
Armele de moarte urlă și detună. ...

Dintre toți oștenii care-i înconjoară,
Valter, ca un fulger, spre redută zboară!
«Frații mei, le zice el cu bărbăție,
Soarta ne trimite azi la vitejie,

Cine pentru Țară simte vreo iubire,
Vie-acum la luptă și la nemurire,
Căci din Valea Plevnei cu fiori,
Vom ieși cu fală și biruitori! »

Astfel el grăiește și pe-ntinsul loc,
Ochii lui ce zboară scot vâpăi de foc.
Ura! ... și toți pleacă pentru-a lor moșie,
Sufletul lor mare saltă de mândrie.

Pe-al Griviței creștet, Valter cu onoare,
Cu stindardu-n mână luptă până moare ...”

„Păsărică-ncântătoare,
Cu aripi vii, cu vesel zbor,
L-ale tale surioare,
Tu te duci, pe când eu mor.

Tu te duci în a mea Țară,
Tu trăiești ferice-n crâng,
Fără dor, fără povară,
Iar eu sufer, iar eu plâng.

Căci n-am aripile tale,
Să-mi iau repede avânt,
Ci cu prins d-amor și jale,
Zac aproape de mormânt.

Vai! Pe patu-mi de durere,
Depărtat de Țara mea,
Nici o dulce mângâiere,
Nu aștept a mai gusta ...
Du-te pasăre ușor,
Du-te repede în zbor,
Și în scumpa-mi țărișoară,
Spune, spune al meu dor.”

Inginer Liviu Stănescu

„Cel care-și uită eroii și martirii neamului românesc nu merita nici stimă și nici considerație din partea conaționalilor noștri.”

„Nu este un sacrificiu prea mare atunci când trebuie să-i omagiem și să-i onorăm pe eroii neamului românesc. Este însă o obligație de suflet să ne omagiem și să ne onorăm eroii...”

„Respectul românului față de eroii neamului este ca o flacără, ca un foc nestins. Nu sunt stinse nici de vânt, nici furtună!”

„Trebuie să avem cuvinte de laudă față de eroii și de martirii neamului.”

Nichita Stănescu

„Nu-l uita pe cel căzut în război,
Lăsați-i din când în când loc liber la masă,
Ca și cum ar fi între noi,
Ca și cum s-au fi întors acasă...”

Nu-l uitați pe cel căzut în război,
Strigați-l din când în când pe nume,
Ca și când ar fi printre noi,
Și atunci el va surâde în lume ...”

„N-am murit la Plevna în zadar,
Străbunii din legende și din povești,
O dovedesc prea clar,
Cuvintele: SUNT, EȘTI.

N-am murit în zadar,
Părinții părinților la Mărășești,
O dovedesc prea clar,
Vorba pe care o zic: SUNT, EȘTI.

În Tatra n-am murit în zadar,
Părinții noștri cei tineri, cerești,
Iată-ne, rostind cu mândrie și clar: SUNT, EȘTI.”

S. N. Șoimescu

„Destul sânge pământul setos a înghițit,
Sătule sunt brazdele și văile-necate!
Destule oseminte mormântul a-nverzit,
Destule prin torente și ogoare zac uitate!

Destule mame triste și văduve ș-orfani,
Jelind nu pot să vadă, nici resturi nici morminte,
Acele dragi ființe, iubite-atâția ani,
Ce câmp străin udară cu-al lor sânge fierbinte ...”

Ana Șoit

„Pământul acesta-l ascultăm,
Cu icoana mamei,
Când își ascunde buzele crăpate de arșiți,
În colțul năframei,
Pământ cu visuri, plâns de noi,
Țărână sfântă de eroi,

Și os din osul bunilor străbuni,
Culcați sub rădăcini de pruni,
Pământul durerilor,
Rotund ca roata lui Horea.”

Acad. Ștefan Ștefănescu

„Monumentele eroilor sunt titlurile de noblețe ale popoarelor.”

Colonel Nicolae Tăutu

„Mi-e fruntea grea de-atâtea oseminte,
Ce sprijină al Patriei pământ,
Pe visul meu mi-am ridicat fierbinte,
Grădină din fiecă cuvânt.”

„Noi am plecat patru frați în război ...
Fluierele le-am prefăcut în țevi de automate.
Unul a rămas ca pietrele în Mureș,
Lăsând în amurg apa amestecată cu cer,
Să-i spele gleznelor cu sunet de cositor ...
Noi am plecat patru frați în război,
Aureolați de porumbii din septembrie ...
Unul a trecut cu iarba în zori,
Prin porii pământului, în clopote,
De bronz, de inimi și de mai multe culori...”

Gheorghe Tulcea

„Din zori de zi și până-n noapte,
Luptăm cu sete la Oituz,
Cântau obuzele a moarte,
Cum plâng ciobanii din cobuz.
Ne prăvăleam cu vitejie,
Peste dușmani, când jos, când sus,
Dar într-o seară-n toiul luptei,
Un glonț în pieptu-mi a pătruns ...

În timp ce sângele-mi din rană,
Se risipea prin iarbă, ars de foc,
Eu mă gândeam la mama,
În lume singură a rămas.
La casa ce-a ruinat-o vremea,
La frații care au murit,
La tot ce mi-era drag odată,
Tot ce războiul a nimicit.

Din ochii obosiți de trudă,
Curgându-mi lacrimi pe obraji,
Am adormit gândind la mama,
În tainicul miros de brazi.”

Colonel I. St. Vasilescu

„Din Tisa până-n Nistru, din Dunăre-n Carpați,
Pământu-i semănat cu gropi și cruci de frați,
Morminte de eroi căzuți cu arma-n mână,
Pentru Neam și Rege și Patria română.

Viteji de viță veche, eroi din neam d-eroi,
Slăviți de românisme până-n vremuri de apoi,
Slăviți de lumea întregă în vecii vecilor,
Că datu-și-au viața spre-al Patriei onor.”

Căpitan Nicolae Vulovici

„De-o fi să mor, Tu Doamne, dă-mi
O moarte ostășească:
Un glonț-n floarea din chipiu,
În luptă mă orbească.

Și-n fața morții neclintit,
Să stau ca stei de piatră,
Să cad ca un stejar ... gândind,
La părinteasca vatră.

Nu voi să mor pe căpătâiul,
Cum mor toți nevoiașii ...
Pe oțele, ori pe-un mușuroi,
Adorm de veci ostașii!

Ce-i oare mai înălțător?
Când moartea-ți râde-n față,
Să-nfrunți jertfindu-ți pentru Neam,
Netrebnică viață.

Erou de mii de ori erou,
Acela ce se bate,
Și moare pentru brazda lui,
Ori pentru libertate! ...”

Iosif Vulcan

„Fericit acel de cel ce moare,
Apărând moșia sa,
Și-n oștirea-nvingătoare,
Lasă frați cu cari lupta;
Dar amar de-acela care,
Simte-n pieptu-i focul sfânt,
Ci lovit de-o rană mare,
E ca viul în mormânt.
Nu trăiește nici nu moare,
Este vrednic să-l jeliți;
Haid-să facem surioare,
Scame pentru cei răniți.”

PARTEA A II-A

PATRIA, OȘTIREA ȘI EROISMUL În viziunea unor personalități din unele țări aliate

Capitolul I

PERSONALITĂȚI ȘI CUGETĂRI CELEBRE DIN LITERATURA UNOR ȚĂRI ALIATE DESPRE PATRIE, OȘTIRE ȘI EROISM

DICȚIONAR

Patriotism – „Dragoste de patrie”

Patriotisme – „Amour de la patrie”

Patrie – „Comunitate politică a individului care trăiește pe același pământ și legat printr-un sentiment de apartenență la aceeași colectivitate (în special culturală, lingvistică).”

Patrie – „Communauté politique d’individus vivant sur le même sol et liés par un sentiment d’appartenance à une même collectivité (notamment culturelle, linguistique).”

Erou – „Persoană care se distinge prin calități sau acțiuni excepționale, prin curajul său față de pericol.”

Héros – „Personne qui se distingue par des qualités ou des actions exceptionnelles, par son courage face au danger.”

Eroism – „curaj excepțional, înălțime a sufletului ieșită din comun.”

Héroïsme – „Courage exceptionnel grandeur d’âme hors du commun.”

Armată – „Ansamblul forțelor militare ale unui Stat”.

Armée – „Ensemble des forces militaires d’un État”

Militar – „Persoană care face parte din forțele armate”.

Militaire – „Personne qui fait partie des forces armées”.⁴

Soldat – „om echipat și instruit de Stat pentru apărarea țării”.

Soldat – „Homme équipé et instruit par l’État pour la défense du pays”.

⁴Larousse, 1993.

The **hero** “is a man of action rather thought and lives by a personal code of honour that admits of no qualification. His responses are usually instinctive, predictable, and inevitable. He accepts challenge and sometimes even courts disaster. Thus baldly stated, the hero’s ethos seems over simple by the standards of a later age. He is childlike in his boasting and rivalry, in his love of presents and rewards, and in his concern for his reputation. He is sometimes foolhardy and wrong-headed, risking his life – and the lives of others – for trifles.” (*The New Encyclopaedia Britannica*, vol. 5, *Micropaedia*, Chicago, 15th edition, p. 878.)

În continuare, dăm traducerea în limba română:

Eroul „este un om mai degrabă al acțiunii decât al gândirii și trăiește printr-un cod personal al onoarei care nu admite calificare. Răspunsurile sale sunt în mod obișnuit (normal) instinctive, predictibile și inevitabile. El acceptă provocarea și uneori curtează chiar dezastrul. Astfel pe șleau (de-a dreptul) fie zis, trăsătura precumpănitoare a eroului pare extrem de simplă prin standardele epocii trecute (apuse). El este copilăros în mândria și rivalitatea sa, în dragostea sa pentru cadouri și recompense și în preocuparea exagerată pentru renumea sa. El este uneori nesăbuit și încăpățânat (perseverent în greșeală), riscându-și viața – și viețile altora – pentru fleacuri” (dar și pentru înalte valori precum PATRIA, *n.a.*).

The **heroes** “are the first human beings in literature, and the novelty of their experiences has a perennial freshness”.

“**Eroii** sunt primele ființe omenești din literatură și noutatea experiențelor lor are o prospețime perenă.”

Patriot “2: a person who loves his country and defends and promotes its interests; esp: a soldier who fights for love of country” (p. 1656), adică „2: o persoană care iubește țara sa și apără și promovează interesele ei; exemplu: un soldat care luptă din dragoste de țară.”

Patriotism “love for or devotion to country” (p. 1656), ceea ce în limba română înseamnă „dragostea sau devotamentul pentru țară”.

(*Webster’s Third New International Dictionary of the English language unabridged*, vol. II, *Encyclopaedia Britannica, Inc.*, Chicago, p. 1060).

Heroism “1: heroic conduct (the heroism of a regiment defending a position) 2: the qualities (as courage, bravery, self-sacrifice, unselfishness) of a hero: heroic characteristic; (a nation famous for the heroism of its leaders).”

Eroismul „1: comportare eroică (eroismul unui regiment care apără o poziție/raion); 2: calitățile (precum curajul, bravura, sacrificiul de sine, dezinteresat (dezinteresul) unui erou; caracteristică eroică (o națiune renumită pentru eroismul conducătorilor ei).”

Cugetările despre patrie, oștire și eroism au apărut o dată cu dezvoltarea gândirii omenești, s-au acumulat într-o străveche moștenire culturală și s-au transmis din generație în generație, mai întâi oral și apoi în scris. Cele mai multe și mai celebre cugetări despre patrie, oștire și eroism le găsim în literatura antică greacă și latină (la Homer, Aristotel, Aristofan, Vergiliu, Horațiu ...) și în operele unor scriitori renascentiști sau postrenascentiști, mari producători de vorbe vestite (Shakespeare – supranumit „*the treasure of word*”, adică o comoară a cuvântului, Voltaire, Rabelais, Molière, La Fontaine, Goethe, Schiller, Heine ...).

Heinrich HEINE a scris balade („Lorelai”, „Cei doi grenadiri”), lieduri („Cartea cântecelor”, „Roman zero”), epopei satirice, lirico fantastice etc.

La FONTAINE este, poate, cel mai mare fabulist al literaturii universale care a dezvoltat în opera sa și motive antice („Esop”, „Fedru”, „Babrios”), dar și elegii și poeme.

În orice limbă, cugetările, expresiile, maximele, aforismele și frazele celebre despre patrie, oștire și eroism fac posibilă comunicarea laconică, simplificată convențional, a unor sentimente, atitudini sau gânduri profunde și complexe. Adică, așa cum spunea cu nonșalanță Moliere „*la parole a été donnée à l'homme pour expliquer sa pensée*”. (cuvântul/cuvintele a/au fost dat(e) omului pentru a explica gândirea sa). Expresiile și cugetările la care ne-am referit în rândurile precedente se pot asemui cu niște păsări măiestre ale simțirii omenești față de valorile umanității, printre care patria, oștirea și eroismul rămân la loc de cinste.

Vergiliu (Publius Vergilius Maro), poet latin roman, care a trăit în perioada 70-19 î. Hr., a scris o operă literară dominată de cultul vieții pașnice și de un puternic și înălțător sentiment patriotic și eroic. În geniala sa lucrare (epopeea „Eneida”) el a glorificat virtuțile eroice romane.

Orice civilizație se sprijină pe cultură, pe un sistem de valori, care durează în timp, căci nu există valoare în afara duratei.

Cultura reprezintă un ansamblu de valori, care dau conținut și consistență culturii. Valoarea este în primul rând spirit, gând, produs al acestora și generează la rândul ei, spiritualitate.

Valorile sunt „elemente componente” ale culturii și civilizației și îl apropie pe om de perfecțiune. Aristotel (384-322 î. Hr.) a pus bazele mai multor discipline noi, printre care și celei denumite etica, scriind despre valori.

ARISTOFAN a reușit să surprindă în opera sa o valoroasă frescă a vieții sociale și politice a societății grecești („Norii”, „pacea”, „Lysistrata”, „Păsările”, „Broaștele”, „Adunarea femeilor”).

De valori și etică s-a ocupat și Socrate (469-399 î. Hr.) în Convorbirile sale, dar din nefericire de la el nu a rămas nimic scris.

Johann Wolfgang GOETHE (1749-1832) a fost un promotor al neoumanismului, al eticii și esteticii clasice.

Friedrich von SCHILLER (1759-1805) a scris poeme cu rezonanțe eroice și aspirații umaniste („Odă bucuriei”, „Clopotul”), poeme lirico-filosofice („Zei Eladei”, „Artiștii”) și balade („Inelul lui Polycrates”, „Cocorii lui Ibykos”).

A scris și studii istorice („Istoria descătușării Țărilor de Jos reunite, de sub stăpânirea spaniolă”, „Istoria războiului de treizeci de ani”) precum și alte lucrări de mare valoare.

Gândirea social politică a lui Immanuel Kant, reliefând - printre altele – ideea datoriei și a imperativului categoric se înscrie în limitele iluminismului european.

Genialul filosof german considera că valoarea este o condiție necesară și esențială pentru constituirea oricărei realități culturale.

Francois RABELAIS a scris romane fantastice și burlești („Gargantua” și „Pantagruel”) în care a criticat absurditatea războaielor, abuzurile feudale și bigotismul. El și-a exprimat încrederea în esența umană, în știință în viața liberă, în calitățile intelectuale și în cele fizice ale omului.

Cultura derivă din sufletul și vocația popoarelor, fiind averea lor cea mai de preț și reprezintă structura lor de rezistență împotriva dușmanilor care au încercat de-a lungul istoriei să le distrugă, să le subjuge.

În perioadele marilor schimbări, valori precum patria, armata, eroismul sunt adesea contestate, negate, dar ele rămân acolo unde au fost întotdeauna – în sufletul poporului – și nimeni nu le poate distruge, nici cei care nu mai cred în ele.

TimpuL dovedește că aceste valori rămân, dar cei care nu mai vor să le vadă și să le aprecieze dispar, așa cum au dispărut mereu nonvalorile și defecțiunile.

În vremurile tulburi unii oameni nu mai recunosc vechile valori și încearcă să construiască valori bizare, adică nonvalorii în special în domeniul valorilor morale făcând confuzie între bine și rău, dând frâu liber intoleranței și lovind în respectul față de patriotism și eroism.

Revoluțiile, schimbările și transformarea societății nu distrug valorile omenirii, cum ar fi patria și armata, dar schimbă maniera de a le înțelege, de a le păstra și respecta. Poporul care nu își respectă valorile, ca de pildă cele privitoare la noțiunile patrie, patriotism, eroism, este condamnat la dispariție sau la înstrăinare. Fără valori etice omul ar fi un nimeni, ar rătăci într-o societate pe care n-ar putea să o identifice și s-o accepte.

Mihai EMINESCU a fost influențat de marile personalități ale literaturii universale (Homer, Shakespeare, romanticii germani) și s-a îndreptat spre noi modele de gândire, simțire și expresie, spre noi preocupări filosofice, îmbogățind gândirea mito-poetică. În celebra sa nuvelă fantastică „Sărmanul Dionis” aduce în discuție ideea relativității timpului și spațiului, reluând motivul căderii luciferice a eroului care a transgresat interdicțiile de cunoaștere. Publicistica sa are un patos al adevărului reieșit din marea lui iubire pentru Patrie, pentru neamul românesc.

Poetul nostru național a fost și a rămas un spirit enciclopedic universal prin simțul absolut al limbii și al unei calități poetice care a dat strălucire unică romantismului românesc și a întruchipat în mod ideal virtuțile culturii românești.

„Cato” (234-149 î. Hr.) – Marcus Porcius Cato, scriitor și om de stat roman este cunoscut mai ales sub numele de „Cato cel Bătrân”.

El a dus o viață simplă, iar ca cenzor și consul a desfășurat în arena publică o luptă acerbă împotriva moravurilor corupte. Numele de Cato a devenit sinonim cu un om înțelept și patriot, foarte dur față de cei corupți sau vicioși.⁵

„Decet imperatorem stantem mori” (lat. „un împărat trebuie să moară în picioare”) este o maximă a unui împărat care a lăsat și alte expresii celebre. Este vorba de împăratul roman Vespasian care a domnit acum aproape două milenii. Ajuns la vârsta de 69 de ani, el continua să se ocupe de treburile împărăției.

Și chiar în ziua morții, coborând cu o ultimă sforțare din patul de suferință, s-a ridicat în picioare, pentru „a sta la datorie”.

⁵Dicționar de cuvinte, expresii, citate celebre, I. BERG, Editura Saeculum, Editura Vestala, București, 1995, p. 58.

Decet imperatorem stantem mori au fost cele din urmă cuvinte ale lui. Lărgindu-și domeniul de aplicație, ele mai sunt folosite și la adresa aceluia care sfidând moartea rămân la post și îndeplinesc misiunea de apărare a patriei până în ultima clipă. De pildă, s-a spus despre Molière, care a murit pe scenă jucând comedia sa *Mizantropul*, că „a trebuit să moară în picioare”.⁶

„**Dulce et decorum est pro patria mori**” (lat. „Dulce și frumos este să mori pentru patrie”) – Horațiu (*Ode*, III, 2, 13). Aceste cuvinte celebre au devenit un îndemn, întărit de marea autoritate a poetului, adresat deseori tinerilor ce plecau la oaste, pe câmpul de luptă, pentru a le stimula eroismul războinic și a le insufla spiritul de sacrificiu al strămoșilor.⁷

„**Dura lex, sed lex**” (lat. „lege aspră, dar lege”) – maxima străveche care înseamnă: legea-i lege, trebuie să i te supui, oricât ar fi de aspră. Această maximă a părăsit cu vremea câmpul ei strict juridic, fiind citată nu numai când e vorba exclusiv de lege, ci și de o regulă de conduită, foarte exigentă și severă (cum sunt, de exemplu, regulile aspre din orice armată), sau de o ordine stabilită pe care trebuie să o respecti, deși îți este greu sau neplăcut. Spre exemplu, este greu să respecti prevederile regulamentelor militare, dar este obligatoriu. În cartea *Moartea unui președinte*, William Manchester scrie despre doctorul Earl Rose, medicul oficial al orașului Dallas: „*Dura lex, sed lex*: aceasta a fost concepția lui despre viață”.⁸

„**Durante causa, durat effectus**” – Adagiul latin care, prin simpla traducere, ne dispensează de orice explicație: „Atâta timp cât durează cauza, durează și efectul”. Referindu-ne la valorile discutate în această lucrare, putem afirma că atâta timp cât durează patriotismul durează și patria.⁹

„**Est modus in rebus**” (lat. „Există o măsură în toate”) este o maximă care ne-a rămas de la Horațiu (*Satire*, cartea I, satira I, versul 106). Uneori se folosește versul în întregime: *Est modus in rebus, sunt certi denique fines* (Există o măsură în toate și mai ales anumite limite), ceea ce completează și întărește ideea. Găsim aceste cuvinte foarte des citate în original de Voltaire, deși francezii au un proverb echivalent:

⁶Ibidem, p. 90.

⁷Ibidem, p. 108.

⁸Ibidem, p. 109.

⁹Ibidem, p. 109.

„*L'excès en tout est un défaut*” (Excesul în toate e un defect).¹⁰ Se subînțelege de aici că și jertfa sau eroismul în exces nu sunt întotdeauna bune, aducând uneori sacrificii dramatice și uneori inutile.

„**Et campos ubi Troia fuit**” (lat. „Și câmpurile unde a fost Troia”) – este un vers al lui Vergiliu (*Eneida*, III, 12). Marele poet a descris Troia distrusă de război și pe supraviețuitorii, conduși de Eneea, pentru a părăsi ruinele orașului. Versul sugerează situația tristă a celor nevoiți să se despărță de **patria** lor, sau de un loc drag și pustiit.¹¹

„**Garda veche sau vechea gardă**” este denumirea oficială, începând din 1807, a falangei de ofițeri și soldați care, de la început, au servit sub drapelul lui Napoleon, distingându-se prin fidelitate, devotament și **eroism**, fiind oameni de nădejde ai împăratului. Acestei gărzi i s-a dus vestea, iar mai târziu numele ei a devenit o expresie, spre a desemna o echipă de patrioți căliți, care stau neclintiți de strajă pentru apărarea unei idei, sau a unor idealuri înălțătoare cum este Patria.¹²

„**Justum et tenacem propositi virum**” care în latinește înseamnă „Bărbatul-sau omul – drept și hotărât (*eroic, n.a.*) în țelurile sale” este un stih de început al *Odei III* (3-1) a lui Horațiu (ca și: *impavidum ferient ruinae*) pe care îl găsim încă și mai frecvent sub forma prescurtată: *iustum et tenacem ...* Și mai avem un exemplu istoric.

Patriotul olandez din secolul al XVII-lea, Cornelius de Witt, când țara sa a fost invadată de trupele franceze ale lui Ludovic al XIV-lea, susținător al casei de Orania, a fost supus la cele mai groaznice torturi pentru convingerile sale republicane. Suportându-le eroic, el recita cu glas tare, în fața călăilor, „*justum et tenacem propositi virum*” (bărbat drept și tenace în intențiile sale) cuvinte patriotice care au fost și mai târziu reluate, parafrazate, cântate și citate de mulți prozatori și poeți din diverse țări europene. Era un omagiu ce se adresa persoanelor neclintite în hotărârile lor, eroilor ce întruneau însușirile de care vorbea marele poet latin.¹³

¹⁰Ibidem, p. 119.

¹¹Ibidem, p. 119.

¹²Ibidem, p. 141.

¹³Ibidem, p. 177.

„**Jedwede Zeit hat ihre Wehen**” (germ. „Fiecare vreme are durerile ei”) este un vers din poezia „Der Phönixu” (Fenixul), a poetului german Ferdinand Freiligrath, care se citează pentru a arăta că fiecare epocă și fiecare țară au de înfruntat vremuri de restriște, care trebuie biruite prin luptă eroică.

Din cauza ideilor sale revoluționare și a patriotismului ardent, poetul a avut mult de suferit. El a fost arestat, exilat și apoi nevoit să-și ducă traiul din subscripții publice. Poetul a scris două volume de (versuri) poezii patriotice, înflăcărare.

„**Imparidum ferient ruinae**” (lat. „Ruinele îl vor uimi fără să-l emoționeze”) este un vers a lui Horațiu închinat eroilor care urmăresc cu nestrămutată credință o anumită țintă și pe care nimic, nici suferințele și nici nenorocirile cele mai mari nu-i pot opri din drumul lor. În Oda a III-a, poetul a slăvit pe eroii care rămân credincioși idealului chiar dacă s-ar prăbuși cerul și lumea ar fi prefăcută în scrum, în ruine.

„**Impossible**” n'est pas un mot français (fr. „imposibil” nu-i un cuvânt francez), obișnuia să spună un mare comandant de oști care a fost nimeni altul decât Napoleon Bonaparte. Împăratul era atunci în plină glorie și acel „imposibil” se datora eroismului soldaților săi care în acele momente istorice au adus gloria Imperiului francez.

„**Je m'en moque comme de l'an quarante**” (subînțelegându-se: *de la république*) (fr. „Mă sinchisesc ca de anul 40 al republicii” sau *Je m'en fiche ...*).

Acest „je m'en moque” are o rațiune istorică și se referă la faptul că Republica a fost proclamată de trei ori în Franța.

Prima republică a fost instaurată în septembrie 1792 de parizienii care au luptat eroinic pe baricade, și a ținut până în mai 1804, când Napoleon a instaurat imperiul.

A doua republică a avut o viață încă și mai scurtă: din februarie 1848 până la lovitura de stat din decembrie 1851, dată de Ludovic Bonaparte care i-a mituit pe conducătorii Franței și s-a proclamat împărat în 1852. Iar republica a treia a fost instaurată după Sedan, în septembrie 1870 și a rezistat până acum.

Faptul însă că primele două republici n-au reușit să se mențină decât 12 și respectiv 4 ani, i-a făcut pe regaliști să spună:

„*Je m'en moque comme de l'an quarante de la république*”(Puțin îmi pasă de cel de-al patruzecilea an al republicii), întrucât ei nu credeau că regimul republican ar putea atinge vreodată în Franța vârsta de 40 de ani.¹⁴

„Jurământul lui Hannibal” este jurământul de veșnică ură împotriva romanilor, pe care l-a făcut Hannibal, la vârsta de 9 ani, în fața altarului, silit de tatăl său Hamilcar. Acesta reprezintă o obligație patriotică sfântă ce nu trebuie uitată toată viața. Unul din versurile poetului H. Heine, din poemul „Atta Troll” se referă la patriotism: „Și jură feciorul astfel/Cum jurat-a Hannibal.”¹⁵

„**La garde meurt et ne se rend pas**” (fr. „Garda moare, dar nu se predă”) sunt cuvintele rostite de generalul francez Pierre Cambronne în lupta de la Waterloo (1815), unde Napoleon a fost învins de armatele Angliei și Prusiei. Eroul Cambronne, în fruntea unei divizii de grenadieri, din care nu mai rămăseseră decât câțiva eroi, patrioți francezi, era încolțit din toate părțile de către oștile dușmane. Victor Hugo a scris opera *Mizerabilii*, în care îl prezintă pe generalul rănit pe câmpul de bătălie când englezii i-au cerut să se predea, iar el a răspuns:

„Garda moare, dar nu se predă”. Aceste cuvinte au apărut patru zile mai târziu în jurnalul parizian „L'Indépendant”.¹⁶

„**La grande muette**” (fr. „Marea mută”) este o expresie prin care **armata** era denumită mută deoarece militarilor le era interzis pe vremuri (în multe țări, încă și astăzi) să-și exprime părerile politice și să se manifeste public. Potrivit adeptilor unei astfel de concepții armata, în timp de război, nu vorbește decât prin glasul tunurilor, iar în timp de pace, tace și se pregătește.¹⁷

„**La noapte vom cina la Pluto**”, adică „Vom muri”. Se zicea Pluto, deoarece el era zeul infernului. Cuvintele au fost rostite de regele Leonidas al **Spartei** (secolul V î. Hr.), când se hotărâse, împreună cu o mână de eroi, să intre în timpul nopții în tabăra dușmană pentru a-l ucide pe Xerxes, regele perșilor, chiar în cortul lui. Expediția i-a dus la moarte căci eroii spartani „au luat cina în noaptea aceea la Pluto”, adică au murit cu toții.

¹⁴Ibidem, p. 183.

¹⁵Ibidem, p. 187.

¹⁶Ibidem, p. 191.

¹⁷Ibidem, p. 192.

Dar au supraviețuit faptele eroice, au supraviețuit cuvintele de mai sus pe care, în literatură, le spun cei ce pornesc în expediții, raiduri, recunoașteri foarte primejdioase, de unde sunt puține șanse să se mai întoarcă.¹⁸

„**Patriae solum omnibus carum est**” (lat. „Pământul patriei e scump tuturor”) sunt cuvintele lui Cicero, în *Catilinare* (IV, 7),¹⁹ care nu au nevoie de nici o explicație.

„**Res, non verba**” (lat. „Fapte, nu vorbe”) era deviza generalului Lazare Hoche, unul din eroii revoluției franceze. El a ales această maximă de conduită în viață ca un răspuns dat de un patriot oamenilor de stat și politicienilor care se ocupau îndeosebi de discursuri, de vorbe aruncate în vânt. În literatura străină, se folosesc, în egală măsură, și variantele franceze: *Des acte set non de paroles*, sau *Pas des paroles, des actes* (nu vorbe, ci fapte).²⁰

„**Vivat, crescat, floreat!**” (lat. „Trăiască, crească, înflorească!”) este o urare folosită îndeosebi în mediul universitar și la reuniunile academice, dar care poate tot atât de bine să fie adresată patriei.

¹⁸Ibidem, p. 194.

¹⁹Ibidem, p. 277.

²⁰Ibidem, p. 303.

Capitolul II

PATRIE, ARMATĂ ȘI EROISM ÎN VIZIUNEA SUA

Imnul de stat al SUA The Star-Spangled Banner

O! say can you see by the dawn's early light
What so proudly we hailed at the twilight's last gleaming?
Whose broad stripes and bright stars through the perilous fight,
O'er the ramparts we watched were so gallantly streaming?
And the rockets' red glare, the bombs bursting in air,
Gave proof through the night that our flag was still there.
O! say does that star-spangled banner yet wave
O'er the land of the free and the home of the brave?

On the shore, dimly seen through the mists of the deep,
Where the foe's haughty host in dread silence reposes,
What is that which the breeze, o'er the towering steep,
As it fitfully blows, half conceals, half discloses?
Now it catches the gleam of the morning's first beam,
In full glory reflected now shines in the stream:
'Tis the star-spangled banner! Oh long may it wave
O'er the land of the free and the home of the brave.

And where is that band who so vauntingly swore
That the havoc of war and the battle's confusion,
A home and a country should leave us no more!
Their blood has washed out their foul footsteps' pollution.
No refuge could save the hireling and slave
From the terror of flight, or the gloom of the grave:

And the star-spangled banner in triumph doth wave
O'er the land of the free and the home of the brave.
O! thus be it ever, when freemen shall stand
Between their loved home and the war's desolation!
Blest with victory and peace, may the heav'n rescued land
Praise the Power that hath made and preserved us a nation.
Then conquer we must, when our cause it is just,
And this be our motto: 'In God is our trust.'
And the star-spangled banner in triumph shall wave
O'er the land of the free and the home of the brave!

When our land is illumined with liberty's smile,
If a foe from within strikes a blow at her glory,
Down, down with the traitor that tries to defile
The flag of the stars, and the page of her story!
By the millions unchained,
Who their birthright have gained
We will keep her bright blazon forever unstained;
And the star-spangled banner in triumph shall wave,
While the land of the free is the home of the brave.²¹

Versuri: Francis Scott Key

Muzica: John Stafford Smith

Innul de stat al SUA (traducere liberă)

O, spune, poți tu zări
În lumina timpurie a zorilor,
Ceea ce cu atâta mândrie salutăm noi
În ultima licărire a crepusculului
Ale cărui largi dungi și stele briliante,
În timpul periculoasei lupte,
Le vedeam deasupra meterezelor,
Atât de elegant fluturând?
Și strălucirea roșie a rachetelor,
Bombele explodând în aer,

²¹Noi considerăm că în conținutul imnului oricărui stat se exprimă sentimentele de patrie, oștire și eroic.

Probând, de-a lungul nopții,
Că steagul nostru era încă acolo.
O, spune, drapelul cu dungi și stele
Tot mai flutură oare
Peste pământul celor liberi
Și peste casa celor viteji?

Prin pâcla mării,
El abia se vedea pe țarm,
Unde arogantul amfitrion al inamicului
Se odihnea în temută liniște.
Ce este oare acel obiect pe care briza
În timp ce suflă intermitent deasupra înaltului abrupt,
Aci abia-l ascunde, aci abia-l expune?
Acum el prinde strălucirea
Primelor scânteieri ale dimineții,
Reflectând în acest moment pe deplin glorios sclipirile apei:
Da, acesta este steagul împodobit cu stele.
O, fie ca el să fluture în veci peste pământul celor liberi
Și peste casa celor viteji!

Și unde se află acea bandă de inamici
Care cu atâta lăudăroșenie jurau
Ca în dezastrul războiului
Și în confuzia luptei
Nici o casă și nici o țară
Să nu mai fie cruțate?
Sângele lor a spălat
De contaminare urmele nebune
Ale pașilor lăsate de ei.
Nici un refugiu nu poate salva
Pe mercenari și pe slavi
De teroarea luptei sau de tristețea mormântului;
Însă drapelul înstelat
Flutură triumfător
Peste pământul celor liberi
Și peste casa celor viteji!

O, întotdeauna să fie așa,
Când oamenii liberi se ridică împărțindu-se
Între casele lor iubite
Și dezolările războiului!
Fie binecuvântat cu victorie și pace,
Pământul răscumpărat de cer;
Lăudat fie Atotputernicul care ne-a creat
Și ne-a conservat ca națiune.
Așadar, trebuie să cucerim,
Dar numai când cauza este justă,
Și atunci deviza noastră va fi:
„Noi credem în Dumnezeu!”
Iar drapelul împodobit cu stele
Va triumfa fluturând
Peste pământul celor liberi
Și peste casa celor viteji!

George Washington

Statele Unite ale Americii aveau nevoie de un mit național, de un erou, de un salvator al patriei și acesta a fost George Washington – primul președinte al SUA – un fermier devenit mai întâi ostaș și apoi președinte.

În anul 1775, cele 13 colonii americane ale Coroanei Britanice aveau „nevoie de o armată și armata avea nevoie de un comandant. La 15 iunie, Congresul alege în unanimitate pe George Washington comandant-șef al armatei”.²²

În luna iulie, după ce a preluat comanda armatei, el raporta despre indisciplina și dezertările care se țineau lanț: „Nu știi cum vin, nu știi cum pleacă”.²³

La începutul războiului de independență împotriva Marii Britanii, „înfrântă în numeroase lupte, gata să dispară, armata nu numai că rezista, dar renăștea mereu, trăgându-și seva din forțele nesecate ale poporului (american, *n.n.*).”²⁴ Dar Washington credea în țara sa și în justetea cauzei Americii.

²²Camil Mureșan, Alexandru Vianu, „Președinte la Casa Albă”, Editura Politică, București, 1974, p. 38.

²³Ibidem, p. 39.

²⁴Ibidem, p. 39.

A trebuit să înfrunte trădările și intrigile unor generali și revoltele militarilor, din armata sa, cauzate de foamete și de mizeria insuportabilă în care trăiau soldații săi, precum și ostilitatea multor americani care rămăseseră loiali coroanei britanice.

În decembrie 1776, după ce a suferit multe înfrângeri și a pierdut mulți oameni, iar dezastrul era iminent, Washington a ordonat armatei sale o manevră îndrăzneată și a obținut o victorie răsunătoare la Trenton. Au urmat luptele din iarna anilor 1777-1778, de la Valley Forge, unde Washington a reușit, cu tenacitatea-i cunoscută, să învingă frigul, foamea, bolile, dezertările și descurajarea generală și să-și instruiască armata. Fiind permanent în mijlocul oștenilor săi, care în majoritate erau fermieri, dar adevărați eroi, a reușit să înfrângă, în luna octombrie 1781, forțele engleze, la Yorktown și să obțină independența Coloniilor Americane.

În anii războiului de independență, în cele 13 colonii s-a instaurat „specula, furtul din averea statului, monopolizarea, achiziționarea de mărfuri în scopul de a urca prețurile”²⁵

În perioada dată, a proliferat o nouă pătură de îmbogățiți, de speculanți, iar masele s-au ridicat la luptă împotriva speculanților. Atunci, un grup de ofițeri îi propune lui Washington, în anul 1782, să accepte să devină regele Statelor Unite pentru a salva țara de la distrugere. Dar el respinge planul răsturnării republicii: „Nu-mi pot imagina ce anume în purtarea mea a putut să vă îndemne ca să-mi adresați o propunere care, după părerea mea, ar aduce după sine cele mai mari nenorociri ce ne-ar putea lovi patria”²⁶

În anii următori, tânăra Uniune era în pericol de dezmembrare, iar Washington spunea: „Suntem pe punctul de a aluneca dintr-o extremă în alta. A anticipa și a preveni urmările dezastruoase ar fi datoria înțelepciunii și a patriotismului.”²⁷

După 1789, anul în care a fost ales președinte, Washington a reușit să păstreze neutralitatea SUA adresându-se poporului american printr-o proclamație prin care cerea americanilor să se abțină de la acte ostile față de puterile beligerante (Franța și Anglia).

„Sensibil la critici și ținând la popularitatea sa, Washington înfruntă opinia publică, punând pe primul plan interesele țării.”²⁸ (aici se poate citi: „interesele patriei”, *n.n.*).

²⁵ Ibidem, p. 41.

²⁶ Ibidem, p. 42.

²⁷ Ibidem, p. 43.

²⁸ Ibidem, p. 50.

Elliot Roosevelt

Acesta povestește despre tatăl său, care a fost președintele SUA: „*El se uită la hârtia pe care se află ordinul meu și ridică spre mine ochii plini de lacrimi. Eram primul din băieții lui care pleca voluntar. O clipă nu putu nici să vorbească.*”

Peste câteva zile, președintele Roosevelt, în fața membrilor familiei sale, spunea: „*El este primul din familie care se gândește destul de serios, și destul de grav la pericolul care amenință America și s-a înrolat în armata țării sale. Suntem cu toții foarte mândri de el. Eu sunt cel mai mândru.*”²⁹

Înainte de semnarea Chartei Atlanticului, Franklin Roosevelt îi spunea lui Churchill următoarele cuvinte memorabile: „*Eu sunt ferm convins că dacă vrem să ajungem la o pace stabilă trebuie să ne ocupăm și de dezvoltarea țărilor înapoiate*”. „*Pacea nu poate să mai admită să se continue despotismul. Structura păcii cere și desigur că va obține egalitatea popoarelor*”.

Actul (declarația) semnată de SUA și Marea Britanie se încheie astfel: „*De asemenea ele (cele două țări – n.n.) vor ajuta și încuraja toate celelalte măsuri posibile care vor ușura zdrobitoarea povară a armamentelor pentru popoarele iubitoare de pace.*”

John Adams

În anul 1785, cu 12 ani înainte de a deveni cel de-al doilea președinte al Statelor Unite, fiind prezentat regelui George al III-lea în calitate de ambasador, răspunse astfel la aluzia că nu a arăta bunăvoință Curții regelui Franței: „*Trebuie să mărturisesc maiestății – voastre că eu nu am înclinare pentru nici o țară în afară de a mea*”.³⁰

Thomas Jefferson „fără lupta eroică a negrilor din Haiti, un corp francez de 10.000 de soldați, bine echipați și bine conduși, ar fi putut stabili oricând câte o bază inexpugnabilă la New Orleans și Saint Louis, înainte ca Statele Unite să adune măcar o brigadă de miliție la Nashville.”³¹

²⁹Elliott Roosevelt, *Așa a văzut-o el. Senzaționalele destăinuiiri ale fiului marelui președinte*, FORUM, București, p. 23.

³⁰ Camil MUREȘAN, A. Vianu, Op. cit., p. 61.

³¹ Dumitru ALMAȘ, Nord contra Sud – războiul civil din Statele Unite ale Americii – (1861-1865), Editura Științifică, București, 1965, p. 9.

Generalul Zachary Taylor a fost eroul războiului dus de SUA împotriva Mexicului și a fost nimic altceva decât un militar. Dar, tocmai faptul că nu avea un trecut politic și faima de erou național l-au făcut candidatul ideal pentru a deveni cel de-al 12-lea președinte al Statelor Unite.

La 7 august 1859, fermierul John Brown, împreună cu încă 17 oameni curajoși, au ocupat prin surprindere arsenalul Harper's Ferry de unde a luat arme pentru a-i înarma pe negri și a-i conduce la luptă împotriva plantatorilor americani și a-i elibera din sclavie. „Brown și detașamentul lui s-au apărat cu nemaipomenită îndârjire și eroism.” El a fost condamnat la moarte de guvernul statului Virginia, care „sugruma însăși măreția luptei pentru libertate care animă orice popor. O idee măreață, revoluționară, se prăbușea într-o tactică greșită, îngust conspirativă. Dar curajul, spiritul de jertfă, eroismul lui John Brown și al grupului lui uimeau, cutremurau lumea.”³² Americanii, care luptau împotriva sclaviei (abolitioniștii), explicau de ce Brown a fost un erou și un martir al libertății: „Acest nou sfânt va face spânzurătoarea tot așa de sfântă ca și crucea.”

„Întreaga lume progresistă a preamărit isprava eroică a fermierului abolitionist John Brown. L-a preamărit Cernîșevski. Iar Victor Hugo arunca fulgere: «America trebuie să știe și să se gândească la asta: s-a petrecut ceva mai cumplit decât atunci când Cain l-a ucis pe Abel; acum Washington l-a ucis pe Spartacus.» Pe Brown îl socotea un apostol, un erou și aprecia execuția lui ca pe un fapt care va declanșa un mare conflict.”³³

Walt Withman

„Cântam odinioară Mândria și Iubirea
Și pătimașa, fericita Viață,
Dar astăzi încing spada Patriotismului și a Jertfei
Iar ție, Libertate, atotcuprinzătoare,
Îți ofer totul ...”

Dumitru Almaș

Când a început războiul civil, Lincoln, înțelept și prevenitor, a vrut să organizeze mai întâi armata, să o instruiască și s-o curețe de trădători. „Strategii și taticienii de cafea au fost o mare calamitate, în orice război. Știu tot, afară de ce se întâmplă și ce se va întâmpla.

³² Ibidem, p. 119.

³³ Ibidem, p. 120.

Și se amestecă pretutindeni. Afară de armată și de front.”³⁴ În armata Nordului, după mr. Anderson, generalul Mac Clellan a devenit al doilea erou al războiului civil. Până în luna iulie 1861, Lincoln, comandantul suprem al armatei, șovăia deoarece știa că armata încă nu era pregătită să învingă trupele Sudului (Confederației rebele). Câtă previziune avea Lincoln!

„Dar deodată, ceea ce nu prevăzuse Mac Dowell, au apărut 10.000 de soldați rebeli, comandați de Joseph Johnston. Au căzut în aripa dreaptă a nordiștilor. Surprinși, voluntarii s-au speriat. Au intrat în panică. N-aveau nici o vină că anume presă și cafețele fanfaronau despre „Marea Armată”.”³⁵

Dumitru Almaș a tradus unele lucrări/cărți americane, exprimând ideile în forme specifice românești:

„În vest, pe malul râului Wilson’s Creek, în apropiere de Springfield, la 10 august, generalul Lyon, cu 6.000 de oameni, atacă frontal cei 12.000 (de oameni) ai generalului rebel Price. Cu tot eroismul lui Sigel, care încerca să învâluie dușmanul prin dreapta și să-l lovească din spate, cu toată bravura lui Lyon, de două ori rănit în luptă, nordiștii sufereau a doua înfrângere. Moartea lui Lyon, unul din cei mai viteji și mai pricepuți generali ai Uniunii, a fost ca un dezastru național.”³⁶

„S-au creat, ca din nimic, infanteria, dar mai ales cavaleria și artileria, specialiștii, aprovizionarea, depozitele de armament, rezervele de hrană și muniții. Dar din nimic, nimic nu răsare la rezezeală. Se cerea forță economică, bunuri agrare și industriale, oameni, timp, pricepere, răbdare, conștiință politică, dragoste pentru cauza luptei, patriotism.”³⁷

„Un singur ofițer, Ulysses Simpson Grant, pornea să stăvilească înaintarea sudiștilor. Cerea voie să ocupe orașul Columbus.

Superiorii însă nu prea-l luau în seamă. Așa că a angajat lupta mai mult pe cont propriu. A pierdut-o. Și-a salvat însă unitatea imbarcând-o la rezezeală pe un vas. Rămas ultimul pe țarm, a sărit cu calul pe punte, după ce vasul se pusese în mișcare. Pe soldați îi impresiona inițiativa și eroismul personal.

³⁴ Dumitru ALMAȘ, Op. cit., p. 152.

³⁵ Ibidem, p. 155.

³⁶ Ibidem, p. 157.

³⁷ Ibidem, p. 158.

Dar mai ales îi captiva voința comandantului lor de a duce un război ofensiv, atunci când toți generalii vegetau; de a învinge, atunci când comandamentele superioare vorbeau mai mult de tratative decât de lupte.”³⁸

Printre voluntarii războiului antisclavagist, s-au înregimentat și mai mulți români. Plecați din țară din cauza mizeriei ori a persecuțiilor politice, ... românii, ca și alți emigranți, au îmbrățișat cu căldură cauza libertății sclavilor negri și s-au jertfit (eroic *n.n.*) pentru victoria ei.

Dacă la Bull Run s-a sacrificat Eugen Alcaz, alții au supraviețuit războiului, bucurându-se de faima de a fi săvârșit remarcabile fapte de arme.

Așa a fost, de pildă, transilvăneanul George Pomuț. ... S-a stabilit în statul Iowa. La izbucnirea războiului civil, s-a înscris în regimentul 15 Iowa, al cărui comandant va ajunge curând.”

„Soldații nordiști se băteau eroic, ori de câte ori li se îngăduia să se bată. Unitățile de infanterie comandate de generalul Heitzetman, de pildă, au cucerit orașul Williamsburg, în condiții dramatice. Într-o clipă grea a luptei, muzica unui regiment a însuflețit soldații cântând Yankee Doodle și marșul John Brown’s body:

Trupul lui John Brown se topește în pulberea pământului.

Dar sufletul lui ne conduce mereu înainte.

Cu-ai lui optsprezece prieteni credincioși a ocupat Harper’s
Ferry

Că nici până azi nu și-a mai revenit.

Ca pe-un trădător au spânzurat eroul,

Cei ce nu-s decât o jalnică bandă de trădători ...

Iar sufletul lui John Brown ne conduce mereu înainte.”³⁹

„Lipsiți de unitate în comandament, roși de invidie și de intrigi, generalii nordiști înșelau, decepționau patriotismul maselor.”⁴⁰

³⁸ Ibidem, p. 160.

³⁹ Ibidem, p. 194.

⁴⁰ Ibidem, p. 198.

Masele populare americane

„Soldații nordiști au dovedit o reală capacitate de luptă, o mare voință de a învinge. Printre dâștii s-a distins și românul George Pomuț, comandant al regimentului 15 Iowa, cu gradul de căpitan. A fost rănit, dar n-a părăsit câmpul de bătaie.”⁴¹

„Mac Clellan știa că dispune de o superioritate numerică. Vedea că soldații se băteau cu eroism. Cunoștea eforturile făcute de poporul american ca să poată ajunge, el și armata lui, în pragul Richmondului. Dar mereu excesiv de prudent și fricos până la lașitate, incapabil să conceapă o lovitură surprinzătoare, a pierdut momentul critic. N-a atacat orașul.”⁴²

„Așa, Mac Clellan a ordonat, și armata a executat, o savantă manevră în retragere spre râul James, prin mlaștini clisoase, cu toate trupele lui Lee în spate și pe flancuri. Soldații au susținut eroica bătălie de la Malvern Hill (1 iulie 1862), pe care ar fi vrut s-o dea cu fața spre Richmond.”⁴³

„Burnside a organizat asaltul fără a se consulta cu subalternii. A ordonat atacul chiar asupra centrului poziției lui Lee. Pe acolo pe unde era mai greu. Soldații s-au bătut strașnic. De pildă, două divizii comandate de generalul Sumner au dat șase atacuri împotriva pozițiilor apărate de soldații lui Jackson, sus pe înălțime. Dar pozițiile nu puteau fi cucerite. În cincisprezece minute, diviziile lui Sumner pierdeau 4.000 de oameni. Mai mult din pornirea eroică a ostașilor decât din îndemnul și priceperea comandanților, diviziile nordiste atacau fără întrerupere, atingeau câte o clipă, la intervale regulate, crestele înălțimilor și cădeau cu aceeași regularitate în „abisul însângerat”.”⁴⁴

„În toate orașele, masele populare protestau împotriva modului cum se ducea războiul și condamnau trădarea ofițerilor „democrați”. Din Maine la California s-au organizat demonstrații, cu cântece patriotice, cu donații pentru armată.”⁴⁵

„Masele populare, nu numai muncitorii și fermierii, ci și milioane de negri, deveneau forța decisivă a războiului civil din Statele Unite.”⁴⁶

⁴¹ Dumitru ALMAȘ, Op. cit., p. 201.

⁴² Ibidem, p. 206.

⁴³ Ibidem, p. 206.

⁴⁴ Ibidem, p. 232.

⁴⁵ Ibidem, p. 236.

⁴⁶ Ibidem, p. 236.

„În fapt Nordul rămânea mult superior, din toate punctele de vedere. Soldații luptau eroic, iar poporul nădăjduia în victoria finală.”⁴⁷

„Da, silit de împrejurări, presat de radicali și aboliționiști, însuflețit de elanul patriotic al maselor populare, Lincoln se angaja definitiv în iureș politic tot mai revoluționar ...”⁴⁸ Întru slava eroilor căzuți, discursul lui Lincoln „din cimitirul de la Gettysburg arbora simplitatea grandioasă, suflul auster și patriotic al antichității.”⁴⁹

„Aceste victorii rapide, energic cucerite, îl ridicau pe Grant la rangul de erou al Nordului. Steaua lui Lee pălea. A lui Grant urca spre strălucirea din zenit.”⁵⁰

Abraham Lincoln

„Lincoln le cerea: Luptați pentru Uniune. Și să ia pildă de la negri, care au dovedit că știu să se jertfească pentru această nobilă cauză. Că de cel puțin un an, de când legea le-a îngăduit cinstea de a fi ostași, se bat, eroic, pentru libertate, unitate și pace.”⁵¹ „Referindu-se la Proclamația de reconstrucție a lui Lincoln, aboliționiștii spuneau: președintele iartă prea ușor fiii răătăcitori care au însângerat patria.”⁵² Dar Lincoln „Punea soarta patriei unite mai presus de orice”.⁵³

Ziarul „America” din 4 iunie 1932

„Joseph Johnston (*din Armata Sudului, n.n.*) s-a retras tot în lungul căii ferate, distrugând-o sistematic.

Soldații lui Sherman o reparau, în grabă, și porneau după rebeli. Ambii generali evitau bătălia. Sherman îl depășea mereu pe Johnstons prin învăluire. Johnston se salva retrăgându-se prin ocoliri abile. L-a învăluit și l-a depășit la Resaca, la Dallas, la Lost Mountain, la Cassville. Johnston s-a retras continuu, parcă s-ar fi jucat de-a prinselea.

⁴⁷ Ibidem, p. 258.

⁴⁸ Ibidem, p. 267.

⁴⁹ Ibidem, p. 277.

⁵⁰ Ibidem, p. 282.

⁵¹ Ibidem, p. 283.

⁵² Ibidem, p. 285.

⁵³ Ibidem, p. 286.

Sherman dădea zilnic lupte, scurte dar violente, fie cu ariergarda, fie cu avangarda lui Johnston. Lupte cu pierderi destule, de ambele părți. În aceste acțiuni s-a distins iarăși regimentul 15 Iowa, comandat de maiorul George Pomuț. Atacuri îndrăznețe, apărări eroice, marșuri rapide, executate cu precizie, disciplină și optimism încântător, toate acestea îl îndrituiau pe Sherman să numească regimentul lui Pomuț perla armatei sale.”⁵⁴

Karl Marx despre Abraham LINCOLN

Referindu-se la proclamația de eliberare (emancipare) a sclavilor semnată de președintele SUA, la 1 ianuarie 1863: „Figura lui Lincoln este «sui-generis» în analele istoriei. ... Nici o poză, nici o drapare istorică. Lucrul cel mai important el îl înfăptuiește întotdeauna fără a face prea mult caz ... șovăind, împotrivindu-se, el cântă fără prea mare plăcere aria de bravură a rolului său, ca și cum ar vrea să-și ceară iertare pentru faptul că împrejurările îl silesc să «fie erou».”⁵⁵

Camil Mureșan și Alexandru Vianu

(extrase din lucrarea Președinte la Casa Albă)

„Drama trăită de poporul american a cerut însă în actul ei final o ultimă jertfă: a vieții principalului ei erou. În deznădejdea și furia înfrângerii, printre sudiști s-a găsit un grup de fanatici care să plănuiască o răzbunare, asasinându-l pe Lincoln. ... Într-un cuvânt, a fost unul dintre acei oameni rari care au ajuns să fie mari fără să înceteze a fi buni. Atât de modest a fost acest om mare și bun, încât lumea a descoperit în el pe erou abia după ce a căzut ca un martir.”⁵⁶

„În lupta pe viață și pe moarte cu plantatorii stăpâni de sclavi, Lincoln a fost în frunte. Dar nu a căzut niciodată pradă trufiei. S-a considerat doar un instrument al poporului și al armatei, care a zdrobit sclavia.”⁵⁷

În memoria eroicului președinte, comandantul suprem al armatei (commander in chief of the Army and Navy) s-au scris multe versuri, ca acestea care urmează, semnate de David Donald:

⁵⁴ Ibidem, p. 305.

⁵⁵ C. Mureșan, A. Vianu, op. cit., p. 268.

⁵⁶ Ibidem, p. 274.

⁵⁷ Dumitru ALMAȘ, Op. cit., p. 332.

David Donald

„Amestec de veselie și de tristețe, de zâmbete și lacrimi;
Straniu cavaler rătăcitor printre pionieri;
Erou uman, născut din stele și iarbă;
Prinț țaran; o capodoperă a creațiunii.”⁵⁸

Walt Whitman

„Utilitatea ultimă a unei vieți eroice și în special a unei morți eroice este infiltrarea ei indirectă în masa națiunii și a umanității, pentru a da, deseori cu multe schimbări, dar negreșit, epocă după epocă, culoare și febră personalității tineretului și maturitate acelei epoci și omenirii.

Atunci el este un ciment pentru întregul popor, mai subtil, mai fundamental decât oricare altul și decât orice constituție scrisă sau curți de judecată sau armate, anume cimentul unei morți identificate în întregime cu acel popor, din dragoste pentru popor.”⁵⁹

Historicul Apherker consideră că fuga celor 500.000 de sclavi de pe plantații (sclavi negri) a însemnat cea mai „gigantică transferare de populație, înfăptuită cu imense greutate și cu crunte decepții, una dintre cele mai eroice, dacă nu cea mai eroică faptă de masă din istoria poporului american.”⁶⁰

În goana după personalități marcante, în toamna anului 1868, „radicalii se mândreau c-au obținut candidatura lui Grant, erou popular, neîntinat încă decât în noroiul din fața cârciumilor periferice.”⁶¹

Barack Obama

Barack Obama, referindu-se la judecățile indivizilor și a celor colective, care sunt legitime și în același timp imperfecte, spunea:

⁵⁸ David DONALD, *Lincoln reconsidered*, p. 144.

⁵⁹ Walt WHITMAN, *Opere alese*, p. 471;

⁶⁰ Dumitru ALMAȘ, *Op. cit.*, p. 337.

⁶¹ *Ibidem*, p. 363.

„Istoria susține un asemenea punct de vedere. La urma urmei, dacă a existat un impuls comun tuturor fondatorilor, acesta a fost respingerea tuturor formelor de autoritate absolută, a regelui, a teocratului, a generalului, a oligarhului, a dictatorului, a majorității sau a oricui care vrea să ia decizii pentru noi. George Washington a refuzat coroana lui Cezar datorită acestui impuls și s-a retras după două mandate.”⁶²

„Lincoln și cei îngropați la Gettysburg ne amintesc că trebuie să ne apărăm adevărurile absolute numai dacă acceptăm că s-ar putea să plătim un preț teribil.”⁶³

În cartea sa, „*Îndrăzneala de a spera, Gânduri despre salvarea visului american*”, tradusă în limba română de Liana Stan, găsim următoarele cugetări despre patriotism:

„Această carte este rezultatul direct al acelor conversații din timpul campaniei. Întâlnirile cu alegătorii nu numai că mi-au confirmat modestia fundamentală a americanilor, dar mi-au amintit de asemenea că, în centrul experienței americane, se află un ansamblu de idealuri care continuă să impresioneze conștiința noastră colectivă; un set de valori comune care ne unesc în ciuda diferențelor dintre noi; o continuitate a speranței care face să funcționeze experimentul nostru democratic improbabil.

Aceste valori și idealuri nu se regăsesc doar pe lespezile de marmură ale monumentelor sau în cărțile de istorie. Ele rămân vii în inimile și mințile celor mai mulți americani – și ne pot inspira să ne simțim mândri, să ne facem datoria și să facem sacrificii.”⁶⁴

Referindu-se la birourile aflate în sala Senatului din Capitoliu, Obama spune:

„Uneori mă duc la biroul ocupat odată de Daniel Webster și mi-l imaginez ridicându-se în fața galeriei pline și a colegilor lui, cu ochii strălucitori, apărând Uniunea împotriva forțelor secesioniste.”⁶⁵

⁶²Ibidem, p. 101.

⁶³Ibidem, p. 106.

⁶⁴ Barack OBAMA, *Îndrăzneala de a spera, Gânduri despre salvarea visului american*, Traducere și note de Liana Stan, Editura RAO, 2008, p. 16

⁶⁵ Ibidem, p. 22.

„După ce rudele și prietenii au plecat acasă, după ce recepțiile s-au terminat și soarele s-a ascuns în spatele vălului gri al iernii, ceea ce persista deasupra orașului era certitudinea asupra unui singur fapt, aparent de neschimbat: țara era divizată, deci și Washingtonul era divizat, mai divizat politic decât oricând după al Doilea Război Mondial.”⁶⁶

Colegii (senatorii) democrați ai fostului senator Barack Obama (2005): „Își aminteau de Max Cleland, fostul senator de Georgia, un veteran de război triplu amputat, care își pierduse postul în perioada electorală precedentă după ce fusese acuzat că nu este destul de patriot și că îl ajută și îl sprijină pe Osama bin Laden.”⁶⁷

„Știm că lupta împotriva terorismului internațional este în același timp o luptă armată și o competiție de idei, că securitatea noastră pe termen lung depinde atât de o proiectare rațională a puterii noastre militare, cât și de cooperarea noastră cu alte țări și că rezolvarea problemelor sărăciei globale și statelor eșuate este vitală pentru interesele țării noastre, nu doar un gest de caritate.”⁶⁸

„Reagan se adresa dorinței americanilor pentru ordine, nevoii noastre de a crede că ne putem construi destinul individual și pe cel colectiv, dacă redescoperim virtuțile tradiționale ale muncii, patriotismului, responsabilității personale, optimismului și credinței.”⁶⁹

„Totuși, promițând să-i sprijine pe cei care munceau din greu, respectau legea, aveau grijă de familiile lor și își iubeau țara, Reagan le-a dat americanilor sentimentul că aveau un scop comun, pe care liberalii păreau să nu-l mai aibă.”⁷⁰

Ceea ce caracterizează ideologia Partidului Republican „este absolutismul pieței libere, o ideologie potrivit căreia nu ar trebui să existe impozite, reglementări, asistență socială – nici chiar administrație, în afară de instituțiile necesare pentru a proteja proprietatea privată și a apăra țara.”⁷¹

⁶⁶ Ibidem, p. 24.

⁶⁷ Ibidem, p. 27.

⁶⁸ Ibidem, p. 31.

⁶⁹ Ibidem, p. 39.

⁷⁰ Ibidem, p. 40.

⁷¹ Ibidem, p. 46.

„Este nevoie de o largă majoritate de americani – democrați, republicani și independenți de bună-credință – care să se angajeze din nou în proiectul de reînnoire a țării și să considere că interesele lor sunt inextricabil legate de interesele celorlalți.”⁷²

Vorbind despre Președintele **George W. Bush**, Barack Obama își amintește:

„Timp de aproximativ zece minute a vorbit audienței, făcând glume, chemând țara (*patria, n.a.*) la unitate, apoi ne-a invitat la celalalt capăt al Casei Albe pentru a fi serviți cu gustări și a face fotografii cu el și cu Prima Doamnă.”

... Apoi „începuse să discute despre programul celui de-al doilea mandat al său, reluând în mare parte temele de campanie – importanța de a duce la bun sfârșit misiunea din Irak și de a reînnoi Legea Patriot ...”⁷³

Statul Illinois „de peste un deceniu, a devenit tot mai democrat, în parte datorită urbanizării crescânde, în parte deoarece conservatorismul social al Partidului Republican de azi nu este bine tolerat în Patria lui Lincoln.”⁷⁴

„Poate că sondajele de după alegeri nu au fost bine alcătuite, dar problema mai generală a valorilor comune – standardele și principiile pe care majoritatea americanilor le consideră importante în viețile lor și în viața țării – ar trebui să fie în centrul politicii noastre, piatra de temelie a oricărei dezbateri importante despre bugete și proiecte, reglementări și strategii.”⁷⁵

Noi, americanii „prețuim patriotismul și obligațiile cetățenești, sentimentul datoriei și sacrificiului pentru țară.”⁷⁶

„Aceste valori (precum este patria sau patriotismul, n.a.) sunt moștenirea noastră, ele ne fac să fim ceea ce suntem ca popor.”

Viața senatorului Byrd a fost o luptă între impulsuri opuse și un amestec de întuneric și lumină.

⁷² Ibidem, p. 49.

⁷³ Ibidem, p. 54.

⁷⁴ Ibidem, p. 58.

⁷⁵ Ibidem, p. 62.

⁷⁶ Ibidem, p. 64 și 78.

„Nu-mi amintesc detaliile discursului, (*senatorului Byrd, n.a.*) dar îmi amintesc temele mari, revărsându-se de la tribuna Vechii Săli a Senatului într-un ritm crescând, shakespearian – mecanismul perfect al Constituției și Senatul ca esență a promisiunilor cuprinse în această cartă; încălcarea periculoasă, an după an, a independenței prețioase a Senatului de către puterea executivă; nevoia ca fiecare senator să recitească documentele noastre fundamentale ca să putem rămâne credincioși și devotați semnificației Republicii.”⁷⁷

„Și în acest sens cred că era într-adevăr un simbol potrivit al Senatului, ale cărui reguli și structură reflectă marele compromis al fondării Americii: compromisul dintre statele nordice și cele sudice, rolul Senatului de protector împotriva pasiunilor momentului, de apărător al drepturilor minorităților și al suveranității statului, dar și de instrument care îi proteja pe cei bogați de gloată și îi asigura pe proprietarii de sclavi de neamestec în instituția sclaviei.”⁷⁸

Personalitățile Revoluției americane „aveau opinii diferite în legătură cu drepturi fundamentale ca libertatea cuvântului și libertatea de adunare, și de mai multe ori, când se părea că statul fragil era în pericol, nu au avut nimic împotriva să ignore complet acele drepturi.”⁷⁹

„Până la urmă, întrebarea pe care mi-o pun mereu este de ce, dacă Constituția nu se bazează pe principiu, ci pe putere, dacă toți o creăm din mers, republica noastră nu numai că a supraviețuit, dar a servit drept model pentru atâtea societăți de succes de pe pământ?”⁸⁰

„Viziunea fondatorilor (Statelor Unite, n.a.) ne inspiră, dar realismul, pragmatismul, flexibilitatea și curiozitatea lor au asigurat supraviețuirea Uniunii.”⁸¹

„În perioada de început a Uniunii, în perioade de crize economice și în timpul războaielor mondiale, în timpul unor transformări multiple ale economiei, al expansiunii spre vest și al sosirii a milioane de imigranți, democrația noastră nu numai că a supraviețuit, dar a și prosperat.”⁸²

⁷⁷ Ibidem, p. 82.

⁷⁸ Ibidem, p. 83.

⁷⁹ Ibidem, p. 99.

⁸⁰ Ibidem, p. 100.

⁸¹ Ibidem, p. 102.

⁸² Ibidem, p. 103.

Referindu-se la Marele Compromis dintre Nord și Sud, **Barack Obama** scria:

„Alții, reprezentând modul de gândire mai convențional și mai sigur, susțin că întregul compromis constituțional cu privire la sclavie – omiterea opiniilor aboliționiste din proiectul original al Constituției:

Clauza celor Trei Cincimi, Clauza privind Sclavii Fugari și Clauza privind Importurile, regula autoimpusă de Congresul al douăzeci și patru de limitare a tuturor dezbatărilor despre problema sclaviei, însăși structura federalismului și Senatul – a fost o condiție necesară, deși nefericită pentru formarea Uniunii; că, prin tăcerea lor, fondatorii au încercat doar să amâne ceea ce erau siguri că va fi sfârșitul sclaviei; că această unică scăpare nu poate diminua geniul Constituției, care le-a permis aboliționiștilor să se reunească și dezbaterii să continue și a asigurat cadrul prin care Amendamentele al treisprezecelea, al paisprezecelea și al cincisprezecelea au putut fi adoptate și Uniunea a putut fi în sfârșit perfecționată.”⁸³

Președintele Lincoln s-a opus sclaviei spunând că o casă (țară, *n.a.*) împărțită nu poate rezista. „Dar, în timpul mandatului său, a fost ghidat de un pragmatism care astăzi ne deranjează, un pragmatism care l-a făcut să încerce să facă diverse înțelegeri cu Sudul pentru a menține Uniunea fără război; să numească și să demită general după general și să adopte și să abandoneze strategii după strategii după ce a început războiul; să întindă la maximum limitele Constituției, pentru a fi sigur de câștigarea războiului.”⁸⁴

În folosul Patriei, democrației și republicanii din Senatul SUA trebuie uneori să facă compromisuri și să înțeleagă.

După o asemenea înțelegere, încheiată în urma unor grele negocieri, pe holurile Capitoliului s-au auzit cuvintele: «Am salvat Republica!» le-a spus senatorul Byrd unui grup de reporteri, iar eu am zâmbit în sinea mea, amintindu-mi de vizita pe care reușisem să o planificăm cu câteva luni mai înainte.”⁸⁵

La una din multele întâlniri cu cetățenii americani Obama a dat „mâna cu unii dintre ei în drum spre scenă, unde nu se găsesc de obicei decât o tribună, un microfon, o sticlă de apă și un steag american pe suportul lui.”⁸⁶

⁸³ Ibidem, p. 104.

⁸⁴ Ibidem, p. 105.

⁸⁵ Ibidem, p. 107.

⁸⁶ Ibidem, p. 109.

„Când văd steaguri mexicane fluturate la demonstrații proimigrare, mă încearcă uneori un sentiment de indignare patriotică.”⁸⁷

Obama a participat la o activitate cu imigranți unde „Circa o mie de oameni se așezaseră la coadă în fața bisericii, inclusiv familii tinere, cupluri în vârstă și femei cu copii în cărucioare; în interior, oamenii stăteau în liniște pe strane de lemn, ținând strâns în mâini stegulețele americane pe care le distribuiseră organizatorii, așteptând să fie chemați de unul dintre voluntari care să-i ajute să înceapă procesul îndelungat de obținere a cetățeniei.”⁸⁸ (americane, *n.a.*).

Tot mai mulți americani de stânga își exprimau opoziția față de Războiul din Vietnam.

„Cei de dreapta au răspuns cu aceeași monedă, afirmând că responsabilitatea nu doar pentru pierderea Războiului din Vietnam, ci și pentru declinul statutului Americii în lume revenea direct mulțimii care «acuza întâi America» - protestatarilor, tinerilor hippie, lui Jane Fonda, intelectualilor cu diplome de la universități din Ivy League și mass-mediei liberale, care denigra patriotismul, avea o viziune relativistă asupra lumii și submina hotărârea americanilor de a lupta împotriva comunismului ateu.”⁸⁹

„Interesul pentru serviciul militar și cererile de angajare la CIA au crescut enorm, căci tineri din toată țara au hotărât să-și servească patria.”⁹⁰

„Mi-am amintit de un tânăr din East Moline, pe nume Seamus Ahern, care era în drum spre Irak – de dorința lui de a servi patria, de mândria și de teama care se citeau pe fața tatălui său.”⁹¹

„La urma urmei, am intrat în politică pentru a avea o oarecare influență asupra dezbaterilor publice, pentru că am crezut că am ceva de spus despre direcția în care țara noastră trebuie să meargă.”⁹²

⁸⁷Ibidem, p. 274.

⁸⁸Ibidem, p. 275.

⁸⁹Ibidem, p. 295.

⁹⁰Ibidem, p. 300.

⁹¹Ibidem, p. 366.

⁹²Ibidem, p. 369.

„Și în acel loc, mă gândesc la America și la cei care au construit-o. La fondatorii acestei țări, care s-au ridicat cumva deasupra ambițiilor mărunte și a calculelor limitate, pentru a imagina o țară care se întinde pe un continent. Și la cei ca Lincoln și ca King, care până la urmă și-au dat viața pentru a îmbunătăți o uniune imperfectă.

Și la toți bărbații și la toate femeile fără chip și nume, sclavi, soldați, croitori și măcelari, care construiesc o viață pentru ei și pentru copiii și nepoții lor, cărămidă cu cărămidă, grindă cu grindă, mână bătătorită cu mână bătătorită, pentru a completa peisajul viselor noastre colective. Din acest proces vreau să fac parte. Inima mea este plină de dragoste pentru această țară.”⁹³

Iată câteva cugetări ale lui Barack Obama despre ostași americani și despre armata SUA: „Cred că America a fost mai adesea o forță a binelui decât a răului în lume; nu îmi fac iluzii în legătură cu dușmanii noștri și respect curajul și competența soldaților noștri.”⁹⁴

„Mândria de a fi american, respectul pentru forțele noastre armate, o apreciere corectă a conflictelor din afara granițelor noastre, o insistență că nu se putea face ușor o echivalență între Est și Vest – în toate acestea eram de acord cu Reagan.”⁹⁵

După adoptarea Constituției SUA, personalitățile Revoluției americane „aveau opinii diferite în legătură cu prerogativele pe care trebuia să le aibă guvernul național – de a reglementa economia, de a înlocui legi ale statului, de a forma o armată permanentă sau de a contracta datorii.”⁹⁶

De asemenea, Barack Obama a scris câteva rânduri și despre eroi și eroism:

„Și apoi mai era chestiunea grupului Swift Boat Veterans for Truth: eficiența șocantă cu care câteva reclame bine plasate și lozincile mass-mediei conservatoare l-au putut transforma pe un erou de război decorat în Vietnam într-un pacificator slab de înger.”⁹⁷

⁹³ Ibidem, p. 372.

⁹⁴ Ibidem, p. 19.

⁹⁵ Ibidem, p. 297.

⁹⁶ Ibidem, p. 99.

⁹⁷ Ibidem, p. 27.

„Până la urmă, totul depinde de acea calitate pe care JFK a încercat să o definească la începutul carierei lui când era în convalescență după operație, conștient că era un erou, dar gândindu-se poate la provocările mai ambigue care urmau – calitatea curajului.”⁹⁸

„Și este, de asemenea, o mărturie despre acea generație de mame și tați al căror eroism a fost mai puțin dramatic, dar nu mai puțin important: părinți care au muncit toată viața în slujbe care erau sub capacitatea lor, fără să se plângă, economisind ca să cumpere o casă; părinți care s-au lipsit de lucruri necesare pentru ca fiii și fiucele lor să poată lua lecții de dans sau să poată merge în excursie cu școala; părinți care au antrenat echipe din Liga de Copii, au făcut torturi și i-au bătut la cap pe profesori pentru a se asigura că fiii lor nu erau înscriși în programele mai ușoare; părinți care i-au târât pe copiii lor la biserică în fiecare duminică, i-au bătut la fund când nu se purtau cum trebuia și au avut grijă de toți copiii de pe stradă în zilele lungi de vară și până noaptea târziu. Părinți care i-au împins pe copiii lor să reușească în viață și i-au susținut cu o dragoste care putea rezista la orice le scotea în cale societatea mai largă. ... Multe mame singure – inclusiv cea care m-a crescut – fac eforturi eroice pentru copiii lor.”⁹⁹

Marvin Leibstone

„... Persistent members of the US Congress, the media and non-government lobbying groups have, for the umpteenth time, dogged the US Secretary of Defense, ... for explanations of why they have gone to war, sustained casualties, maimed the enemy and, unfortunately, spawned collateral damage that has hurt numerous Iraqi civilians and destroyed non-military facilities. Also, they have again been queried as to why the US military year after year costs so many billions of dollars, and where has that money been going? ...

The questions were as follows – Why were US military personnel still being attacked and killed in Iraq? What was the sense of going to war in Iraq if there can't be any WMD there?”¹⁰⁰

⁹⁸Ibidem, p. 142.

⁹⁹Ibidem, p. 342.

¹⁰⁰Marvin LEIBSTONE, “Information Gap” - US Congress & the US Military, Military Technology, Vol. XXVII. Issue 7/2003, p. 5:

„... Membrii influenți ai Congresului SUA, mass-media și grupurile de lobby ale organizațiilor non-guvernamentale au cerut, cu încăpățânare, mult timp Secretarului de Stat al Apărării SUA, adjunctului acestuia și șefilor statelor majore ale categoriilor de Forțe, explicații pentru ce ei au declanșat războiul, suferind pierderi, ciopărțind inamicul și, din nefericire, provocând distrugerii (pierderi) colaterale care au rănit numeroși civili irakieni și au distrus facilități non-militare.

De asemenea, ei au întrebat din nou de ce militarii SUA costă, an după an, atât de multe miliarde de dolari și unde merg toți acești bani?... Întrebările sunt următoarele – De ce sunt încă atacați și uciși militarii SUA în Irak? Care a fost sensul războiului din Irak dacă nu au existat acolo arme de distrugere în masă?”

Cea mai mare victorie obținută de indienii din SUA

Pe câmpul de bătălie de la Little Bighorn indienii Lakota, Cheyenne și Arpaho și-au apărât pământul lor și au ieșit victorioși în faimoasa luptă împotriva regimentului VII comandat de colonelul George Armstrong Custer, pe 25-26 iunie 1876. „În 1991, Congresul SUA a hotărât schimbarea denumirii locului pentru a reflecta rolul indienilor în apărarea teritoriului propriu, iar în 1995 a fost organizată o competiție pentru ridicarea unui memorial în onoarea lor. ... Locul amintește de ultimele și marile eforturi ale indienilor de a-și apăra teritoriul strămoșesc, precum și de strădaniile unei mici unități de bravi cavaleriști.”¹⁰¹

Mary Young Pickersgill

„Mary Young Pickersgill o croitoreasă văduvă, a cusut drapelul presărat cu stele, arborat deasupra fortului McHenry în 1814, în timpul războiului Anglo-American din 1812. Uriașul drapel este cunoscut ca sursă de inspirație pentru poemul lui Francis Scott Key devenit imnul național al SUA. ...

Drapelul avea 12 metri lungime și 9 metri lățime, acum fiind expus la Muzeul Național de Istorie a Americii.”¹⁰²

¹⁰¹1001 de locuri istorice de vizitat într-o viață, Enciclopedia RAO 2009, p. 35.

¹⁰²Ibidem, p. 47.

Thomas Jefferson

„Spiritul acestei țări este total opus unei mari forțe militare.”¹⁰³

George Washington

„Prima mea dorință este să văd războiul, această plagă a omenirii, șters de pe fața Pământului.”¹⁰⁴

Abraham Lincoln

„Lumea nu va acorda mare atenție și nici nu-și va aminti multă vremece spunem noi aici, dar nu va putea uita ce au făcut ei aici.”¹⁰⁵

Președintele Lincoln se referea la eroii bătăliei de la Gettysburg (1863) din Războiul Civil American, în care au pierit mii de soldați confederați și unioniști, alături de caii lor.

A fost cea mai crâncenă bătălie din punctul de vedere al pierderilor în oameni și cai și a marcat un punct de cotitură în desfășurarea războiului, când balanța a început să se încline în favoarea unioniștilor.

General-maior John M. Schofield

„Disciplina care îi face pe soldații unei țări libere, de încredere în bătălie nu se obține prin tratament dur.”¹⁰⁶

În memoria lui David Crockett

„Be silent, friend; here heroes died to blaze a trail for other men.”¹⁰⁷

¹⁰³Ibidem, p. 50.

¹⁰⁴Ibidem, p. 51.

¹⁰⁵Ibidem, p. 57.

¹⁰⁶Ibidem, p. 58.

¹⁰⁷Ibidem, p. 93.

Geronimo, lider militar apaș

„Suntem cu toții copii divinității. Soarele, întunericul, vântul, toate ascultă ce avem de spus.”¹⁰⁸

Richard Adams, supraviețuitor de la Pearl Harbor

„Am cerut să fiu înmormântat la Pearl Harbor. Era un loc frumos, cu excepția acelei zile.”¹⁰⁹

Generalul Dwight Eisenhower

„Dușmanul vostru e bine antrenat, bine echipat și încercat în luptă. Se va bate cu înverșunare.”¹¹⁰

Debarcarea aliaților pe plajele din Normandia

După înfrângerea Italiei fasciste, comandanții armatelor aliate au declanșat acțiunea Overlord în care aproximativ trei milioane de soldați au traversat Canalul Mânecii (6 iunie 1944), au debarcat pe cinci plaje principale din Normandia și au dus, acum peste 60 de ani, lupte crâncene împotriva diviziilor germane din nordul Franței. După mai puțin de trei luni, pe 23 august 1944, trupele române au întors armele împotriva Germaniei hitleriste și Ungariei hortyste, la ordinul regelui Mihai I al României și s-au alăturat trupelor sovietice pentru eliberarea Transilvaniei.

¹⁰⁸Ibidem, p. 94.

¹⁰⁹Ibidem, p. 102.

¹¹⁰Ibidem, p. 380.

Capitolul III

PATRIA, OȘTIREA ȘI EROISMUL ÎN VIZIUNEA REPUBLICII FRANCEZE

Imnul de stat al Franței

Allons ! Enfants de la Patrie!
Le jour de gloire est arrivé!
Contre nous de la tyrannie,
L'étendard sanglant est levé!
L'étendard sanglant est levé!
Entendez-vous dans les campagnes
Mugir ces féroces soldats?
Ils viennent jusque dans nos bras
Egorger nos fils, nos compagnes.
Aux armes, citoyens, formez vos bataillons,
Marchons, marchons, qu'un sang impur abreuve nos sillons.
Que veut cette horde d'esclaves,
De traîtres, de rois conjurés?
Pour qui ces ignobles entraves,
Ces fers dès longtemps préparés?
Ces fers dès longtemps préparés?
Français ! pour nous, ah ! quel outrage!
Quels transports il doit exister;
C'est nous qu'on ose méditer
De rendre à l'antique esclavage!
Aux armes, citoyens, formez vos bataillons,
Marchons, marchons, qu'un sang impur abreuve nos sillons.

Quoi ! des cohortes étrangères
Feraient la loi dans nos foyers!
Quoi ! des phalanges mercenaires
Terrasseraient nos fiers guerriers!
Terrasseraient nos fiers guerriers!
Dieu ! nos mains seraient enchaînées!
Nos fronts sous le joug se ploieraient!
De vils despotes deviendraient
Les maîtres de nos destinées!
Aux armes, citoyens, formez vos bataillons,
Marchons, marchons, qu'un sang impur abreuve nos sillons.
Tremblez, tyrans et vous, perfides,
L'opprobre de tous les partis!
Tremblez ! vos projets parricides
Vont enfin recevoir leur prix.
Vont enfin recevoir leur prix.
Tout est soldat pour vous combattre.
S'ils tombent, nos jeunes héros,
La terre en produit de nouveaux
Contre vous, tous, prêts à se battre.
Aux armes, citoyens, formez vos bataillons,
Marchons, marchons, qu'un sang impur abreuve nos sillons.
Français, en guerriers magnanimes
Portez ou retenez vos coups!
Epargnez ces tristes victimes,
A regret, s'armant contre nous!
A regret, s'armant contre nous!
Mais ces despotes sanguinaires!
Mais ces complices de Bouillé!
Tous ces tigres qui, sans pitié,
Déchirent le sein de leur mère!
Aux armes, citoyens, formez vos bataillons,
Marchons, marchons, qu'un sang impur abreuve nos sillons.
Amour sacré de la Patrie
Conduis, soutiens nos bras vengeurs!
Liberté ! Liberté chérie,
Combats avec tes défenseurs!
Combats avec tes défenseurs!

Sous nos drapeaux que la Victoire
Accoure à tes mâles accents!
Que tes ennemis expirants
Voient ton triomphe et notre gloire!
Aux armes, citoyens, formez vos bataillons,
Marchons, marchons, qu'un sang impur abreuve nos sillons.
Peuple français, connais ta gloire;
Couronné par l'Egalité,
Quel triomphe, quelle victoire,
D'avoir conquis la Liberté!
D'avoir conquis la Liberté!
Le Dieu qui lance le tonnerre
Et qui commande aux éléments,
Pour exterminer les tyrans,
Se sert de ton bras sur la terre.
Aux armes, citoyens, formez vos bataillons,
Marchons, marchons, qu'un sang impur abreuve nos sillons.
Nous avons de la tyrannie
Repoussé les derniers efforts;
De nos climats, elle est bannie;
Chez les Français les rois sont morts.
Chez les Français les rois sont morts.
Vive à jamais la République!
Anathème à la royauté!
Que ce refrain, partout porté,
Brave des rois la politique.
Aux armes, citoyens, formez vos bataillons,
Marchons, marchons, qu'un sang impur abreuve nos sillons.
La France que l'Europe admire
A reconquis la Liberté
Et chaque citoyen respire
Sous les lois de l'Egalité;
Sous les lois de l'Egalité;
Un jour son image chérie
S'étendra sur tout l'univers.
Peuples, vous briserez vos fers
Et vous aurez une Patrie!

Aux armes, citoyens, formez vos bataillons,
Marchons, marchons, qu'un sang impur abreuve nos sillons.
Foulant aux pieds les droits de l'Homme,
Les soldatesques légions
Des premiers habitants de Rome
Asservirent les nations.
Asservirent les nations.
Un projet plus grand et plus sage
Nous engage dans tous les combats
Et le Français n'arme son bras
Que pour détruire l'esclavage.
Aux armes, citoyens, formez vos bataillons,
Marchons, marchons, qu'un sang impur abreuve nos sillons.
Oui ! déjà, d'insolents despotes
Et la bande des émigrés
Faisant la guerre aux Sans-Culottes
Par nos armes sont altérés;
Par nos armes sont altérés;
Vainement leur espoir se fonde
Sur le fanatisme irrité,
Le signe de la Liberté
Fera bientôt le tour du monde.
Aux armes, citoyens, formez vos bataillons,
Marchons, marchons, qu'un sang impur abreuve nos sillons.
O vous ! que la gloire environne,
Citoyens, illustres guerriers,
Craignez, dans les champs de Bellone,
Craignez de flétrir vos lauriers!
Craignez de flétrir vos lauriers!
Aux noirs soupçons inaccessibles
Envers vos chefs, vos généraux,
Ne quittez jamais vos drapeaux,
Et vous resterez invincibles.
Aux armes, citoyens, formez vos bataillons,
Marchons, marchons, qu'un sang impur abreuve nos sillons.

Imnul de stat al Franței (traducere liberă)

Să mergem, copii ai patriei,
Ziua gloriei a sosit
Noi, împotriva tiraniei,
Steagul însângerat am ridicat.
Auziți urlând prin sate
Acești feroci soldați
Ei vin până-n brațele noastre
Să ne omoare fiii și soțiile.
La arme, cetățeni,
Formați-vă batalioanele
Să mergem, să mergem,
Înainte ca un sânge impur
Să ne maculeze.
Ce vrea această hoardă de sclavi
De trădători, de regi, conspiratori,
Pentru cine aceste infame obstacole
Aceste robii de mult timp pregătite
Aceste temnițe de mult timp pregătite
Francezi! Pentru noi, vai, ce insultă,
Ce pornire violentă trebuie să existe
Pentru ca dușmanii să gândească
Să ne facă sclavii de altădată.
La arme, cetățeni,
Formați-vă batalioanele
Să mergem, să mergem,
Înainte ca un sânge impur
Să ne maculeze.
Vai! Cohortele străine
Ar face legea în căminele noastre
Vai! Falangele mercenare
Ar doborî mândrii noștri războinici
Ar doborî mândrii noștri războinici
Doamne, mâinile noastre ar fi înlănțuite
Frunțile noastre sub jug s-ar încovoia
Josnicii tirani ar deveni stăpânii destinelor noastre

La arme, cetățeni,
Formați-vă batalioanele
Să mergem, să mergem,
Înainte ca un sânge impur
Să ne maculeze.
Tremurați tirani perfizi și voi
Oprobiu din toate părțile
Tremurați, ale voastre intenții paricide
În sfârșit vor primi prețul lor
În sfârșit vor primi prețul lor
Toți suntem soldați pentru a vă învinge
Dacă vor cădea, tinerii noștri eroi,
Pământul va produce alții noi
Gata să lupte toți împotriva voastră
La arme, cetățeni,
Formați-vă batalioanele
Să mergem, să mergem,
Înainte ca un sânge impur
Să ne maculeze.
Francezi, războinici generoși,
Loviți sau cruțați
Protejați aceste triste victime
Care cu regret se înarmează împotriva noastră.
Care cu regret se înarmează împotriva noastră.
Dar acești despoți sângeroși
Dar acești complici ai lui Bouillé
Toți acești tigri care fără milă
Sfășie sânul mamei lor
La arme, cetățeni,
Formați-vă batalioanele
Să mergem, să mergem,
Înainte ca un sânge impur
Să ne maculeze.
Dragostea sacră față de Patrie
Conduce, susține brațele noastre răzbunătoare
Libertate, libertate scumpă
Lupta cu apărătorii tăi
Lupta cu apărătorii tăi.

Sub drapelele noastre Victoria să alerge viguros
Ca inamicii tăi în agonie
Să vadă triumful tău și gloria noastră
La arme, cetățeni,
Formați-vă batalioanele
Să mergem, să mergem,
Înainte ca un sânge impur
Să ne maculeze.
Popor francez, cunoașteți gloria
Încoronată prin egalitate
Ce triumf, ce victorie
De a fi cucerit libertatea
De a fi cucerit libertatea
Dumnezeu care aruncă tunetul
Și care comandă elementelor
Pentru a extermina tiranii
Se servește de brațul tău pe pământ
La arme, cetățeni,
Formați-vă batalioanele
Să mergem, să mergem,
Înainte ca un sânge impur
Să ne maculeze.
Noi avem tirania
Respinsă cu ultimele eforturi
Din pământurile noastre
Ea este alungată
La francezi, regii sunt morți.
Trăiască pentru totdeauna Republica
Anatemă asupra legalității
Ca acest refren peste tot purtat cu vitejie
Ca o politică supremă
Franța pe care Europa o admiră
La arme, cetățeni,
Formați-vă batalioanele
Să mergem, să mergem,
Înainte ca un sânge impur
Să ne maculeze.

A recuperat libertatea
Și fiecare cetățean respiră
Sub legile egalității
Sub legile egalității.
Într-o zi, imaginea sa scumpă
Se va întinde în tot universul
Popoare, veți rupe jugul de fier
Și veți avea o Patrie
La arme, cetățeni,
Formați-vă batalioanele
Să mergem, să mergem,
Înainte ca un sânge impur
Să ne maculeze.
Călcând în picioare drepturile omului
Legiunile de soldați ale primilor locuitori ai Romei
Asupriră națiunile
Asupriră națiunile.
Un proiect mai mare și mai înțelept
Ne angajează în toate luptele
Și francezii nu-și înarmează brațele
Decât pentru a distruge sclavia
La arme, cetățeni,
Formați-vă batalioanele
Să mergem, să mergem,
Înainte ca un sânge impur
Să ne maculeze.
Da, deja insolenții despoți
Și bandele de emigranți
Purtând război cu revoluționarii
De armele noastre sunt distruși
De armele noastre sunt distruși
În zadar speranța lor
Se bazează pe fanatismul iritat
Semnul libertății
Va face curând înconjurul lumii
La arme, cetățeni,
Formați-vă batalioanele
Să mergem, să mergem,

Înainte ca un sânge impur
Să ne maculeze.
Oh, voi, fie ca gloria să vă-nconjoare
Cetățeni, iluștri războinici
Temeți-vă pe câmpiile Bellone
Temeți-vă de ofilirea laurilor noștri
Temeți-vă de ofilirea laurilor noștri.
De aveți negreșit bănuiele față de șefii noștri,
Ai noștri generali,
Nu vă părăsiți niciodată drapelele
Și veți rămâne de neînvinși!

În Dossier de presse (Dosar de presă) dedicat unui act extraordinar de vitejie a Legion Etrangere (Legiunii Străine) se evidențiază însemnătatea luptei din 30 aprilie 1863, care a avut loc în localitatea Camerone, din Mexic.

În acest Dosar se prezintă articolul: „Le Tambour LAÏ, un héros méconnu, devenu exemple pour les plus jeunes.” (Tamburul LAÏ, un erou mai puțin cunoscut devenit exemplu pentru cei mai tineri).

La 30 aprilie 1863, compania 3 din batalionul Regimentului Străin sub comanda căpitanului Danjou, 3 ofițeri și 62 legionari, escortau un convoi de refugiați către orașul Puebla, care era asediat de armata națională mexicană.

În timpul marșului compania a fost atacată de 2000 de soldați mexicani și forțată să se adăpostească în localitatea Camerone.

„En se battant jusqu’à la dernière extrémité, les 62 légionnaire avaient empêché les Mexicains d’attaquer le convoi que la compagnie devait protéger. En se sacrifiant, ils avaient permis au convoi de passer, ils avaient rempli leur mission au prix de leur sang et de leur vie. Ce combat est resté comme le symbole de la fidélité à la parole donnée, de la mission remplie quel qu’en soit le coût. Le symbole du devoir et du sacrifice, de l’honneur et de la fidélité portés à leur niveau le plus accompli.

Le 30 avril 1863, le soleil se couche sur Camerone. Après le vacarme des combats, la nuit apporte le calme: tout est fini. La terre porte encore les stigmates de la journée. Les Mexicains s’efforcent de rendre un peu d’humanité à cette terre désolée.

Ils commencent à creuser une large fosse pour enterrer leurs morts. Une autre doit recevoir les légionnaires. A peine ont-ils mis en terre cinquante des leurs qu'ils abandonnent le terrain chèrement défendu: une colonne de secours française se signale à l'horizon. Seul, un homme est encore vivant parmi tous ces morts.

Peu avant Camerone, lorsque la colonne de secours du colonel Jeanningros arrive, elle a la surprise de voir apparaître au loin un homme blessé. Très rapidement, un détachement se dirige vers l'inconnu qui n'en est pas un. Il s'agit de Lai, le tambour de la 3e compagnie. Pour seul vêtement, il a une chemise ensanglantée. Sa poitrine saigne abondamment, sa main droite est fracassée. Son corps est marqué de nombreux coups de lance. Il veut parler mais il n'y arrive pas. Il fait comprendre qu'il a soif. Il n'a pas bu depuis presque vingt-quatre heures et ses lèvres sont dévorées par la fièvre. Après quelques soins, il finit par pouvoir articuler quelques mots puis il raconte au colonel le récit de la journée et ce qui lui est arrivé. A la fin du combat, submergé par les cavaliers mexicains, il a perdu connaissance à l'entrée principale de l'hacienda. Les Mexicains mettent Lai, évanoui et incapable de tenter un mouvement, avec les morts, pourtant il respire toujours.”

„Luptându-se până la epuizare cei 62 de legionari i-au împiedicat pe mexicani să atace convoiul pe care compania trebuia să-l protejeze. Sacrificându-se ei au permis convoiului să treacă îndeplinindu-și misiunea cu prețul sângelui și al vieții lor. Această luptă a rămas ca un simbol al respectării cuvântului dat, și a îndeplinirii misiunii cu orice preț. Simbolul datoriei și al sacrificiului, al onoarei și al loialității ridicate la cel mai înalt nivel al îndeplinirii.

În 30 aprilie 1863 soarele apunea peste Camerone. După vacarmul luptei noaptea aduce calmul: totul este terminat. Pământul poartă încă stigmatele zilei. Mexicanii fac eforturi să aducă un pic de umanitate acestui pământ dezolant. Ei încep să sape o groapă largă pentru a îngropa morții lor. O alta trebuia să-i primească pe legionari. Mai puțin de 50 dintre morții lor sunt înmormântați când trebuie să abandoneze pământul atât de crunt apărât: o coloană de ajutor franceză se semnaleză la orizont. Un singur om este încă viu printre toți acești morți. Înainte de a ajunge la Camerone coloana de ajutor a colonelului Jeanningros este surprinsă să vadă apărând de departe un om rănit. Imediat, un detașament se îndreaptă spre necunoscutul care nu este decât unul.

Este vorba de Lai, toboșarul companiei a treia. Singurul lui veșmânt era o cămașă însângerată. Pieptul lui sângerează din abundență. Mâna sa dreaptă e zdrobită. Corpul său este însemnat de numeroase lovituri de lance. El vrea să vorbească dar nu o poate face. El le dă de înțeles că îi este sete. El n-a băut de aproape 24 de ore și buzele sale sunt arse de febră. După câteva îngrijiri el reușește să articuleze câteva cuvinte apoi îi povestește colonelului istoria zilei și ceea ce i s-a întâmplat lui.

La sfârșitul luptei sufocați de cavaleriștii mexicani el și-a pierdut cunoștința la intrarea principală din localitate. Mexicanii îl văd pe Lai amețit și incapabil de a face o mișcare printre morții lor și totuși el respiră încă.”

După ce au făcut jurământul că „se vor bate până la capăt”, legionarii au luptat cu eroism până la epuizare. După o luptă crâncenă, mai rămăseseră doar cinci legionari care au constatat că nu mai au muniție, hotărând să atace la baionetă. Patru din cei cinci legionari au murit eroic pe câmpul de luptă doar unul plin de lovituri de lance – tamburul Cazimir Lai de 24 de ani – supraviețuind și fiind salvat de o coloană de ajutor a Legiunii.

El a fost recompensat cu titlul de „Cavaler al Legiunii de Onoare”.

Mâna de lemn a căpitanului Danjou, căzut eroic pe câmpul de luptă, ajunge în orașul algerian Sidi-bel-Abbes, cartierul general al Legiunii. În prezent mâna de lemn a căpitanului Danjou este păstrată în Muzeul Legiunii din orașul Aubagne.

Sacrificându-se pe câmpul de luptă legionarii au împiedicat armata mexicană să atace convoiul pe care compania căpitanul Danjou trebuia să o protejeze, îndeplinindu-și astfel misiunea cu prețul sângelui și propria lor viață.

30 aprilie a devenit sărbătoarea tradițională a Legiunii Străine, simbolizând bravura și spiritul de sacrificiu al legionarilor.

Lupta de la Camerone a intrat în paginile istoriei universale ca un simbol al fidelității cuvântului dat și al îndeplinirii misiunii oricare ar fi prețul.¹¹¹

¹¹¹www.legion-etrangere.com

BERTHELOT ET LA ROUMANIE (Berthelot și România)¹¹²

Le général (CR) Jean Delmas

„Est-il besoin de rappeler, en Roumanie, qui est le général Berthelot? Ce Bourguignon jovial et bon vivant, toujours optimiste avait été un précieux collaborateur du maréchal Joffre lors de la bataille de la Marne en 1914. C'est le même Joffre qui le chargea, alors qu'il commandait un corps d'armée sur le front français, d'une délicate mission: être le conseiller militaire de notre nouvelle alliée roumaine, dans sa lutte contre les armées des puissances centrales. On sait l'efficacité de cette aide qui permit les combats glorieux de juillet-août 1917. Si l'effondrement de l'armée russe et l'installation du pouvoir bolchevique à Petrograd contraignirent à l'arrêt des hostilités sur le front de l'Est et au retour en France du général Berthelot, celui-ci revint en vainqueur huit mois plus tard à la tête de l'Armée du Danube. Son souvenir reste très vivace en Roumanie, comme j'ai encore pu le constater dernièrement à Cluj-Napoca.

Et aussi le souvenir des français qui sont venus combattre sous ses ordres, loin de la mère-patrie, pour participer à la défense de la Roumanie, au besoin en y sacrifiant leur vie.

Au fil des photographies d'époque revivent la présence et l'action de ces soldats et de leur chef, étroitement mêlés à l'armée et au peuple roumains. Ces quelques années de lutte commune ont solidement enraciné une amitié franco-roumaine qui se perpétue durablement.”

„Este nevoie să amintești în România, cine este generalul Berthelot? Acest burgund jovial, om de viață, mereu optimist, fusese un valoros colaborator al generalului Joffre în bătălia de la Marna, din 1914. Același Joffre care, în timp ce Berthelot comanda un corp de armată pe frontul francez, i-a dat sarcina unei misiuni delicate: să fie consilier al noii noastre aliate, armata română, în lupta ei împotriva armatelor Puterilor Centrale. Se cunoaște eficiența acestui ajutor care a permis luptele glorioase din iulie-august 1917. Dacă prăbușirea armatei ruse și instalarea puterii bolșevice la Petrograd au dus la încetarea ostilităților pe frontul de Est și la întoarcerea generalului Berthelot în Franța, acesta a revenit ca învingător, opt luni mai târziu, în fruntea Armatei de Dunăre. Amintirea lui rămâne vie în România, cum am putut constata de curând la Cluj-Napoca.

¹¹²Dumitru PREDA (coordonateur), Neculai MOGHIOR, Tiberiu VELTER ; BERTHELOT și ROMÂNIA, BERTHELOT et la ROUMANIE, Album, Editura Univers Enciclopedic, București, 1997.

Și la fel amintirea francezilor care au luptat sub ordinele sale, departe de patria-mamă, pentru a lua parte la apărarea României și, la nevoie, pentru a-și sacrifica viața. Prezența și acțiunea acestor soldați și a comandantului lor, strâns legați de armata și de poporul român, retrăiesc în suita fotografiilor de epocă. Acei câțiva ani de luptă comună au înrădăcinat solid o prietenie franco-română care continuă durabil.”

Generalul Victor Pétin

„Nous n’avons pas oublié et nous n’oublions pas que la Roumanie est entrée en guerre à nos côtés, à une époque où la guerre était bien loin d’être gagnée [...]. Nous nous souviendrons que son intervention a déplacé de l’Occident vers l’Orient de bonnes divisions allemandes; qu’en 1917, elle a vivifié de sa foi tout le front russe du Sud-Ouest qui, sans elle, serait lamentablement écroulé dès le mois de juin 1917.”

„Noi nu am uitat și nu vom uita că România a intrat în Război alături de noi într-o vreme în care războiul era departe de a fi câștigat [...]. Ne vom aminti că intervenția sa a deplasat din Occident spre Orient excelente divizii germane, că în 1917 a întărit prin credința sa întregul front rus din Sud-Vest, care fără ea s-ar fi prăbușit în mod lamentabil încă din luna iunie 1917.”

„În acele momente de aspre încercări, sosirea în țară, la 15 octombrie 1916, a Misiunii militare franceze conduse de generalul Henri Mathias Berthelot a însemnat un important sprijin moral, politic și material pentru poporul nostru. Prezența Misiunii Berthelot timp de 18 luni în România avea să evidențieze vechile sentimente și relații de prietenie și de solidaritate dintre cele două popoare înrudite, francez și român, și în același timp avea să înscrie în istoria relațiilor româno-franceze noi și trainice mărturiile ale stimei reciproce și ale colaborării. Misiunea – nota chiar în acele zile savantul Nicolae Iorga – „va contribui mult să ne cunoaștem mai bine, noi, popoare înrudite și legate prin atâtea legături. Ea va contribui mai ales ca noi să cunoaștem mai bine pe acei francezi care ni se par, în naivitatea noastră, că, de mult, nu mai au nici o taină pentru noi”.

Decizia Franței de a trimite în România o misiune militară, ca urmare a cererii exprimate de guvernul Brătianu, fusese luată din luna septembrie 1916. Guvernul Francez al premierului Aristide Briand și Șeful Marelui Cartier, generalul Jean Jacques-Césaire Joffre, au încredințat această complexă însărcinare unor oameni temeinic pregătiți profesional, curajoși, pătrunși de simțul datoriei, având în plus și o bogată experiență de război.

În fruntea lor fusese desemnat generalul Henri Mathias Berthelot care, potrivit caracterizării transmise la București, reunea „un ensemble exceptionnel de connaissances d'état-major jointes à la pratique de la guerre moderne” (un ansamblu excepțional de cunoștințe de stat major unite cu practica războiului modern), bucurându-se totodată de încrederea absolută a comandantului-șef francez al cărui loțiitor eminent fusese în timpul hotărâtoarei bătălii de pe Marna din toamna lui 1914.”

Le général Joseph-Jacques-Césaire Joffre

Scopul misiunii militare franceze în România, țară aliată Franței (misiuni similare au mai fost trimise pe lângă armata rusă și cea sârbă), era astfel definit în „ORDINUL DE MISIUNE” (ORDRE DE MISSION) din 28 septembrie 1916:

1. Le général Berthelot allait représenter, auprès du Grand Quartier Général roumain, le général Joffre; commandant-en chef des armées françaises; il traitera „au nom du Général-en Chef et d'après ses instructions ; toutes les questions intéressant la guerre de coalition actuellement poursuivie les Puissance de l'Europe Centrale et leurs alliés”:

2. Il devait tenir au courant le Grand Quartier Général français de la situation matérielle et morale des armées roumaines, des opérations en cours ainsi que de leurs projets de manœuvre; il devait assurer; en même temps, les communications entre le Haut Commandement roumain et le général Maurice Sarrail, commandant-en chef de l'Armée d'Orient, et avec la Mission Militaire française de Russie et la Stavka.

3. Le Général Berthelot – disait l'ordre en questions – était mis à la disposition du Haut Commandement roumain en tant que conseiller technique. „Le rôle qu'il aura à jouer dépendra essentiellement de la situation personnelle qu'il saura se créer, du tact et de la discrétion qu'il apportera dans ses relations avec les autorités roumaines”.

4. Le rôle des officiers français devait être déterminé sur place par un accord direct entre le général Berthelot et l'État Major Général roumain.”

„1. Generalul Berthelot va reprezenta pe lângă Marele Cartier General român pe generalul Joffre, comandantul-șef al armatei franceze; el urma să trateze în numele acestuia și „potrivit instrucțiunilor sale, toate problemele interesând războiul de coaliție dus în prezent împotriva Puterilor Centrale și a aliaților lor”.

2. El urma să țină la curent Marele Cartier General Francez asupra situației materiale și morale a armatei române, asupra operațiilor în curs, ca și a proiectelor sale de manevră; totodată, el trebuia să asigure legătura necesară între Înalțul Comandament Român și generalul Maurice Sarrail, comandantul-șef al Armatei aliate de la Salonic, Misiunea militară franceză din Rusia și Stavka rusă.

3. Generalul Berthelot – se spunea în respectivul ordin – era pus la dispoziția Înalțului Comandament român în funcția de consilier tehnic. „Rolul pe care îl va juca va depinde în mod esențial de situația personală pe care el o va ști să și-o creeze, de tactul și discreția pe care le va folosi în relațiile cu autoritățile militare române”.

4. Rolul ofițerilor francezi urma să fie stabilit de comun acord între generalul Berthelot și Statul Major General român.”

Le général Henri Mathias Berthelot

„Je conclus de cette première journée qu’il faut agir, et agir vite [...] Il faut arrêter partout l’idée de retraite: défendre avec acharnement à la frontière même, le sol national.”

„Din prima zi m-am convins că trebuie să acționez repede. Trebuie să oprim peste tot ideea de retragere, să apărăm cu înverșunare, chiar pe frontieră, pământul național.”

„Numit consilier militar al regelui Ferdinand, comandantul nominal al armatei române, Berthelot, instalat la Periș, avea să participe în fiecare dimineață la prezentarea rapoartelor informative asupra operațiilor, luând cuvântul și expunându-și cu claritate ideile. Documentele sale înaintate Marelui Cartier General evidențiază ideea apărării cu orice mijloace a integrității teritoriului, a independenței românești. Vizitele sale pe front, contactul cu comandanții și cu ostașii români i-au arătat situația reală și nevoile rezistenței românești. Cu toate insuccesele ei, Berthelot își afirmă neîncetat încrederea în armata română. Ofițerii și soldații săi, împărțind cot la cot primejdiile luptelor cu armata română, mai târziu înfruntând și flagelul epidemiilor din iarna 1916-1917, s-au putut convinge de vrednicia, de curajul și de abnegația românilor.

La rândul lor, aceștia au găsit în camarazii lor francezi sfătuitori pricepuți, bravi și destoinici.

Asperitățile, inerente oricărui început, generat și de atitudinea mai distantă, de superioritate a unora dintre ofițerii francezi, aveau să dispară curând, consolidându-se o frăție de arme între români și francezi, prin jertfa de sânge comună.

Bătălia de la „porțile” Bucureștilor, de la sfârșitul lunii noiembrie 1916, a fost o probă elocventă a colaborării Misiunii franceze cu Secția Operațiilor din Marele Cartier General român; această operație a clătinat un moment planurile armatelor inamice ce invadaseră dinspre vest și dinspre sud țara. Dar, apatia aliatului rus și o întâmplare nefericită – capturarea unor documente operative de către inamic – au făcut ca situația strategică să nu poată fi restabilită. Pierderea Capitalei, retragerea spre Moldova continuau un episod tragic al războiului României.”

„Subliniind că „este de cel mai mare interes pentru Coaliție ca armata română să se reconstituie cât mai rapid și să prezinte cea mai mare valoare militară posibilă” (pour la Coalition, c’est du plus haut intérêt que l’armée roumaine se reconstitue au plus vite et qu’elle présente la plus grande valeur militaire possible), Înaltul Comandament francez a intervenit energic, cu toate că a căutat să menajeze susceptibilitățile aliatului rus, pentru menținerea și întărirea Misiunii Berthelot, apreciind că aceasta era singura soluție care să ducă la un rezultat pozitiv în procesul de refacere a armatei române.”

„Interesul constant manifestat de Franța pentru menținerea frontului dintre Carpați și Dunăre – care reținea încă numeroase forțe adverse – avea să fie demonstrat de prezența la Iași, în mai 1917, a ministrului socialist al Armamentului Albert Thomas, care, impresionat de armata română reorganizată, avea să declare: „Elle [l’armée] sait trop bien que de l’autre côté des Carpates, en Transylvanie, d’autres Roumains sont aux aguets, tout en espérant l’unification nationale” (Ea știe prea bine că dincolo de Carpați, în Transilvania, alți români sunt în așteptare, nădăjduind la întregirea națională).”

„Aprecierile și încrederea acordată de Franța aliatai sale, având la bază rapoartele lui Berthelot și ale ministrului de Saint-Aulaire, se vor dovedi corecte, tocmai România fiind elementul care a salvat interesele Antantei în Est, în 1917, peste șase luni, în condițiile dezagregării armatei ruse sub impactul revoluției.

Rămas consilier al Suveranului României, comandantul de căpetenie al frontului român, Berthelot a jucat un rol hotărâtor în opera de reorganizare a forțelor de rezistență românești, proces care a dus la întărirea sentimentului independenței, păstrând România pe harta politică a Europei. „Tout l’effort déployé par nous au profit de l’armée roumaine – écrivait Berthelot à Paris – est la meilleure aide qu’on puisse donner à tout le front d’Orient.” (Tot efortul întreprins în favoarea armatei române – raporta Berthelot la Paris – este cel mai bun sprijin ce poate fi dat întregului front oriental.)

Colaborarea sa cu generalul Constantin Presan, șeful Marelui Cartier General (din decembrie 1916), a fost excelentă și pilduitoare pentru ansamblul de raporturi ale Misiunii cu armata română.”

„Sub atenta grijă a Comandamentului său și cu susținerea devotată a Misiunii franceze, apărată de prezența celor peste o jumătate de milion de militari ruși, invulnerabilă însă la propaganda bolșevică defetistă, biruind vitregiile de tot felul, armata română s-a putut reorganiza într-un timp record. Factorul principal al acestui proces de reorganizare a fost soldatul român, „unul dintre miracolele acestui război”, elogiât de Berthelot astfel: „Sobre, frugal, ayant peu de besoins et se contentant de ce qu’il a, réaliste quoique poète à ses heures, mais avant tout homme de bon sens et sachant que rien ne s’obtient sans travail, naturellement discipliné [...] tel est l’admirable instrument dont dispose la Roumanie” (Sobru, frugal, având puține nevoi și mulțumindu-se cu ce are, realist, deși poet în anumite momente, iar înainte de toate un om de bun simț, căci știe că nimic nu se obține fără muncă, disciplinat de la natură [...] iată admirabilul instrument de care dispune România).

La începutul lunii iulie 1917 armata română de aproape 700.000 de oameni, înzestrată corespunzător și cu un moral foarte ridicat, convinsă – după cum afirma același general francez – că duce un război național, era gata să reia lupta eliberatoare.

Pentru marile și neprețuitele servicii aduse României, pentru dragostea arătată soldatului și armatei române, „Le père Bertelău” (Tata Bertelău) – cum îi spuneau soldații români – era declarat, la 21 mai 1917, „citoyen d’honneur de la Roumanie” (cetățean de onoare al României), în ședința solemnă a Parlamentului de la Iași.”

Numeroase documentele provenind din surse diverse atestă prietenia și caldă colaborare care a existat între corpul medical român și cel francez.

Dr. Claude Coullaud

„Les membres du corps médical français, faisant partie de la Mission du général Berthelot, ont partagé les dangers de leurs camarades roumains. Ils ont mené, a leur tour, une grande lutte contre la maladie et le mort [...] Le sacrifice qu'ils ont fait peut être confondu avec celui de leurs frères roumains avec lesquels ils partagent la même gloire.” (Membrii corpului medical francez al Misiunii generalului Berthelot au împărțit pericolele camarazilor români. Ei au dat, la rândul lor, o bătălie înverșunată împotriva bolilor și morții [...] Sacrificiul lor se confundă cu cel al fraților români cu care au împărțit gloria).”

„Marile bătălii de la „porțile” Moldovei din vara anului 1917 au găsit membrii corpului sanitar francez împreună cu camarazii lor români la înălțimea datoriilor lor, îngrijind răniții sub focul inamicului, cu un curaj demn de națiunile cărora le aparțineau. Pentru contribuția și jertfele lor, ca și în cazul aviatorilor, ei au fost citați prin înalte ordine de zi ale armatei române, au primit decorații și numeroase alte distincții românești și franceze. Toate acestea aveau să consolideze și mai mult legăturile între cele două țări și popoare.

În Misiunea aeronautică a Misiunii militare franceze erau 303 francezi, inclusiv piloți de înaltă clasă, ofițeri care au deținut și funcții de comandă în cadrul Armatei României.

Franța a livrat României 322 de aparate de zbor care au participat la bătăliile aeriene în anul 1917. Începând cu luna decembrie 1916, Aviația României a fost pusă sub comanda maiorului **de Vergnette**, în calitate de director al Aeronauticii române. Membrii Misiunii aeronautice franceze au participat la operații tehnice de montare și de întreținere a avioanelor, la instruirea personalului navigant român și în calitate de piloți, de observatori aerieni, mitraliori în acțiuni de luptă și alte misiuni. Ei s-au impus prin măiestria și curajul lor, repurtând victorii aeriene răsunătoare asupra asupra germanilor și au contribuit la succesul românilor în marile bătălii de la Mărești, Mărășești și Oituz din iulie-august 1917. Pentru spiritul lor de sacrificiu ei au fost recompensați cu numeroase ordine și distincții românești.

Trebuie să aduce și aici un pios omagiu zburătorilor francezi morți pentru cauza României: locotenenților Kergolay, de Maille, Cordonnier și adjutantului James Texier spre eternizarea jertfei lor.

„Aujourd’hui – disait le général Constantin Presan, chef du G.Q.G. roumain, à l’occasion d’une cérémonie funèbre pour les héros français – toute l’armée couvre vos tombeaux de ses larmes. Sa reconnaissance ne disparaîtra qu’avec le souffle du dernier Roumain ...” (Întreaga armată – sublinia generalul Constantin Presan, șeful Marelui Cartier român, cu prilejul unei ceremonii funebre a eroilor francezi – acoperă astăzi mormintele voastre cu lacrimi. Recunoștința ei nu va dispărea decât o dată cu suflarea celui din urmă român ...)

Biruințele de la Mărăști, de la Mărășești și de la Oituz din iulie – septembrie 1917 – sublimă probă a eficienței efortului național și a operei întreprinse de Berthelot și de Misiunea franceză – se înscriu pe altarul înfrățirii profunde dintre cele două națiuni surori, dintre cele două armate și state prietene.

Într-o telegramă transmisă generalului Henri Berthelot de generalul Eremia Grigorescu, comandantul armatei 1 române, acesta spunea:

„Je tiens à vous exprimer toute ma reconnaissance pour les services rendus à la Roumanie par ces vaillants officiers de la Mission française, bien dignes de ceux qui remportent en ce moment les victoires du Verdun” (*Țin să vă exprim întreaga mea recunoștință pentru serviciile făcute României de acești bravi ofițeri ai Misiunii franceze, demni de aceia care câștigă în acest moment victoria de la Verdun*).

Dar au urmat noi și grele încercări pentru România și pentru poporul român din cauza defectiunii Rusiei, sub impactul revoluției bolșevice, care a lăsat-o izolată complet de aliații săi, la dispoziția dușmanilor, silind-o să semneze preliminariile unei păci vremelnice, dar înrobitoare.

Nevoiți să părăsească țara, în seara de 9 martie 1918, pe peronul gării ieșene, Berthelot și camarazii săi erau copleșiți de sentimentele autorităților române și ale mulțimii care îi petreceau în acordurile „Marseillezei” și ale Imnului național român.

În semn de afecțiune, parlamentarii români i-au dăruit generalului Berthelot un exemplar din 1688 al Bibliei lui Șerban Cantacuzino. Profund emoționat de citirea adresei oficiale care însoțea cartea, generalul, cu lacrimi în ochi, n-a putut să răspundă decât:

„La France n’admettra pas l’assujettissement de la Roumanie” (Franța nu va permite îngenuncherea României).

Luându-și rămas bun, de pe scara trenului, el și-a exprimat speranța că după noaptea tragică va răsări și soarele izbânzii.

Evenimentele i-au confirmat aceste speranțe, când, în condițiile remobilizării armatei române în noiembrie 1918, Berthelot avea să revină în fruntea armatei de Dunăre și să contribuie la eliberarea României și la consolidarea operei de unitate națională, desăvârșită de poporul român la 1 Decembrie 1918.

România, socotindu-l unul dintre vrednicii săi fii, mărturisindu-și dragostea și prețuirea pentru cel care știuse să lupte pentru apărarea și pentru mărirea ei, prin legea din 24 octombrie 1922, îi oferea cu drept irevocabil de stăpânire frumosul domeniu din comuna Fărcădinul de Jos, de lângă Hațeg.

Și după ce a fost trecut în rezervă, Berthelot și alți bravi membri ai Misiunii franceze, aveau să revină adesea, în cea de-a doua lor patrie, ca fii adoptivi ai pământului românesc.

La 28 ianuarie 1931, Berthelot trecea în lumea veșniciei, iar dispariția sa a fost sincer și profund resimțită de opinia publică din România. Regele, Guvernul, Parlamentul, Armata, Academia Română, numeroase instituții și organizații publice au adus cu acel prilej un emoționant omagiu în memoria celui care se dovedise un fidel prieten al națiunii cu care destinul îl unise.

Nobila figură a generalului Berthelot aparține, de atunci, istoriei noastre, în care a înscris, prin contribuția sa și a bravilor săi camarazi la făurirea idealului unității statale, o pagină eroică de neuitat.

Gabriel Adain

Versurile scrise de medicul Gabriel Adain - membru al misiunii - în caietul său de companie, cu puțin timp înainte morții, exprimă sentimentele tuturor acelor eroici ostași ai Franței care au luptat în România:

„Je n'en connaissais qu'une
et j'avais deux patries:
La France, mon pays,
et puis la Roumanie”

(Nu-mi știam decât una,
dar aveam două patrii:
Țara mea, Franța,
și apoi România).”

Capitolul IV

PATRIA, ARMATA ȘI EROISMUL ÎN VIZIUNEA UNOR PERSONALITĂȚI GERMANE

Otto von Bismarck

“Cancelarul de fier” a realizat unificarea Germaniei prin “fier și sânge”, prin războaie împotriva Danemarcei, Austriei și Franței.

“Macht geht vor Recht” (“Forța merge înaintea dreptului”). Forța e mai tare decât dreptul este expresia favorită a cancelarului german Bismarck, care o repeta în toate ocaziile. Unii îl consideră chiar autorul ei.

Karl von Clausewitz

„Se naște acum întrebarea cum se poate influența asupra probabilității rezultatelor. În primul rând, prin aceleași mijloace ce duc și la înfrângerea adversarului: nimicirea forțelor sale armate și cucerirea provinciilor sale, dar ambele nu mai sunt totuși exact aceleași ce fuseseră când serveau primului scop. Când atacăm forțele armate inamice, este cu totul altceva dacă vrem ca primei lovituri să-i urmeze un șir de altele, ca, până la urmă, totul să fie distrus, sau dacă vrem să ne mulțumim cu o singură victorie, ca să frângem sentimentul de securitate al adversarului, să-i dăm sentimentul superiorității noastre și să-i insuflăm deci îngrijorare față de viitor. Dacă asta vrem, vom depune pentru nimicirea forțelor lui armate numai atât efort cât este suficient în acest scop. De asemenea, dacă nu se urmărește înfrângerea adversarului, cucerirea provinciilor se va face altfel. În primul caz, nimicirea forței sale armate ar fi acțiunea realmente eficace, iar cucerirea provinciilor numai consecința ei; cucerirea lor înainte ca forța sa armată să fi fost dată peste cap ar fi de considerat, întotdeauna, doar ca un rău necesar. În schimb, însă, dacă nu ne propunem înfrângerea forței armate inamice și suntem convinși că nici inamicul nu caută calea deznodământului sângeros, ci dimpotrivă se teme de ea, cucerirea unei provincii slab sau deloc apărate constituie deja un avantaj în sine; iar dacă acest avantaj este destul de mare pentru a-l îngrijora pe adversar cu privire la rezultatul general, este de considerat și ca un drum scurt spre pace.

Acum ajungem să vorbim și de un mijloc deosebit - acela de a acționa asupra probabilității succesului fără a înfrânge forța armată dușmană, anume prin acțiuni nemijlocit legate de politică. Dacă există acțiuni deosebit de adecvate să rupă alianțele adversarului nostru sau să le facă inoperante, să ne dobândească nouă aliați noi, să stârneasă activități politice în favoarea noastră etc., este ușor de înțeles cum acestea pot spori mult șansele unui succes și pot deveni un drum mult mai scurt spre obiectiv decât înfrângerea forțelor armate inamice.

Frederic cel Mare n-ar fi fost niciodată în stare să înfrângă monarhia austriacă în războiul de șapte ani, și dacă ar fi încercat-o în spiritul unui Carol al XII-lea s-ar fi prăbușit fără doar și poate. Dar, după ce aplicarea talentată a unei înțelepte economisiri a forțelor a arătat, timp de șapte ani, puterilor coalizate contra lui, cheltuiala de forțe, pentru a-l învinge, ar fi mult mai mare decât își închipuiseră inițial, acestea hotărârea să încheie pace.

Pentru a nu aprecia sub valoarea lor aceste diferite căi mai scurte spre obiectiv, fie socotindu-le doar ca rare excepții, fie considerând neimportantă deosebirea pe care o determină în conducerea războiului, ajunge să devenim conștienți de multiplicitatea scopurilor politice ce pot da loc unui război sau să măsurăm, dintr-o privire, distanța dintre un război de nimicire, purtat pentru existența politică, și un război din care o alianță, impusă sau desuetă, face o obligație neplăcută. Între ambele există nenumărate gradații, care se întâlnesc în realitate. Cu aceeași îndreptățire, cu care s-ar vrea să se respingă în teorie una din aceste gradații, ar putea fi respinse toate, adică să se facă cu totul abstracție de lumea reală.

Există o dovadă foarte simplă că lucrurile stau întotdeauna așa, cu toată marea felurime și complexitate a realității. Tot ce se întâmplă în război se întâmplă prin acțiunea forțelor armate; acolo, însă, unde sunt folosite forțele armate, adică oameni înarmați, la bază trebuie să stea în mod necesar ideea de luptă. A demonstra *ad hominem*, (lat. *la om*), a demonstra ceva cu argumente anume pe înțelesul celui care trebuie făcut să priceapă eventual chiar cu argumente brutale (*n.t.*). Aparține deci de activitatea războinică tot ce se referă la forțele armate, deci tot ce ține de crearea, întreținerea și angajarea lor, în luptă.

E vădit că crearea și întreținerea sunt doar mijloacele, angajarea, însă, este scopul.

Lupta în război nu este lupta unui individ cu altul, ci un ansamblu organizat, compus din numeroase elemente. În acest mare ansamblu putem distinge două feluri de unități: unele determinate de subiect, altele de obiect. Într-o armată, efectivele combatante se grupează ierarhic în succesive unități, care constituie verigile unei ordini superioare. Așadar, lupta fiecăreia din aceste verigi constituie de asemenea o unitate mai mult sau mai puțin, evidentă. Apoi scopul luptei, deci obiectul ei, constituie o unitate a acesteia. Fiecare din aceste verigi, care se disting în ansamblul luptei, poartă denumirea de acțiune de luptă.

Dacă la baza oricărei folosiri a forțelor armate stă noțiunea de luptă, angajarea lor, în general, nu este decât hotărârea și organizarea unui anumit număr de acțiuni de luptă. Deci întreaga activitate militară se referă în mod necesar, mijlocit sau nemijlocit, la acțiunea de luptă. Soldatul este recrutat, îmbrăcat, înarmat, instruit, el doarme, mănâncă, bea și mășăluiește, totul numai pentru a lupta la locul potrivit și la timpul potrivit.

Dacă, deci, toate firele activității războinice ajung la luptă, determinând organizarea luptelor le vom cuprinde pe toate; numai din această organizare și din îndeplinirea ei decurg efectele, niciodată nemijlocit de la condițiile ce le-au premers, în luptă, însă, orice activitate este orientată spre nimicirea adversarului sau, mai curând, a forțelor sale armate, căci în aceasta constă însăși noțiunea de luptă. Nimicirea forței armate inamice este, așadar, întotdeauna mijlocul de a atinge scopul luptei.

Scopul menționat poate fi, de asemenea, simpla nimicire a forței armate inamice, aceasta, însă, nefiind neapărat necesară, scopul poate fi și cu totul altul. Într-adevăr, de îndată ce, cum am arătat, înfrângerea inamicului nu este singurul mijloc de a atinge scopul politic, de îndată ce există alte obiecte ce pot fi urmărite ca obiectiv al războiului, rezultă de la sine că aceste obiecte vor putea deveni scopul unor acte războinice distincte și deci și scopul unor lupte. Dar chiar și acele lupte menite, ca verigi subordonate, exclusiv înfrângerii forței armate inamice, nu trebuie neapărat să aibă nimicirea acesteia ca scop nemijlocit al lor.

Când ne gândim la articularea complexă a unei mari forțe armate, la mulțimea împrejurărilor ce intră în joc la utilizarea ei, înțelegem că și lupta unei asemenea forțe armate trebuie să aibă o articulare, ierarhizare și compunere complexă. Aici pot și trebuie bineînțeles să apară pentru verigile distincte o mulțime de scopuri, care nu sunt ele însele nimicirea forței armate inamice, ci contribuie doar la aceasta în măsură sporită, dar numai indirect.

Războiul este domeniul primejdiei, curajul este deci, dintre toate, prima calitate a războinicului.

Curajul este de două tipuri: întâi curaj față de pericole ce amenință persoana și apoi curaj față de răspundere, fie înaintea scaunului de judecată al vreunei puteri exterioare, fie înaintea celui al puterii interioare, adică al conștiinței. Aici este vorba numai de primul tip de curaj.

Curajul față de primejdia ce amenință persoana este iarăși de două tipuri: întâi poate fi indiferența față de primejdie, fie că ar proveni din organismul individului, din disprețul față de viață sau din obișnuință, în orice caz acest tip de curaj este de considerat ca o stare stabilă. În al doilea rând, curajul poate rezulta din motive pozitive, ca ambiția, patriotismul, entuziasmul de orice fel. În acest caz curajul nu este atât o stare, cât o emoție, un sentiment.

Este de înțeles că cele două tipuri de curaj au efecte diferite. Primul tip este mai sigur, pentru că, devenit o a doua natură, nu-l părăsește niciodată pe om, al doilea tip duce adesea mai departe; de primul tip ține mai mult fermitatea, de-al doilea, mai mult îndrăzneala. Primul tip lasă inteligența mai lucidă, al doilea îi sporește câteodată forțele, dar duce adesea la orbirea ei. Ambele întrunite dau cel mai perfect tip de curaj.

Războiul este domeniul încordărilor și suferințelor trupești; pentru a nu fi dărâmat de ele este nevoie de o anumită forță trupească și sufletească, înăscută sau dobândită prin exercițiu, care te face indiferent față de ele. Cu aceste calități, sub simpla conducere a bunului simț, omul este deja un instrument valabil pentru război, și aceste calități sunt cele pe care le aflăm atât în general răspândite la popoarele primitive sau semicivilizate. Dacă cercetăm mai departe cerințele războiului față de combatanți, găsim predominante forțele intelectului. Războiul este domeniul incertitudinii, trei sferturi din lucrurile pe care se întemeiază acțiunea în război sunt acoperite de ceața unei incertitudini mai mult sau mai puțin mari. Aici este, deci, întâi momentul în care o inteligență fină, pătrunzătoare pentru a intui, cu tactul judecății ei, adevărul.

Se poate ca o inteligență de rând să nimerească o dată întâmplător acest adevăr, altă dată un curaj neobișnuit poate compensa o greșală, dar majoritatea cazurilor, rezultatul mediu, va scoate totdeauna la iveală lipsa inteligenței.

Ca să iasă învingător din această continuă luptă cu neașteptatul, două calități sunt indispensabile spiritului: întâi, un intelect care, și în acest întuneric sporit, nu este lipsit de ceva licăriri ale luminii interioare ce-l conduc spre adevăr, și apoi curajul de a urma această slabă lumină. Prima a fost desemnată, la figurat, prin expresia franceză *coup d'oeil*, cea de a doua este fermitatea.

Deoarece în război lupta a atras de la început și cel mai frecvent atenția, iar în luptă timpul și spațiul sunt elemente importante - și erau mai importante încă în acea perioadă în care călărimea, cu intervențiile ei decisive rapide, juca rolul principal - noțiunea unei hotărâri prompte și juste s-a legat întâi de aprecierea acelor două elemente și a fost în franceză în original; în domeniul militar denumește îndeosebi talentul și experiența unui comandant de a sesiza „dintr-o ochire” toate posibilitățile pe care configurația unui teritoriu, unei poziții, le oferă în vederea acțiunii. Expresia echivalentă românească - „ochiul câmpului” CN. tr.) desemnată deci cu o expresie care se reduce doar la corectitudinea aprecierii vizuale. De aceea, mulți dascăli ai artei militare au și definit-o cu această semnificație restrânsă. Dar nu poate fi negat că, în curând, au fost înțelese prin această expresie toate hotărârile juste luate în momentul execuției, de exemplu identificarea corectă a punctului de atac necesar. Așadar, când vorbim de *coup d'oeil*, nu ne gândim numai la ochiul fizic, ci mai ales la ochiul minții. Bineînțeles că atât expresia, cât și obiectul ei, și-au aflat locul mai ales în domeniul tacticii, dar nici în strategie nu poate lipsi, în măsura în care, și în domeniul ei, sunt adesea necesare hotărâri rapide. Dacă despuiem noțiunea aceasta de aspectul figurat și limitat pe care i le-a conferit expresia, nu rămâne decât găsirea rapidă a unui adevăr ce rămâne invizibil pentru privirea unui spirit de rând, sau îi apare doar după o cercetare și o reflecție îndelungată.

Fermitatea este, în cazul izolat, un act de curaj, iar dacă devine o trăsătură de caracter, o obișnuință a sufletului. Dar aici nu este vorba de curajul față de primejdia fizică, ci de cel față de răspundere, adică, oarecum față de primejdia morală. Este ceea ce a fost adesea denumit *courage d'esprit*, pentru că provine din spirit, dar nu este totuși un act al inteligenței, ci al temperamentului. Simpla inteligență încă nu înseamnă curaj, căci adesea îi vedem nehotărâți pe cei mai inteligenți oameni. Inteligența trebuie, deci, întâi să trezească curajul, pentru a fi apoi minată și sprijinită de el, deoarece, sub presiunea clipei, sentimentele îl stăpânesc pe om mai puternic decât gândurile.

I-am atribuit aici fermității rolul de a înlătura, în condițiile unor motivări insuficiente, chinurile îndoielii, pericolele ezitării. Este adevărat că limbajul curent, nu foarte scrupulos, dă acest nume și simplei înclinări spre risc, îndrăzneală, cutezanță, temeritate. Acolo, însă, unde omul are motivări suficiente, fie ele subiective sau obiective, valabile sau false, nu există temeii să vorbim de fermitatea sa, căci, făcând-o, ne substituim lui și punem în talgerul balanței îndoieli care nici nu l-au încercat.

Aici nu se poate vorbi decât de forță sau slăbiciune. Nu suntem atât de pedanți încât să polemizăm cu limbajul curent pe tema acestei mici erori, observația noastră trebuie doar să înlătore obiecții neîntemeiate.

Această fermitate, deci, care învinge o stare de îndoială, poate fi numai un rod al inteligenței, anume al unei orientări foarte speciale a ei. Noi afirmăm că simpla coexistență a unei inteligențe superioare și a sentimentelor necesare tot încă nu înseamnă fermitate. Există oameni care au cea mai ageră pătrundere pentru problemele cele mai grele, cărora nici curajul nu le lipsește să-și asume multe răspunderi și, totuși, în cazurile dificile, tot nu pot ajunge la o hotărâre. Curajul și inteligența lor nu-și dau mâna, nu se îmbină și de aceea nu produc fermitatea, ca un al treilea element. Ea se naște abia prin acel act al intelectului care face conștientă necesitatea îndrăzelii și astfel determină voința.

Dacă aruncăm acum o privire de ansamblu asupra celor patru componente ce constituie atmosfera în care se mișcă războiul, pericolul, efortul fizic, nesiguranța și hazardul, devine lesne de înțeles că este necesară o mare forță a temperamentului și intelectului pentru a putea înainta cu siguranță și succes în acest element agravant, o forță pe care o regăsim, după feluritele modificări ce-i sunt impuse de împrejurări, în gura povestitorilor și cronicarilor evenimentelor militare ca energie, fermitate, perseverență, forță a temperamentului și a caracterului. Toate aceste manifestări ale naturii eroice ar putea fi considerate ca una și aceeași forță a voinței, care se modifică după împrejurări; dar oricât sunt de apropiat înrudite aceste calități, totuși nu sunt identice și suntem interesați să distingem, cu acest prilej, măcar ceva mai precis, jocul forțelor sufletești.

Trebuie spus întâi, pentru claritatea concepțiilor, că greutatea, povara, rezistența, cum vrem s-o numim, care cere comandantului acea forță sufletească, nu este, decât în cea mai mică parte, nemijlocit activitatea inamică, rezistența inamică, acțiunea inamică. Activitatea inamică are efect nemijlocit asupra lui numai în ce privește propria sa persoană, fără să atingă activitatea sa de comandant.

Dacă inamicul rezistă patru ore în loc de două ore, comandantul se află în primejdie patru ore în loc de două; aceasta este evident o mărire a cărei importanță scade cu cit comandantul este mai mare în grad; ce importanță are atunci când este vorba de înaltul comandant nici una!

În al doilea rând, rezistența inamică acționează nemijlocit asupra comandantului prin pierderea de mijloace, decurgând dintr-o rezistență mai lungă, și prin răspunderea legată de această pierdere. Aici, prin aceste considerații îngrijorate, este prima dată pusă la încercare și înfruntată puterea sa de voință. Dar noi afirmăm că aceasta este departe de a fi cea mai grea povară pe care o are de dus, deoarece este o chestiune în care nu are să-și dea socoteală decât sieși. Toate celelalte efecte ale rezistenței inamice, însă, sunt orientate asupra luptătorilor de sub conducerea sa și acționează asupra lui, prin intermediul lor.

Câtă vreme o trupă luptă plină de curaj, cu avânt și ușurință, comandantul are rareori prilejul să arate o mare putere de voință în urmărirea scopurilor sale; de îndată ce, însă, împrejurările devin dificile, și aceasta este inevitabil acolo unde se cer înfăptuiri extraordinare, treaba nu mai merge de la sine, ca o mașină bine unsă, ci mașina însăși începe să opună rezistență și, pentru a o învinge, este necesară marea putere de voință a comandantului. Prin această rezistență nu trebuie înțeleasă chiar insubordonarea și contrazicerea, deși și acestea se pot întâlni destul de des la câte unii indivizi, ci este impresia generală de sleire a tuturor forțelor fizice și morale, aspectul sfâșietor al jertfelor sângeroase, pe care comandantul trebuie să le combată în sine însuși și apoi la toți ceilalți care, nemijlocit sau mijlocit, îi transmit impresiile, sentimentele, îngrijorările și aspirațiile lor. Pe măsură ce forțele mor în indivizi, iar aceștia nu mai sunt animați și purtați de propria lor voință, treptat, întreaga inerție a masei apasă asupra voinței înaltului comandant; la căldura pieptului său, la lumina spiritului său trebuie să se reaprindă din nou focul hotărârii, lumina speranței tuturor celorlalți; numai întrucât este la înălțimea acestei sarcini el va păstra controlul asupra masei, rămânând stăpânul ei.

De cum acest control încetează, de cum propriul său curaj nu mai este destul de puternic să reanime curajul tuturor celorlalți, masa îl trage în jos, la ea, în regiunea inferioară a naturii animale, care dă înapoi în fața primejdiei și nu cunoaște rușinea. Iată greutatea pe care curajul și tăria sufletească a comandantului le au de înfruntat în luptă, dacă vrea să realizeze lucrări excepționale.

Ele cresc cu masele, iar forțele trebuie, așadar, să crească odată cu rangul, dacă este să rămână pe măsura solicitării.

Energia acțiunii exprimă tăria motivului care a provocat acțiunea, fie că motivul are la bază o convingere intelectuală sau o emoție afectivă. Aceasta din urmă, însă, cu greu poate lipsi, dacă trebuie suscitată o forță importantă.

Dintre toate sentimentele grandioase, care umplu pieptul omenesc în fierbintețea vîltoare a luptei, trebuie să recunoaștem că niciunul nu este atât de puternic și de constant ca setea sufletului după glorie și onoare, pe care limba germană o tratează atât de nedrept, tînzînd să o diminueze prin asocierea cu două noțiuni peiorative, Ehrgeiz și Ruhmsucht. Este adevărat că abuzul legat de acest mîndru dor a trebuit să provoace tocmai în război cele mai revoltătoare nedreptăți împotriva speciei umane; dar, prin originea lor, aceste sentimente se numără desigur printre cele mai nobile ale naturii omenești, iar în război sunt adevăratul duh înviorător care însuflețește imensul organism. Toate celelalte sentimente, oricât pot deveni mai generale, sau oricât unele din ele par să le fie superioare, ca dragostea de patrie, fanatismul ideilor, răzbușarea, entuziasmul de orice fel, nu pot înlocui ambiția de a dobîndi onoarea, setea de glorie. Acele sentimente pot în general anima și înălța toată trupa, dar nu trezesc în comandant dorința de a voi mai mult decît tovarășii săi, ceea ce este o cerință esențială a postului său, dacă este să realizeze în acest post lucruri remarcabile. Aceste sentimente nu fac, ca ambiția, din fiecare act distinct de război o proprietate a comandantului, care încearcă atunci s-o exploateze cel mai bine, unde ară cu efort, seamănă cu grijă, pentru a culege din belșug.

Această tendință a tuturor comandanților, însă, de la cel mai înalt până la cel mai mic, acest gen de activitate, acest spirit de emulație, acest imbold sunt mai ales cele care animă activitatea unei armate și îi pregătesc victoria. Iar în ce privește în mod deosebit pe cel mai înalt comandant, întrebăm: a existat vreodată un ilustru înalt comandant fără ambiție, sau este măcar imaginabil asemenea fenomen?

Am zice de aceea: un suflet puternic este acela care nu-și pierde echilibrul nici în cele mai violente frământări.

Sentimentele tumultuoase, înflăcărarea nu sunt în sine foarte potrivite pentru viața practică și, deci, nici pentru război. Ele au, într-adevăr, meritul unor impulsuri puternice, dar acestea nu sunt de durată.

Dacă, însă, în astfel de oameni emotivitatea ia direcția curajului și a ambiției, va fi adesea foarte utilă în război în posturi inferioare, din simplul motiv că actul militar pe care are să-l comande un comandant de rang inferior este de o durată mult mai scurtă. Aici ajunge adesea o singură hotărâre curajoasă, o izbucnire a forțelor sufletești.

Un atac îndrăzneț, un ura puternic este o treabă de puține minute, o bătălie îndrăzneță este treaba unei zile întregi, iar o campanie treaba unui an. În sfârșit, oamenii greu emoționabili, dar tocmai de aceea capabili de emoții puternice, care, față de cei precedenți, se comportă ca jarul față de flacără, sunt cei mai apti să înlătore, cu forța lor titanică, imensele poveri, sub care ne putem închipui în mod figurat dificultățile acțiunii militare.

Efectul sentimentelor lor seamănă cu mișcarea maselor mari care, chiar mai lentă, este cu atât mai irezistibilă. O spunem, deci, încă o dată: un suflet puternic nu este cel capabil numai de emoții puternice, ci cel ce rămâne echilibrat în cele mai puternice emoții, astfel încât, în ciuda furtunilor din piept, capacitatea de judecată și convingerea își păstrează întreaga subtilitate, ca acul compasului pe nava tălăzuită de furtună.

Impresiile pericolului (Curajul) în fine, lupta naște elementul pericolului, în care toate activitățile militare trebuie să trăiască și să se miște ca pasărea în aer și peștele în apă. Efectele pericolului însă se repercutează toate asupra sufletului, fie nemijlocit, adică prin instinct, fie pe calea inteligenței.

Primul efect ar fi tendința de a te sustrage pericolului, iar, în măsura în care aceasta nu se poate, teama și frica. Dacă acest efect nu apare, înseamnă că curajul ține echilibrul aceluia instinct.

Curajul însă nu este nicidecum un act al inteligenței, ci de asemenea un sentiment, ca și frica; aceasta este orientată spre conservarea fizică, curajul spre conservarea morală. Curajul este un instinct mai nobil.

Dar, pentru că este instinct, nu se lasă întrebuițat ca un instrument inert, ale cărui efecte apar exact în măsura prescrișă. Curajul nu este deci o simplă contrapondere a pericolului, menită să-l neutralizeze în efectele sale, ci o mărime specifică.

„Să acceptăm riscul de a plăti cruzimea cu cruzim, de a răspunde la violență prin altă violență. Ne va fi mai ușor să depășim aici inamicul și să-l readucem în limitele moderației și umanității.”

General Erich von Falkenhayn

“Eu am rugat, la 16 august 1916 (stil vechi, *n.a.*), să fiu desărcinat din postul de șef al statului major al armatei de operațiuni”¹¹³.

De fapt el a fost obligat să demisioneze din cauza intrării României în război și a ofensivei vertiginoase a trupelor românești în Transilvania. “Aveam și acum aceeași părere că Germania și Austro-Ungaria nu vor fi în stare – în situația încordată existentă în Franța, Galiția și Italia – de a ceda forțe care să se opună definitiv, chiar pentru scurtă vreme, înaintării românilor pe frontul transilvănean, adică pe o lărgime de front de 400 km. Rezistența nu era posibilă decât printr-un procedeu ofensiv, bătând coloanele inamicului înainte de a fi realizată legătura, ruptă prin faptul trecerii munților”¹¹⁴.

Ferdinand Freiligrath

“Jedwede Zeit hat ihre Wehen” (“Fiecare vreme are durerile ei”) este expresia poetul german Ferdinand Freiligrath, care a avut mult de suferit din pricina ideilor sale progresiste. Colaborator al lui Karl Marx la “Noua gazetă renană”, Freiligrath a fost arestat, exilat și nevoit să trăiască din subscripții publice. A lăsat două volume de versuri înflăcărate, dintre care multe pe teme patriotice. Versul de mai sus face parte din poezia *Der Phönix* (Fenixul) și se citează în sensul că fiecare epocă, fiecare împrejurare are greutatea ei. care se cer biruite prin luptă curajoasă (eroică).

Johann Wolfgang von Goethe

Marele scriitor german a fost puternic influențat de operele lui Herder și Schiller și a scris drame, ce exprimă revolta omului de geniu împotriva legilor sociale și a divinității, dar și romane din care răbufnesc aspirațiile omului spre libertate și progres. În celebra sa creație literară “Faust” personajul principal este un simbol al tragicei căutări a adevărului.

¹¹³ M. Ionescu, *Zile epopoice*, Editura Militară, București, 1989, p. 40.

¹¹⁴ *Ibidem*, p. 48.

“Das eigentliche Studium der Menschheit ist der Mensch” (“Adevăratul studiu al omenirii este omul”) – o cugetare a lui Goethe din romanul său *Die Wahlverwandschaften* (Afinitățile electivă) – apărut în 1809. Moralistul francez Pierre Charron, cu două sute de ani înainte în *Traité de la Sagesse* (Tratatul despre înțelepciune, 1601), a formulat aceeași idee: *La vraie science et la vraie étude l’homme, c’est l’homme* (Adevărata știință și adevăratul studiu al omului, este omul).

“Donn ich bin ein Mensch gewesen ...” se traduce “Căci eu am fost un om ...” (care a luptat, n.a.). Cugetarea este probabil preluată de la dictonul latin “*Vivere militare est*” (“A trăi înseamnă a lupta”) – Seneca, *Scrisori*. Euripide, înaintea lui, iar Goethe, Voltaire ș.a., după el, au exprimat aceeași idee și aproape în aceeași formă. (Vezi: *Ma vie est un combat*). Epistola lui Seneca, intitulată *Să suportăm totul cu resemnare*, e adresată satiricului Lucilius: “*Atque vivere, Lucilli, militare est*”. În concluzie, el consideră că oamenii care străbat drumurile grele, prăpăstioase ale vieții sunt luptători curajoși. Iar cei care se complac într-un repaus rușinos, în timp ce ceilalți lucrează, sunt niște netrebniți.

Hermann și Dorothea spune (parcă pentru a explica de ce clipa e prețioasă) că o singură clipă numai poate hotărî viața și soarta omului („*Der Augenblick nur entscheidet über das Leben des Menschen und über sein ganzes Geschick*”). “*Der Worte sind genug gewechselt, lasst mich auch endlich Taten sehen*” (“Am schimbat destule vorbe, lăsați-mă în sfârșit să văd și fapte”) – sunt două versuri ale lui Goethe din *Faust* spuse de directorul teatrului în discuția sa cu Poetul; ele constituie un îndemn la acțiune (vezi. “*Res, non verba*” și “*Des actes non des paroles*”).

“*Ein unnütz Leben ist ein früher Tod*” (“O viață inutilă e o moarte timpurie”) – versul 115 din piesa *Ifigenia în Taurida* de Goethe (act. I, sc. 2). Este replica pe care Ifigenia o dă lui Arcas, refuzând propunerile sângerosului Thoas, regele Tauridei. Acesta, îndrăgostit de ea, îi oferea să împartă împreună regatul. Dar Ifigenia îi cere în primul rând să renunțe la obiceiul barbar de a-i omorî pe străini, deoarece ea descoperise că printre cei amenințați cu moartea era și Oreste, fratele ei, sosit pe furiș în țară.

“*Kein Kluger Streiter hält den Feind gering*” (“Nici un luptător înțelept nu-și subestimează dușmanul”) – maximă a lui Goethe, din piesa *Ifigenia în Taurida* (act. V, sc. 3). Este replica pe care Ifigenia o adresează lui Thoas, regele Tauridei, care încearcă zadarnic să-i câștige dragostea. Maxima aceasta se utilizează spre a se atrage atenția că nici un adversar nu trebuie nesocotit.

“Licht, mehr Licht!” (“Lumină, mai multă lumină!”) – sunt ultimele cuvinte ale lui Goethe, rostite pe patul de moarte, la 22 martie 1832. Semnificația lor este controversată.

Unii dau acestor vorbe sensul lor propriu, adică, în pragul morții, marele scriitor german, simțind în fața ochilor o încețoșare, o neregulă, a cerut să se facă mai multă lumină.

Alții, dimpotrivă, acordă acestui “mehr Licht” sensul figurativ de mai multă cultură, mai multă știință, mai mult adevăr.

Și cu acest ultim înțeles sunt citate de obicei vestitele cuvinte ale lui Goethe.

“Welche Regierung die beste sei? Diejenige, die uns lehrt uns selbst zu regieren (“Care cârmuire e cea mai bună?

Aceea care ne învață să ne conducem singuri”) – maximă a lui Ghethe din “Proverbe în proză”.

Fritz Hereus

„... aducerea la bătaia hotărâtoare (de pe Argeș, n.n.) în marșuri îndrăznețe a tuturor unităților (românești, n.n.) disponibile din situațiile inițiale foarte ramificate și chiar defavorabile, țintă care, de altfel, a fost fără îndoială atinsă. Diviziile (române, n.n.) fără experiență de război și care luptau sub cele mai defavorabile condiții morale și fizice au săvârșit o faptă în fața căreia și biruitorul nu poate decât să-și exprime profundul său respect... Este eroic cum generalul Prezan viitorul mareșal, n.n.) până la sfârșit nu vroia să se considere învins. El s-a gândit poate la spusele lui Napoleon că învins este acela care mai întâi se recunoaște însuși ca învins”¹¹⁵.

Feldmareșalul von Hindenburg

șef al Marelui Cartier General german

După victoriile armatei române de la Mărăști, Mărășești și Oituz din iulie-august 1917 declara: „Tentativa de a sfărâma armata română ... nu a reușit”¹¹⁶.

¹¹⁵ *Ibidem*, p. 51.

¹¹⁶ Hans von Seeckt, *Aus meinem Leben, 1866-1917*, Leipzig, 1938, p. 603.

Heinrich Heine

„Das Glück ist eine leichte Dirne” („Norocul e o fată ușuratică”) – vers celebru al lui Heinrich Heine, din cartea a doua din ciclul de poezii Romancero. Iată prima strofă, în traducerea lui Ion Frunzetti:

„Norocul e o femeiușcă
Ce nu stă locului o clipă.
Ți-alintă părul, fruntea-n pripă
Te pupă, zboară ca din pușcă”.

Poetul sugerează, să nu ne încredem în noroc, fiindcă e nestatornic și înșelător. Un sfat asemănător ne dă și Friedrich Schiller. În actul I din demetrius (piesă neterminată) poetul spune: „Das Glück ist falsch, unsicher der Erfolg” (Norocul e amăgitor, succesul nesigur) – adică incertă e izbânda care se bizuie pe noroc.

„Der Vorhang fällt, das Stück ist aus” („Cortina cade, piesa s-a sfârșit”) – este primul vers al poeziei lui Heine Sie erlischt („Ea s-a stins”) din ciclul Romancero.

Poetul a scris:

V-a plăcut piesa? Am auzit că pâlپând, s-a stins. „Das arme Licht war meine Seele” (Biata lumină – a fost sufletul meu). Se subînțelege că este vorba de scena lumii, iar căderea cortinei simbolizează sfârșitul vieții, și acesta este înțelesul cu care se întrebuițează cunoscutul vers al lui Heine, care este valabil mai ales pentru viața militarilor în timp de război. (Vezi: „Acta est fabula” și „All the world’s a stage”).

„Es ist eine alte Geschichte” („E o poveste veche”) – În Cartea Cântecelor, Heinrich Heine are o mică poezie, intitulată Intermezzo liric, care începe astfel:

„Es ist eine alte Geschichte,
Doch bleibt sie immer neu;
Und wem sie just passieret,
Dem bricht das Herz entzwei!”
„Povestea este veche, totuși
De-a pururea rămâne nouă,
Și-aceluia cui i se-ntâmplă,
Îi rupe inima în două!”

Această poezie a rămas celebră. Mai ales primele două versuri s-au răspândit prin cântece și citate, „povestea veche” fiind de fapt veșnic tânăra poveste a dragostei. Cu timpul însă expresia s-a extins la orice împrejurare în care povestea – vorba lui Heine – e veche, cum este veche și eterna dragoste de Patrie.

„Der fliegerde Hollander” („Olandezul zburător”) – are la bază o legendă veche. Un marinar olandez făcuse jurământ să ocolească un promontoriu întâlnit în cale, chiar dacă această expediție i-ar cere o veșnicie. Semeția lui a atras mânia lui Dumnezeu și marinarul s-a văzut pedepsit să se lupte cu talazurile și furtuna, fără a ajunge niciodată la liman. Dar această legendă, originară din Țările de Jos, n-a dat naștere expresiei decât abia în secolul trecut, când cei doi mari creatori germani – poetul Heinrich Heine (în 1834) și compozitorul Richard Wagner (tot în 1843) – au popularizat-o prin lucrările lor. Opera wagneriană *Der fliegende Holländer* a fost tradusă în franceză *Le vaisseau fantome*, povestea „Olandezul zburător” fiind cunoscută și sub titlul de „Vasul fantomă”, care de asemenea a devenit o expresie spre a caracteriza spiritul de aventură ce, în orbirea lui, este sortit eșecului. Heine a făcut cunoscută cultura germană în Franța. Poeziile, baladele, liedurile, eseurile, epele și notele sale de drum sunt pline de umanism și patriotism.

Johann Gottfried von Herder

Este un teoretician al curentului literar, „Sturm und Drang” (Furtună și avânt) care a relevat caracterul național al artei („Glasurile popoarelor în cântece”).

„Licht, Liebe, Leben!” („Lumină, dragoste, viață!”) este epitaful de pe mormântul scriitorului german Herder. Aceste trei cuvinte l-au condus și în viață, fiind cunoscute ca „deviza celor trei L” (deoarece fiecare cuvânt începe cu această literă). Formula lui Herder e citată ca un îndemn la optimism, ca un slogan moral, iar moralul militarilor are întotdeauna nevoie de cuvinte de îmbărbătare.

Gotthold Ephraim Lessing

„Begnügt euch doch ein Mensch zu sein!” („Mulțumește-te să fii om!”) este o replică din *Nathan Înteleptul* de Lessing (act. III, sc. 9), adresată de către templier lui Nathan.

Această piesă, îndeamnă la înfrățire între oameni, dincolo de barierele naționaliste sau religioase, pledează pentru calitățile morale, umane. În acest sens e folosit îndemnul: „Begnügt euch doch ein Mensch zu sein!”

Această problemă a umanității, constituie piatra de temelie a scrierilor sale, inspirându-i lui Lessing și alte vorbe celebre, ca de pildă: „Cea mai nobilă preocupare a omului este omul”.

„Die Menschen sind nicht immer, was sie scheinen” („Oamenii nu-s totdeauna ceea ce par”) spune Daia, una dintre eroinele poemului dramatic Nathan Înteleptul de Lessing (act. I, sc. 6). „Kein Mensch muß müssen” („Nici un om nu trebuie constrâns să îndeplinească ceva”). Aceste cuvinte sunt citate pentru a arăta că omul (chiar dacă este militar) este singurul stăpân al voinței și al actelor sale.

Fr. Logan

„Bewaffneter Friede” („Pace înarmată”) este o expresie din Sinngedichte (Epigrame), inspirată poate din dictonul latin „Si vis, pacem, para bellum” („Dacă vrei pace, pregătește-te de război”).

Contele de Saint – Aulaire

„O înfruntare înverșunată de 50 de zile, cu două episoade mai importante: MĂRĂȘTI și MĂRĂȘEȘTI, două victorii române în care germanii au fost bătuți, în pofida superiorității lor în efective și materiale”.

Friedrich von Schiller

A scris poeme cu rezonanțe eroice („Odă bucuriei”, „Clopotul”), balade și alte opere de mare valoare universală pline de patriotism.

„Das Alte stürzt ...” („Ce este vechi se năruie”) este expresie din Wilhelm Tell (act. IV, sc.2). Sunt primele cuvinte din versurile pe care le rostește cu limbă de moarte căpitanul Attinghausen:

„Das Alte stürzt, es ändert sich die Zeit
Und neues Leben blüht aus den Ruinen”

care înseamnă: „Ce este vechi se năruie, vremurile se schimbă și o viață nouă înflorește din ruine.”

„Das ist Tells Geschoß („Aceasta-i lovitura lui Tell!”) este o replică, din piesa Wilhelm Tell a lui Schiller (act. IV, sc. 3), în momentul când o săgeată fășnită dintr-un tufiș îl străpunge în piept pe tiranicul Gessler. După această precizie uimitoare, el ghicește de îndată cine-i țintașul: „Săgeata asta e a lui Tell!”. Expresia se pronunță atunci când se recunoaște autorul după măiestria lui specifică.

„Der Augenblick ist kostbar, wie das Leben eines Menschen!” („Clipa este prețioasă ca viața unui om”) – Sunt cuvintele marchizului de Posada din piesa Don Carlos de Fr. Schiller (act. IV, sc. 21). Ele recomandă să prețuim fiecare clipă.

„Der Krieg ernährt den Ktieg” („Războiul război hrănește”) – replică din Piccolomini (act. I, sc. 2) – de Fr. Schiller, ajunsă proverb german. În această piesă din trilogia Wallenstein, apărută în 1799, marele poet și dramaturg german, prin cuvintele de mai sus rostite de generalul isolani, vrea să înțeleagă că un război generează altul. Tot Schiller, în Moartea lui Wallenstein (a treia piesă din aceeași trilogie), spune prin gura lui Max Piccolomini: „Der Krieg ist schrecklich, wie des Himmels Plagen” (Războiul e înspăimântător ca plăgile cerului) act. II, sc. 2.

„Die Jahre fliehen pfeilgeschwind” („Anii aleargă (sau anii zboară) repede ca săgeata”) – vers, deseori citat, din poezia Cântecul clopotului (Das Lied von der Glocke). Comparația cu zborul pentru trecerea timpului o întâlnim deseori în paginile literaturii universale. La Fontaine: „Sur les ailes du temps”... (Pe aripile timpului – fabula Tânăra văduvă); Lamartine: „O temps, suspends ton vol!” (O, timp, oprește-ți zborul!)

Așadar, avem de unde alege citate pentru zborul nesfârșit al vremii: Vezi, pentru aceeași idee: „Eheu! fugaces labuntur anni” (Horațiu) și „Fugit irreparabile tempus” (Vergiliu).

„Die schönen Tage in Aranjuez sind nun zu Ende” („Frumoasele zile din Aranjuez s-au dus!”) – versul cu care începe poemul dramatic Don Carlos. Cuvintele rostite de Domingo – duhovnicul lui Filip al II-lea, regele Spaniei, sunt adresate lui Don Carlos, prințul moștenitor, înainte de plecarea infanteriei din încântătorul palat și din pitorescul oraș spaniol de lângă Madris: „Frumoasa vreme din Aranjuez s-a isprăvit ...”.

Celebrul vers al lui Schiller a devenit o locuțiune universală ce se poate folosi și în sensul: a trecut vremea fără de griji, căci a început războiul.

„Dreiundzwanzig Jahre! Und nichts für die Unsterblichkeit getan!” („Douăzeci și trei de ani! Și n-am făcut încă nimic pentru nemurire!”) – E o replică a lui Don Carlos (din poemul dramatic eponim al lui Fr. Schiller) în dialogul ce-l are în scena a doua din actul II, cu tatăl său, regele Filip al II-lea al Spaniei. Probabil că Schiller, punând aceste cuvinte în gura tânărului său erou, s-a gândit la Alexandru Macedon (care și el era fiul unui Filip, dar la 23 de ani făcuse atât de mult „pentru nemurire”).

Cum însă nu oricui îi este dat să ajungă Alexandru cel Mare, exclamația juvenilă a lui Don Carlos sună cam pretențios. De aceea, e folosită mai mult în ironie, pentru a persifla pe tinerii prea grăbiți să se aventureze la fapte mari, fiindcă „prea iute le curge sângele prin vine” – cum spune același Schiller în aceeași scenă a piesei.

„Es gibt im Menschenleben Augenblicke ..” („Sunt clipe în viața omului...”) – vers din tragedia Moartea lui Wallenstein de Schiller (act. II, sc. 3).

Generalul Wallenstein a fost una dintre figurile războiului de 30 de ani. Râvnind să ajungă rege al Boemiei, pregătise o acțiune în acest scop. „Sunt clipe în viața unui om...” spunea el celor din anturajul său. Și într-adevăr, pierzând momentul prielnic, planurile lui s-au năruit. Împăratul Ferdinand a descoperit complotul și Wallenstein, condamnat pentru trădare, a fost omorât chiar de ofițerii din garda sa.

„Es gibt im Menschenleben Augenblicke...” e o expresie care se poate aplica în felurite situații: 1) când vrem să aducem aminte cuiva de o împrejurare – fericită sau nefavorabilă; 2) când vrem să atragem atenția că anumite momente din viața unui om îi pot aduce ascensiunea, dacă știe să le utilizeze cum trebuie; 3) când, dimpotrivă acele momente îl pot prăbuși, dacă nu se folosește de ele, sau dacă le folosește greșit.

„Kurz ist der Schmerz, und ewig ist die Freude!” („Scurtă e durerea, și veșnică-i bucuria”) – ultimul vers cu care se încheie tragedia Fecioara din Orléans de Schiller (act. V, sc. 14). Aceste cuvinte le rostește, ca o concluzie, eroina și în același timp patrioata Ioana d’Arc în cea din urmă clipă a vieții. Se citează spre a sublinia că victoriile care sunt trainice se obțin cu sacrificii care sunt trecătoare.

„Mehr als das Leben lieb´ich meine Freiheit” („Mai mult decât viața îmi iubesc libertatea”) – celebrul vers al lui Schiller din piesa *Fecioara din Orléans* (act. II, sc. 2). Regina Isabeau a Franței, soția lui Carol VI, recunoaște față de ducele Filip că are dorinți și sânge fierbinte ca și alte femei; că nu vrea să-și îngroape tinerețea și bucuriile lângă un soț neburn; că „îmi place mai mult libertatea, decât viața”. Aceste cuvinte, deși rostite de o femeie frivolă în apărarea pornirilor ei pătimase, au devenit un înflăcărat elogiu adus libertății.

„Nur vom Nutzen wird die Welt regiert” („Lumea e condusă numai de interese”) – Schiller, *Moartea lui Wallenstein* (act. I, sc. 6). E răspunsul pe care contele Terzky îl dă generalului Wallenstein, când acesta vorbește despre credință, prietenie, omenie.

„Raum für alle hat die Erde” („Pământul are loc pentru toți”) este un vers al poeziei *Vânătorul din Alpi* de Schiller. O căprioară, urmărită în mulți, este încolțită: jos prăpastia – alături, omul cu arc și săgeată.

Atunci se aude duhul munților care-l oprește pe vânător: „De ce aduci moarte și jale până aici la mine?”

„Pe pământ este loc pentru toți!” Versul lui Schiller reflectă gândirea și sentimentele sale cu privire la raporturile ce trebuie să existe între toate ființele pământului. E o pledoarie ce trebuie să existe între toate ființele pământului. E o pledoarie pentru omenire, pentru relații amicale, frățești, împotriva nesățioșilor, împotriva spiritului acaparator, a exclusivismului și dominației celui puternic asupra celui slab, hăituit și fără apărare.

„Seid einig, einig, einig!” („Fiți uniți, uniți, uniți!”) – Schiller, *Wilhelm Tell* (act. IV, sc. 2). E vorba de lupta țăranilor împotriva stăpânirii tiranice din cantonul elvețian Scwytz. Unul dintre răsculați, Stauffacher, lângă prietenul său Attinghausen, căzut în luptă, rostește ca un legământ: „Vreți să fiți liberi? Fiți uniți pe veci!.... uniți, uniți, uniți!”.

„Verbunden werden auch die Schwachen mächtig” („Și cei slabi, dacă-s uniți, devin puternici”) – Schiller, *Wilhelm Tell* (act. I, sc. 3) – replici pe care țăranul răsculat Stauffacher o dă lui Tell, când acesta-i spune că omul este sigur numai de el însuși.

„Wo ein Brutus lebt. muss Cäsar sterben” („Unde trăiește un Brutus, trebuie să moară un Cezar”) – Schiller., Hoții (act. IV, sc.5) – adică Cezar – împăratul – și Brutus – republicanul – nu pot să conviețuiască. Se citează spre a semnala două poziții diametral opuse, dezbinarea categorică dintre două persoane, dintre două tabere. Focul și apa nu pot sta laolaltă.

Karl Schwartz

„Scriu acestea cu o tristețe infinită, căci nu există om în lume care să prețuiască mai mult ca mine onoarea și demnitatea națiunii sale.”

Ludwig Uhland

A scris „Poezii patriotice”, balade, studii etc.

„Die Welt wird schöner mit jedem Tag” („Lumea devine cu fiecare zi mai frumoasă”) – iar aceste cuvinte devin cu fiecare zi tot mai actuale. Le-a spus, în urmă cu mai mult de un veac, poetul german Uhland, în Frühlingsglaube.

Christoph Wieland

„Den Wald vor lauter Bäumen nicht sehen”

(„Din cauza copacilor nu vezi pădurea”). Expresia se aplică aceluia care se pierde în detalii, uitând din această cauză întregul, adică nu au o vedere de ansamblu asupra unei situații, asupra unei lucrări.

„Ein einziger Augenblick kann alles umgestalten” („O singură clipă poate schimba totul”) – Maximă a lui Wieland din poemul său Oberon (VII, 75).

PROVERBE

„Den Wald vor lauter Bäumen nicht sehen” („Din cauza copacilor nu vezi pădurea”) – Proverbul este cunoscut și precis, dar mai puțin precis și cunoscut este faptul dacă el a fost premergător vestitului vers din Musarion (vol. 2) al poetului german Christoph Wieland (1733-1813): „Den Wald vor lauter Bäumen nicht sehen”, sau dacă acest vers a devenit proverb. Se aplică aceluia care se pierde în detalii, uitând din această cauză întregul, adică nu au o vedere de ansamblu asupra unei situații, asupra unei lucrări.

„Der Mensch ist frei geschaffen” („Omul e născut să fie liber”, sau, în franceză ”L’homme est né libre”.

„Die dicke Bertha” („Bertha cea grasă”) – nume dat tunului de mare calibru cu care germanii au bombardat Parisul de la o distanță de 75 mile, în războiul din 1914-1918. Francezii l-au poreclit astfel ca o aluzie ironică la Bertha Krupp, soția celui mai mare fabricant de arme. A devenit apoi expresie, spre a desemna un procedeu, un argument în care îți pui toate speranțele.

„Die Toten reiten schnell” („Morții călăresc repede” – adică sunt repede uitați.

„Einmal ist keinmal” („O dată e ca niciodată”), cunoscut proverb care susține că ceea ce se întâmplă o singură dată nu trebuie considerat ca un obiect. Francezii au adoptat chiar această formulă în zicala lor: „Une fois n’est pas coutume”. „O dată nu înseamnă deprindere”.

„Ein Mann, ein Wort” („Un om, un cuvânt”) – proverb care amintește omului că trebuie să-și respecte cuvântul. Noi spunem: Făgăduiala dată e datorie curată.

„Faustrecht” („Dreptul pumnului”) – termen istoric prin care se înțelege dreptul celui mai puternic, în sensul că forța e mai tare decât dreptul. (La raison du plus fort...).

„Heute rot, morgen tot” („Azi rumen, mâine mort”) – adică astăzi viu, mâine-n sicriu. Se citează spre a aminti că viața omului este trecătoare.

„Übung macht den Meister” („Exercițiul îl face pe meșter”) – proverb care confirmă că meșteșugul, arta, măiestria, nu se dobândesc decât prin stăruitoare exerciții. Zicala noastră: Nimeni nu se naște meșter.

„Von einem Streiche Fällt keine Eiche” – („Dintr-o lovitură doar, nu cade un stejar”) – proverb care subliniază metaforic valoarea perseverenței (repetarea loviturilor), spre a atinge scopul propus (doborârea copacului).

Wer „A” gesagt hat. muss auch „B” sagen („Cine a spus !A! trebuie să spună și „B”) – proverb corespunzător zicalei noastre: Dacă ai intrat în horă trebuie să joci.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ pentru partea I-a

1. ALMAȘ Dumitru, „Vetre de istorie românească”, București, 1988.
2. AGÂRBICEANU Ion, „O lacrimă fierbinte. Cuvinte către oastea Țării”, București, 1918.
3. ALEXANDRU Ioan, „Iubirea de Patrie”, București, 1985.
4. ARGÊȘANU Floriean, UCRAIN Constantin, „Tripticul vitejiei românești”, 1877-1878, 1916-1918, 1944-1945, București, 1977.
5. BĂDĂLAN Eugen, FRUNZETI Teodor, „Forțe și tendințe în mediul de securitate european”, București,
6. BĂLCESCU Nicolae, „Puterea armată și arta militară la români”, București, 1990.
7. BERCIU Adina, ISCRU S. D., VALTER Tiberiu, DAVID Aurel, „Tricolorul românesc”, București, 1995.
8. CEAUȘESCU Ilie, „Lupta întregului popor pentru apărarea patriei”, București, 1980.
9. COȘBUC George, „Poezii patriotice”, București, 1977.
10. CRISTACHE Gheorghe, Dr. DOGARU Maria, Dr. „Simbolurile naționale ale României”, București, 2003.
11. CRISTACHE Gheorghe, TUCĂ Floriean, „Voievozi, Domnitori, Principi, Regi, Președinți și alți Șefi de Stat din spațiul românesc. Dicționar”, ediția a II-a adăugită, București, 2006.
12. ***, Dicționar de cuvinte, expresii, citate celebre, I. BERG, Editura Saeculum, Editura Vestela, București, 1995.
13. ***, „Dicționar enciclopedic”, vol. II, București, 1996.
14. ***, „Dicționar enciclopedic român”, vol. I, București, 1963.
15. ***, „Dicționar enciclopedic român”, vol. III, București, 1965.
16. ***, „Dicționar explicativ al limbii române”, București, 1975.
17. DONALD David, Lincoln reconsidered.
18. ***, „Enciclopedia României”, vol. I, București, 1938.

19. GIURESCU C. Constantin, „**Alexandru Ioan Cuza**”, București, 1973.
20. GIURESCU C. Constantin, GIURESCU C. Dinu, „**Istoria românilor din cele mai vechi timpuri până azi**”, București, 1971.
21. GIURESCU C. Dinu, „**Ioan Vodă cel Viteaz**”, București, 1974.
22. GOGA Octavian, „**Cântece pentru Țară**”, București, 1916.
23. GOGA Octavian, „**Ne cheamă pământul**”, București, 1909.
24. ILIESCU Constanța, „**Poezii patriotice. Culegere**”, București, 1976.
25. IORGA Nicolae, „**Istoria armatei românești**”, ediția din 1969, București, 1969.
26. ***, „**Istoria militară a poporului român**”, vol. I-IV, București, 1984-1989.
27. ***, „**Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său, Theodosie**”, București, 1996.
28. KOGĂLNICEANU Mihail, „**Reflecții**”, București, 1988.
29. ***, „**Lirica războiului pentru neatârnare. 1877-1878**”, ediția alcătuită de dr. Floriean Tucă, prof. Nicolae Ionescu și prof. Romulus Raicu, București, 1999.
30. ***, „**Lirica războiului de reîntregire a neamului**”, ediție alcătuită de dr. Floriean Tucă, prof. Nicolae Ionescu și prof. Romulus Raicu, București, 1998.
31. ***, „**Lirică românească a războiului din anii 1941-1945**”, adiție alcătuită de dr. Floriean Tucă și dr. Cristache Gheorghe, București, 2001.
32. ***, „**Mic dicționar enciclopedic**”, ediția a II-a revăzută și adăugită, București, 1978.
33. MOISIL Constantin, „**Stema României**”, București, 1931.
34. MUȘAT M., ARDELEANU I., „**De la statul geto-dac la statul român unitar**”, București, 1983.
35. ***, „**O flacăra străbate veacurile**”, București, 1974.
36. „**Poezii și cântece pașoptiste**”, ediție alcătuită de dr. Floriean TUCĂ și prof. Nicolae IONESCU, București, 1998.
37. ROMANESCU Gheorghe, colonel, „**Oastea română de-a lungul veacurilor**”, București, 1976.
38. ***, „**Revista de Științe Militare**”, București, nr. 1/2001.

39. TOPLICEANU Iulian, dr., UCRAIN Constantin, dr. „**Oastea lui Avram Iancu**”, Cluj Napoca, 1989.
40. TUCĂ Floriean, dr. „**Monumentele neatârării**”, București, 1977.
41. TUCĂ Floriean, „**Triunghiul eroic. Mărăști, Mărășești, Oituz**”, București, 1977.
42. TUCĂ Floriean, col. dr., COCIU Mircea, „**Monumentele anilor de luptă și jertfă**”, București, 1983.
43. TUCĂ Floriean, general de brig, dr., BREZOIANU Constantin, colonel, „**Cultul eroilor la români. Dicționar de termeni uzuali**”, București, 2009.
44. TUCĂ Floriean, CRISTACHE Gheorghe, „**Altarele eroilor neamului**”, București, 1994.
45. TUCĂ Floriean, dr., SCRIECIU Liviu, dr., „**Constantin Brâncuși, luceafăr al sculpturii românești**”, București, 2006.
46. TUCĂ Floriean, UCRAIN Constantin, „**Locuri și monumente pașoptiste**”, București, 1988.
47. TUCĂ Floriean, IONESCU Nicolae, RAICU Romulus, „**Epopoea anilor 1916-1918. Războiul pentru făurirea României Mari**”, București, 1998.
48. TUCĂ Floriean, SBĂRNĂ Gheorghe, DOBRE Gheorghe Cezar, „**Milenii de statalitate, creștinism și cultură în spațiul românesc**”, București, 2003.
49. TUDOR Vianu, „**Arta prozatorilor români**”, București, 1977.
50. UCRAIN Constantin, general de brig. dr., „**Patrie, Onoare, Demnitate**”, București, 2005.
51. UCRAIN Constantin, colonel, dr. „**Oastea lui Horea**”, București, 1980.
52. VĂDUVA Gheorghe, „**Amurguri pe rug**”, București, 2010.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

pentru partea a II-a

1. Dumitru ALMAȘ, **Nord contra Sud – războiul civil din Statele Unite ale Americii – (1861-1865)**, Editura Științifică, București, 1965.
2. Carl von CLAUSEWITZ, **Despre război**, Editura Militară, București, 1982
3. Carl von CLAUSEWITZ, **Schriften, Aufsätze, Studien, Briefe**, Ed. Werner Hahlweg, Göttingen, 1966
4. David Herbert DONALD, **Lincoln reconsidered**, New York, Vintage Books, 2001.
5. MARX-ENGELS, **Opere**, vol. 16, Editura Politică, București, 1963.
6. Mihail KOGĂLNICEANU, *Reflecții*, București, 1988.
7. Camil MUREȘAN, Alexandru VIANU, **Președinte la Casa Albă**, Editura Politică, București, 1974.
8. Barack OBAMA, **„Îndrăzneala de a spera. Gânduri despre salvarea visului american”**, București, 2008.
9. Dumitru PREDA (coordonator), Neculai MOGHIOR, VELTER Tiberiu, **„BERTHELOT ȘI ROMÂNIA” („BERTHELOT ET LA ROUMANIE”)**; Editura Univers Enciclopedic, București, 1997.
10. ROOSEVELT Elliot, **„Așa a văzut-o el. Senzaționalele destăinuiri ale fiului marelui președinte”**, FORUM, București, 1946.
11. Karl Schwartz, **Viața generalului Carl von Clausewitz și a doamnei Marie von Clausewitz, cu scrisori, articole, jurnale intime și alte documente**, Berlin, 1878.
12. Walt WHITMAN, **Opere alese**, ESPLA, București, 1956.
13. ***, Ziarul **America**, 4 iunie 1932.
14. ***, **Larousse**, Paris, 1993.
15. ***, **The New Encyclopaedia Britannica**, 2007.

REZUMAT

„PATRIE, OȘTIRE, EROISM”, este o culegere de texte românești și străine reprezentative referitoare la definițiile, conținutul și semnificațiile celor trei cuvinte cuprinse în titlu. Textele românești incluse în volum – rod al muncii de documentare îndelungate și profesioniste – aparțin, pe de o parte, unor ilustre personalități de stat, istorice și cultural-științifice, ca de pildă: Neagoe Basarab, Ion Vodă cel Cumplit, Tudor Vladimirescu, Mihail Kogălniceanu, Alexandru Ioan Cuza, Carol I și Ferdinand I, Nicolae Bălcescu, Nicolae Iorga, Vasile Pârvan, Constantin C. Giurescu, Mihai Eminescu, George Coșbuc, Vasile Alecsandri, Octavian Goga, George Călinescu, Nichita Stănescu și mulți alții, iar, pe de altă parte, unor reputați militari din trecut, așa cum au fost generalii Alexandru Cernat, Gheorghe Magheru, Eremia Grigorescu, Alexandru Averescu, Constantin Prezan etc. În privința textelor autorilor străini, acestea sunt datorate, unor scriitori, ca de exemplu: David Donald, Walt Whitman, unor generali francezi (Victor Pétain, Jean Delmas, Henri Mathias Berthelot), unor președinți ai SUA și unor ziare din acele timpuri, enciclopedii, dicționare etc.

Prin conținutul și valoarea ei științifică, cartea reprezintă o noutate absolută în literatura românească. Iată sumarul ei: Cuvânt înainte; Partea I - Vibrante cuvinte despre PATRIE, OȘTIRE și EROISM în gândirea și în literatura românilor: capitolul 1 – „Patrie - Patriotism”; capitolul 2 – „Armata - Oștire”; capitolul 3 – „Eroi - Eroism”; Partea a II-a – Cugetări celebre din literatura unor țări aliate despre Patrie, Oștire și eroism: capitolul 1 – „Articole din cugetări celebre din literatura unor țări aliate despre PATRIE, OȘTIRE și EROISM”; capitolul 2 – „PATRIE, ARMATA ȘI EROISM în viziunea SUA”; capitolul 3 – „PATRIA, OȘTIREA ȘI EROISMUL în viziunea REPUBLICII FRANCEZE”; capitolul 4 – „PATRIA, ARMATA ȘI EROISMUL” în viziunea unor personalități germane.

Lucrarea este prevăzută cu un „Cuvânt înainte” și cu o bogată bibliografie selectivă. Ea apare sub egida secției de știință militară a Academiei Oamenilor de Știință din România și este semnată de generalul (r) dr. Eugen Bădălan, general de brigadă dr. Floriean Tucă și colonel (r) dr. Eugen Siteanu.

ABSTRACT

„COUNTRY, ARMY, HEROISM” is a collection of representative Romanian and foreign texts regarding the definitions, content and meanings of the three words in the title. The Romanian texts in this volume – fruit of the long and professional research work – belong to several famous state, historical, cultural and scientific personalities such as: Neagoe Basarab, Ion Vodă cel Cumplit, Tudor Vladimirescu, Mihail Kogălniceanu, Alexandru Ioan Cuza, Carol I și Ferdinand I; Nicolae Bălcescu, Nicolae Iorga, Vasile Pârvan, Constantin C. Giurescu, Mihai Eminescu, George Coșbuc, Vasile Alecsandri, Octavian Goga, George Călinescu, Nichita Stănescu and, on the other hand, to some famous military men of the past such as Generals Alexandru Cernat, Gheorghe Magheru, Eremia Grigorescu, Alexandru Averescu, Constantin Prezan etc. As for the foreign texts, they belong to writers such as David Donald, Walt Whitman and several old newspapers, encyclopedias, dictionaries etc.

Through its content and scientific value, the book represents a novelty for the Romanian literature. Here is its summary: Foreword, Part I – Vibrant words on COUNTRY, ARMY and HEROISM in Romanian thinking and literature: chapter 1 – „Country – patriotism”; chapter 2 – „Army”; chapter 3 – „Heroes – heroism”; Part II – Famous foreign sayings on Country, Army and Heroism: chapter 1 – “Articles on famous foreign sayings on COUNTRY, ARMY and HEROISM”; chapter 2 – “The USA vision on COUNTRY, ARMY AND HEROISM”; chapter 3 – “The French Republic vision on COUNTRY, ARMY AND HEROISM”; chapter 4 – “COUNTRY, ARMY AND HEROISM” in the vision of some German personalities.

The book has a Foreword and an extensive selective bibliography. It is written under the aegis of the Military Science Section of the Academy of Romanian Scientists and signed by General (r) Eugen Badalan, Brigadier General Floriean Tuca PhD and Colonel (r) Eugen Siteanu PhD.

RÉSUMÉ

«LA PATRIE, L'ARMÉE, L'HÉROÏSME» c'est un recueil de textes roumains et étrangers représentatifs qui se réfère à la définition, au contenu et aux significations des trois mots contenus dans le titre. Les textes roumains inclus dans le livre, qui représente un travail de documentation qui a nécessité beaucoup de temps, appartiennent, d'une part à des illustres personnalités d'état historiques et culturelles scientifiques, comme par exemple: Neagoe Basarab, Ion Vodă cel Cumplit, Tudor Vladimirescu, Mihail Kogălniceanu, Alexandru Ioan Cuza, Carol I și Ferdinand I; Nicolae Bălcescu, Nicolae Iorga, Vasile Pârvan, Constantin C. Giurescu, Mihai Eminescu, George Coșbuc, Vasile Alecsandri, Octavian Goga, George Călinescu, Nichita Stănescu et beaucoup d'autres, et d'autre part, aux (représentatifs) militaires marquants qui sont passés dans l'éternité, comme par exemple Alexandru Cernat, Gheorghe Magheru, Eremia Grigorescu, Alexandru Averescu, Constantin Prezan etc.

En ce qui concerne les textes des auteurs étrangers ils appartiennent tant aux écrivains comme par exemple: David Donald, Walt Whitman et aussi aux journaux des temps passés, aux encyclopédies aux dictionnaires etc. Par le contenu et la valeur scientifique, le livre représente une nouveauté absolue dans la littérature roumaine. Voilà le contenu: Parole en avant, la première partie des vibrants mots sur la patrie, l'armée et l'héroïsme dans la pensée et dans la littérature roumaines: le premier chapitre „La patrie – le patriotisme”; le deuxième partie – les pensées célèbres de la littérature des pays alliés en ce qui concerne La patrie, l'armée et l'héroïsme: Le premier chapitre „Les articles des pensées célèbres de la littérature des pays alliés sur la patrie, l'armée, l'héroïsme”; le deuxième chapitre - „La patrie, l'armée et l'héroïsme dans la vision des Etats - Unis”; le troisième chapitre - „La patrie, l'armée et l'héroïsme dans la vision de la République Française”; le quatrième chapitre - „La patrie, l'armée et l'héroïsme” dans la vision de quelques allemande personnalités.

L'ouvrage est prévue avec un „mot en avant” et une riche bibliographie sélective, sous l'égide de la section de science de la Roumaine, signée par le général (r) docteur Eugen Badalan, général de brigade (r) docteur Floriean Tuca et colonel (r) Eugen Siteanu.

ZUSAMMENFASSUNG

„VATERLAND, HEER, HELDENMUT“ ist eine Sammlung von rumänischen und ausländischen repräsentativen Texten, mit Bezugnahme auf die Begriffsestimungen im Inhalt und die Bedeutungen der drei Wörter im Titel.

Die im Band erhaltenen rumänischen Texte – sind das Ergebnis einer langdauernden und berufsmässigen Erkundigung – sie gehören einiger berühmten Staats-, Kultur- und Wissenschaftspersönlichkeiten und zwar: Neogoe Basarab, Ion Vodă cel Cumplit, Tudor Vladimirescu, Mihail Kogălniceanu, Alexandru Ioan Cuza, Carol I, Ferdinand I, Nicolae Bălcescu, Nicolae Iorga, Vasile Pârvan, Constantin C. Giurescu, Mihai Eminescu, George Coșbuc, Vasile Alecsandri, Octavian Goga, George Călinescu, Nichita Stănescu, u.a., und andererseits, einiger ebenfalls berühmten Militärgestalten, so wie die Generäle: Alexandru Cernat, Gheorghe Magheru, Eremia Grigorescu und die Marschälle Alexandru Averescu, Constantin Prezan u.a.

Bezüglich der Texte ausländischer Verfasser, verdankt man dieser einigem Schriftsteller wie: David Donald, Walt Whitman, einiger französischen Generälen wie: Victor Petain, Jean Delmas, Henri Mathias Berthelot und der Zeitungen, Zetschriften, Encyclopedien und Wörterbücher derjeniger Zeit.

Der Inhalt und die wissenschaftlicher Wert verleihen dem Buch das Wesen einer absoluten Neuheit in der rumänischen Literatur.

Hier ist das kurzgefasste Inhaltsverzeichnis:

Vorwort; ERSTER TEIL - Aufregende Wörter über VATERLAND, HEER und HELDENMUT, die in der rumänischen Literatur Ausdruck verliehen:

1. Abschnitt – „Vaterland – Vaterlandsliebe“

2. Abschnitt – „Armee – Heer“

3. Abschnitt – „Helden – Heldenmut“ ZWEITER TEIL: Vaterland, Heer und Heldenmut, Vision einiger Persönlichkeiten der alliierten Staaten:

1. Abschnitt: Persönlichkeiten und berühmte Gedanken über VATERLAND, HEER, HELDENMUT in der Literatur einiger alliierter Staaten.

2. Abschnitt: VATERLAND, ARMEE und HELDENMUT in der Vision der Vereinigten Staaten.

3. Abschnitt: VATERLAND, HEER und HELDENMUT in der Vision der französischen Republik.

4. Abschnitt: VATERLAND, HEER und HELDENMUT in der Vision einiger deutschen Persönlichkeiten.

Das Buch hat ein Vorwort und ein reichhaltiges und selektives Literaturverzeichnis. Es erschien unter der Agide Abteilung für militärische Wissenschaft der rumänischen Akademie.

Die Autoren sind:

General (a.D.) Dr. Eugen Badalan,
Brigade General Dr. Florian Tuca, und
Oberst (a.D.) Dr. Eugen Siteanu.

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE.....	5
PARTEA I VIBRANTE CUVINTE DESPRE PATRIE, OȘTIRE ȘI EROISM ÎN GÂNDIREA ȘI ÎN LITERATURA ROMÂNILOR	15
CAPITOLUL I PATRIE ȘI PATRIOTISM	17
IMNUL DE STAT AL ROMÂNIEI DEȘTEAPTĂ-TE ROMÂNE	19
CE E PATRIA ROMÂNĂ.....	20
GRIGORE ALEXANDRESCU	22
DIMITRIE BOLINTINEANU	23
IOAN ALEXANDRU.....	23
VASILE ALECSANDRI.....	23
THEODOR ALEXEI.....	24
DUMITRU ALMAȘ	24
MAREȘAL ION ANTONESCU	24
CONSTANTIN ARDELEANU	24
TUDOR ARGHEZI	24
C. ARICESCU	25
GHEORGHE ASACHI.....	25
CEZAR BALTAG.....	25
NEAGOE BASARAB	25
NICOLAE BĂLCESCU.....	25
ȘTEFAN BĂRBULESCU	26
ION BĂRNUȚĂ	26
SIMION BĂRNUȚIU.....	26
GR. BENGESCU	26
MIHAI BENIUC.....	27
LUCIAN BLAGA	27
ADRIANA MONICA BLĂNARIU	27
CEZAR BOLLIAC	28
DIMITRIE BOLINTINEANU	28
PAUL BORDEANU	28
DEMOSTENE BOTEZ.....	29
ION BRAD	29
DIMITRIE CANTEMIR	30
EUSEBIU CAMILAR	30
VIRGIL CARIANOPOL.....	30
LIVIU CĂLIN.....	30
GEORGE CĂLINESCU	30

VALERIU CÂMPEANU	31
PANAIT CERNA.....	31
ALEXANDRU CIUCURENCU.....	32
EMIL CONDURACHE	32
MIRON COSTIN.....	32
GEORGE COȘBUC.....	32
GEORGE CREȚEANU	33
ALEXANDRU IOAN CUZA.....	33
GEORGE DINIZVOR.....	34
CONSTANTIN DOBRESCU – ARGES	34
C. DOBROGEANU GHEREA.....	34
MIHU DRAGOMIR	34
NICOLAE DUMBRAVĂ.....	34
MIHAI EMINESCU	35
GEORGE ENESCU.....	36
VIDA GHEZA	36
ION GHICA.....	37
DINICU GOLESCU	37
OCTAVIAN GOGA	37
PANTELEMON HALIPA	38
BOGDAN PETRICEICU HAȘDEU	38
C. N. HÂRJEU	38
G. P. HORNICEANU	38
IMRE HORVATH.....	39
EUDOXIU HURMUZAKI	39
AVRAM IANCU	39
IOAN VODĂ CEL VITEAZ.....	40
NICOLAE IORGA	40
ȘTEFAN IUREȘ	40
EUGEN JEBELEANU.....	40
ATHANASE JOJA	41
MIHAIL KOGĂLNICEANU	41
NICOLAE LABIȘ	43
HORIA LOVINESCU	43
ALEXANDRU MACEDONSKI.....	43
REGINA MARIA	44
ALEXEI MATEEVICI.....	44
GABRIELA MELINESCU.....	45
MENUMORUT	45
VASILE MILITARU	46
JEAN MOSCOPOL	46

ADRIAN MUNȚIU	48
COSTACHE NEGRI.....	48
COSTACHE NEGRUZZI	48
IOAN NENIȚESCU	48
ALEXANDRU ODOBESCU	51
GEORGE OPRESCU	51
DIMITRIE ONCIUL.....	52
N. T. ORĂȘANU	52
GHEORGHE PANU	52
ADRIAN PĂUNESCU	52
VASILE PĂRVAN.....	53
AUREL PENTELESCU.....	53
BOGDAN PETRICEICU HAȘDEU	53
ION PILLAT	53
CIPRIAN PORUMBESCU	53
EMIL RACOVIȚĂ	54
DR. IOAN RAȚIU	54
ION HELIADE RĂDULESCU.....	54
NAUM RÂMNICEANU	55
VASILE REBREANU	55
RALUCA RIPAN.....	55
IOAN ROSETTI	55
ALECU RUSSO	56
MIHAI SĂULESCU	56
N. SCURTESCU.....	56
GEORGE SION	57
MARIN SORESCU	57
ALFRED MARGUL SPERBER.....	58
ZAHARIA STANCU	58
NICHITA STĂNESCU.....	58
NICOLAE STOIAN.....	59
BARBU ȘTEFĂNESCU DELAVRANCEA	59
ECATERINA TEODOROIU.....	60
NICOLAE TITULESCU	60
GRIGORE TOCILESCU.....	60
VICTOR TULBURE.....	60
GRIGORE ȚECHE	60
G. S. URSU	61
IENĂCHIȚĂ VĂCĂRESCU.....	61
IANCU VĂCĂRESCU	61
GEORGE VĂIDEANU	61

GEORGE VÂLSAN	62
TUDOR VIANU	62
GRIGORE VIERU	62
TUDOR VLADIMIRESCU	63
ALEXANDRU VLAHUȚĂ	63
MARIN VOICULESCU	64
DUILIU ZAMFIRESCU	64
CAPITOLUL II ARMATĂ – OȘTIRE	65
ION AGÂRBICEANU	67
VASILE ALECSANDRI	68
ION ANTONESCU	68
VICTOR BABIUC	69
NEAGOE BASARAB	70
SCIPIONE I. BĂDESCU	70
NICOLAE BĂLCESCU	71
SIMION BĂRNUȚIU	72
DIMITRIE BOLINTINEANU	72
BARBU CATARGIU	73
ALEXANDRU IOAN CUZA	74
HADRIAN DAICOVICIU	75
NICOLAE DUMBRAVĂ	76
MIHAI EMINESCU	77
SORIN FRUNZĂVERDE	78
BOGDAN PETRICEICU-HAȘDEU	81
ION ILIESCU	82
NICOLAE IORGA	82
CONSTANTIN KIRIȚESCU	83
MIHAIL KOGĂLNICEANU	83
TITU MAIORESCU	84
TEODOR MELEȘCANU	84
VASILE MILITARU	85
V. G. MORTUN	85
ANDREI MUREȘANU	86
IOAN MIRCEA PAȘCU	86
NICOLAE PRUNCU	88
MIRCEA DEM. RĂDULESCU	88
TUDOSE ROMAN	88
MIHAIL SADOVEANU	90
GENERAL NICOLAE SPIROIU	90
NICHITA STĂNESCU	90

GHEORGHE TINCA	90
TUDOR VLADIMIRESCU	93
CAPITOLUL III EROI ȘI EROISM.....	94
<i>CÂNTECUL „PUI DE LEI”</i>	94
CÂNTECUL EROIC „TRECEȚI BATALIOANE ROMÂNE CARPAȚII”	95
IMNUL EROILOR	96
VASILE ALECSANDRI	97
DUMITRU ALMAȘ	99
ALEXANDRU ANDRIȚOIU	99
Z. ANTINESCU	100
CONSTANTIN BACALBAȘA	101
G. BARONZI	102
SCIPIONE I. BĂDESCU	102
NICOLAE BĂLCESCU	103
MIHAI BENIUC	104
IOAN BERGHIA	104
DIMITRIE BOLINTINEANU	105
CONSTANTIN BRÂNCUȘI	105
VIRGIL CARIANOPOL	105
GEORGE CĂLINESCU	106
C. CĂRLOVA	106
CONSTANTIN CHIPER	106
GEORGE COANDĂ	106
RADU COSTĂCHESCU	106
C. R. CORNĂȚEANU	107
GEORGE COȘBUC	107
BARBU ȘTEFĂNESCU DELAVRANCEA	109
LUCREȚIA DULAMĂ	110
PETRE DULFU	110
LEONTE DUMITRESCU	110
JEAN GHELIUC	111
OCTAVIAN GOGA	111
SERAFIM IONESCU	112
NICOLAE IORGA	113
AL. JEBELEANU	114
EUGEN JEBELEANU	115
MIHAIL KOGĂLNICEANU	115
IOAN AL. LAPĂDATU	116
ALEXANDRU MACEDONSKI	117
REGINA MARIA	118

C. MĂRCULESCU	118
VASILE MILITARU	119
HATANASE PASCOLI.....	120
PETRE PĂULESCU	121
AURELIAN PĂUNESCU	121
VASILE PÂRVAN.....	122
EMIL PINTILIE	123
MIRCEA DEM. RĂDULESCU	124
GABRIELA-MARIETA SECU.....	129
D. M. STĂNESCU	130
NICHITA STĂNESCU.....	131
S. N. ȘOIMESCU.....	132
ANA ȘOIT	132
GHEORGHE TULCEA	133
IOSIF VULCAN	135
PARTEA A II-A PATRIA, OȘTIREA ȘI EROISMUL ÎN VIZIUNEA UNOR PERSONALITĂȚI DIN UNELE ȚĂRI ALIATE	136
CAPITOLUL I PERSONALITĂȚI ȘI CUGETĂRI CELEBRE DIN LITERATURA UNOR ȚĂRI ALIATE DESPRE PATRIE, OȘTIRE ȘI EROISM	137
CAPITOLUL II PATRIE, ARMATĂ ȘI EROISM ÎN VIZIUNEA SUA ..	147
IMNUL DE STAT AL SUA THE STAR-SPANGLED BANNER	147
IMNUL DE STAT AL SUA (TRADUCERE LIBERĂ)	148
GEORGE WASHINGTON	150
ELLIOT ROOSEVELT.....	152
JOHN ADAMS.....	152
WALT WITHMAN.....	153
KARL MARX.....	158
CAMIL MUREȘAN ȘI ALEXANDRU VIANU	158
DAVID DONALD	159
WALT WHITMAN.....	159
BARACK OBAMA	159
MARVIN LEIBSTONE.....	167
MARY YOUNG PICKERSGILL	168
THOMAS JEFFERSON.....	169
GEORGE WASHINGTON	169
ABRAHAM LINCOLN.....	169
GERONIMO	170
RICHARD ADAMS	170

CAPITOLUL III PATRIA, OȘTIREA ȘI EROISMUL ÎN VIZIUNEA REPUBLICII FRANCEZE.....	171
IMNUL DE STAT AL FRANȚEI.....	171
IMNUL DE STAT AL FRANȚEI (TRADUCERE LIBERĂ)	175
LE GÉNÉRAL (CR) JEAN DELMAS	182
GENERALUL VICTOR PÉTIN	183
LE GENERAL JOSEPH-JACQUES-CÉSAIRE JOFFRE.....	184
LE GENERAL HENRI MATHIAS BERTHELOT	185
DR. CLAUDE COULLAUD	188
GABRIEL ADAIN	191
CAPITOLUL IV PATRIA, ARMATA ȘI EROISMUL ÎN VIZIUNEA UNOR PERSONALITĂȚI GERMANE.....	192
OTTO VON BISMARCK	192
KARL VON CLAUSEWITZ.....	192
FERDINAND FREILIGRATH	201
JOHANN WOLFGANG VON GOETHE.....	201
FRITZ HEREUS	203
FELDMAREȘALUL VON HINDENBURG	203
HEINRICH HEINE	204
JOHANN GOTTFRIED VON HERDER	205
GOTTHOLD EPHRAIM LESSING	205
FR. LOGAN	206
CONTELE DE SAINT – AULAIRE	206
FRIEDRICH VON SCHILLER.....	206
LUDWIG UHLAND.....	210
CHRISTOPH WIELAND	210
PROVERBE	210
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ PENTRU PARTEA I-A	212
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ PENTRU PARTEA A II-A.....	215
REZUMAT	216
ABSTRACT	217
RÉSUMÉ.....	218
ZUSAMMENFASSUNG	219
CUPRINS	221